

Zitting 2004-2005

9 maart 2005

HANDELINGEN

PLENAIRE VERGADERING

MORGENVERGADERING

BELEIDSNOTA LANDBOUW, ZEEVISSERIJ EN PLATTELANDSBELEID 2004-2009

BELEIDSNOTA DUURZAME ONTWIKKELING 2004-2009

BELEIDSNOTA LEEFMILIEU EN NATUUR 2004-2009

Inhoud

Nr. 27

Woensdag 9 maart 2005
Morgenvergadering

Berichten van verhindering	1
Voorstellen van resolutie	
Indiening en verwijzing	1
Verslagen	
Indiening	1
Voorontwerpen van decreet	
Indiening	2
Mededeling van het Rekenhof	
Indiening	2
Mededeling van een gemeente	
Indiening	3
Arresten van het Arbitragehof	
Indiening	3
Kennisgevingen van het Arbitragehof	
Indiening	3
Beleidsnota Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid 2004-2009, ingediend door de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid – 105 (2004-2005) – Nrs. 1 tot 5	
Bespreking	3
Sprekers: mevrouw Tinne Rombouts, de heren Frans Wymeersch, Bart Martens, Jef Tavernier, Jos De Meyer en Karlos Callens, minister-president Yves Leterme en de heren Jan Loones, Stefaan Sintobin en Ludo Sannen	
Beleidsnota Duurzame Ontwikkeling 2004-2009, ingediend door de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid – 109 (2004-2005) – Nrs. 1 tot 3	
Bespreking	25
Sprekers: de dames Tinne Rombouts, Joke Schauvliege en Stern Demeulenaere, de heer Rudi Daems en minister-president Yves Leterme	

Beleidsnota Leefmilieu en Natuur 2004-2009, ingediend door de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur
– 139 (2004-2005) – Nrs. 1 tot 5

Bespreking

31

Sprekers: mevrouw Marleen Van den Eynde, de heren Ludo Sannen, Bart Martens, Erik Matthijs, Rudi Daems en Mark Demesmaeker, mevrouw Hilde Crevits, de heer Patrick Lachaert en minister Kris Peeters

Regeling van de werkzaamheden

49

VOORZITTER: De heer Norbert De Batselier

- *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*
- *De vergadering wordt geopend om 9.06 uur.*

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

Jos Bex, Gilbert Bossuyt, Jaak Gabriels, Roland Van Goethem: gezondheidsredenen;

Stefaan De Clerck, Miet Smet: buitenslands;

Cathy Berx, An Michiels, Gilbert Van Baelen, Kris Van Dijck, Robert Voorhamme: ambtsverplichtingen.

VOORSTELLEN VAN RESOLUTIE**Indiening en verwijzing**

De voorzitter: De volgende voorstellen van resolutie werden ingediend:

- Voorstel van resolutie van de heer Jos Stassen, mevrouw Mieke Vogels en de heer Jef Tavernier betreffende de aanmoedigingspremies voor loopbaanonderbreking en tijdskrediet
– 225 (2004-2005) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Economie, Werk en Sociale Economie.
- Voorstel van resolutie van de heren Eloi Glorieux en Rudi Daems houdende beperking van de overlast veroorzaakt door zwaar wegvervoer in woonkernen
– 227 (2004-2005) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie.
- Voorstel van resolutie van de heer Jos Stassen en mevrouw Mieke Vogels betreffende de solidariteit met de allochtone werknemers in Vlaanderen

– 228 (2004-2005) – Nr. 1.

Verwezen naar de Commissie voor Wonen, Stedelijk Beleid, Inburgering en Gelijke Kansen.

- Voorstel van resolutie van de dames Marijke Dillen, Gerda Van Steenberge en Marie-Rose Morel over het wereldwijd waarborgen van de rechten van de vrouw naar aanleiding van het gewelddadig optreden in Turkije tegen vrouwen die manifesteerden voor meer rechten en tegen onderdrukking, seksuele uitbuiting en geweld
– 230 (2004-2005) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme.

VERSLAGEN**Indiening**

De voorzitter: De volgende verslagen werden ingediend:

- Verslag namens de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting uitgebracht door de heer Koen Van den Heuvel over het activiteitenverslag van het Rekenhof over 2003
– 38 (2004) – Nr. 3.
- Verslag namens de Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed uitgebracht door de dames Joke Schauvliege en Hilde Crevits over de gedachteswisseling over het Jaarverslag 2003 van de Vlaamse Ombudsdienst (Hoofdstuk 5.4 Thematische aanbevelingen inzake Ruimtelijke Ordening, Milieu en Water)
– 41 (2004-2005) – Nr. 7.
- Aanvullend verslag namens de Verenigde Commissies voor Economie, Werk en Sociale Economie en voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin uitgebracht door mevrouw Marijke Dillen en de heer Jan Laurys over het verzoekschrift over de toekenning van dienstencheques voor kinderopvang
– 82 (2004-2005) – Nr. 2.
- Verslag namens de Commissie voor Economie, Werk en Sociale Economie uitgebracht door

Voorzitter

- mevrouw Annick De Ridder en de heer Freddy Van Gaever over de beleidsnota Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel 2004-2009 – Onderdeel Economie
– 94 (2004-2005) – Nr. 11.
- Verslag namens de Commissie voor Economie, Werk en Sociale Economie uitgebracht door de heren Thieu Boutsen en Jan Peumans over de beleidsnota Sociale Economie 2004-2009
– 95 (2004-2005) – Nr. 4.
 - Verslag namens de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting uitgebracht door de heer Rob Verreycken over het voorstel van resolutie van de heren Koen Van den Heuvel en Mark Demesmaeker en de dames Anne Marie Hoebeke en Caroline Gennez betreffende de macro-economische en financiële consequenties van de demografische ontwikkelingen in Vlaanderen
– 144 (2004-2005) – Nr. 2.
 - Verslag namens de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting uitgebracht door de heer Ludo Sannen over het voorstel van resolutie van de heer Jos Stassen, de dames Patricia Ceysens en Caroline Gennez en de heren Ludwig Caluwé, Jan Roegiers en Kris Van Dijck houdende herdenking van de holocaust, antisemitisme en racisme
– 185 (2004-2005) – Nr. 2.
 - Verslag namens de subcommissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid uitgebracht door mevrouw Tinne Rombouts aan de Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed over het ontwerp van decreet houdende diverse bepalingen inzake leefmilieu en landbouw – Hoofdstuk III – Landbouw
– 192 (2004-2005) – Nr. 2.
 - Verslag namens de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin uitgebracht door de dames Vera Jans en Greet Van Linter over de hoorzitting over het verzoekschrift over de behandeling van CVS-patiënten
– 226 (2004-2005) – Nr. 1.

- Verslag namens de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting uitgebracht door mevrouw Anne Marie Hoebeke en de heer Rob Verreycken over het verzoekschrift over een belastingverlaging voor werkenden
– 229 (2004-2005) – Nr. 1.

VOORONTWERPEN VAN DECREET**Indiening**

De voorzitter: De volgende voorontwerpen van decreet werden ingediend:

- Voorontwerp van decreet houdende de wijziging van artikel 3 en artikel 5 van het decreet van 17 maart 1998 houdende regeling van het recht op vrije nieuwsgaring en de uitzending van korte berichtgeving door de omroepen, principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 25 februari 2005
(VR 18/2004-2005);
- Voorontwerp van decreet houdende wijziging van het decreet van 30 maart 1999 houdende de organisatie van de zorgverzekering, principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering 25 februari 2005
(VR 19/2004-2005).

Deze voorontwerpen van decreet liggen ter inzage op de directie Decreetgeving van het Vlaams Parlement (Decreetgevend Secretariaat).

MEDEDELING VAN HET REKENHOF**Indiening**

De voorzitter: De volgende mededeling van het Rekenhof werd ingediend:

- Overzicht van laattijdige of niet-beantwoorde brieven van het Rekenhof gericht aan de Vlaamse Regering (overzicht afgesloten op 31 januari 2005)
(DOC 123/2004-2005).

Voorzitter

Deze mededeling van het Rekenhof ligt ter inzage op de directie Decreetgeving van het Vlaams Parlement (Decreetgevend Secretariaat).

MEDEDELING VAN EEN GEMEENTE**Indiening**

De voorzitter: De volgende mededeling van een gemeente werd ingediend:

- Motie van de gemeente Zaventem betreffende de splitsing van het kies- en gerechtelijk arrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde, goedgekeurd door de gemeenteraad op 31 januari 2005 (DOC 122/2004-2005).

Deze mededeling van een gemeente ligt ter inzage op de directie Decreetgeving van het Vlaams Parlement (Decreetgevend Secretariaat).

ARRESTEN VAN HET ARBITRAGEHOF**Indiening**

De voorzitter: De volgende arresten van het Arbitragehof liggen ter inzage op de directie Decreetgeving van het Vlaams Parlement (Decreetgevend Secretariaat):

- Arrest nr. 45 van 23 februari 2005;
- Arrest nr. 46 van 1 maart 2005;
- Arrest nr. 47 van 1 maart 2005;
- Arrest nr. 48 van 1 maart 2005;
- Arrest nr. 49 van 1 maart 2005;
- Arrest nr. 50 van 1 maart 2005;
- Arrest nr. 51 van 1 maart 2005;
- Arrest nr. 52 van 1 maart 2005.

KENNISGEVINGEN VAN HET ARBITRAGEHOF**Indiening**

De voorzitter: De volgende kennisgevingen van het Arbitragehof betreffende beroepen tot vernietiging en prejudiciële vragen liggen ter inzage op de directie Decreetgeving van het Vlaams Parlement (Decreetgevend Secretariaat):

- Rolnummers 3318 en 3483 (samen gevoegde zaken);
- Rolnummer 3479;
- Rolnummer 3482.

BELEIDSNOTA Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid 2004-2009, ingediend door de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid – 105 (2004-2005) – Nrs. 1 tot 5

Bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de beleidsnota Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid 2004-2009, ingediend door de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid.

Volgens artikel 73, punt 5, eerste lid van het Reglement wordt de bespreking gehouden op basis van de met redenen omklede moties die tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota zijn ingediend.

De bespreking is geopend.

Mevrouw Rombouts, verslaggever, heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts, verslaggever (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, geachte collega's, de commissie heeft deze materie besproken op 11 januari 2005. Minister-president Leterme begon zijn toelichting met een aantal a-prioristellingen van de Vlaamse Rege-

Rombouts

ring. Van hieruit kwam hij tot vier sleutelbegrippen in de beleidsnota die het kader vormen om de landbouw een nieuwe impuls te geven: kwaliteit, innovatie, samenwerking en verjonging.

Vervolgens gaf hij aan voor welke uitdagingen de Vlaamse land- en tuinbouw staat. Zo stuurde hij aan op een nauwere betrokkenheid van Vlaanderen bij de Europese besluitvoering en een betere inschatting van de financiële gevolgen van deze nieuwe Europese wetgeving. Er moet worden gezorgd voor een goede en onmiddellijke implementatie van de Mid-Term Reform, die niet strenger is dan Europees bepaald. Een nieuw programmeringsdocument voor plattelandsontwikkeling moet ervoor zorgen dat de aanpassing van de landbouwsector aan de nieuwe omstandigheden in een concurrentiële wereld gebeurt.

Wat communicatie en promotie betreft, worden de inspanningen van de vorige jaren voortgezet. Voor de zeevisserij is het volgens minister-president Leterme cruciaal dat de modernisering wordt gecontinueerd, uiteraard in overleg met de sector. Bovendien is samenwerking en doorgedreven professionalisering verderop in het visverwerkingsproces absoluut noodzakelijk. Ook zullen er inspanningen moeten worden geleverd om het probleem van het aantal stoomdagen die niet worden meegerekend in het aantal toegelaten visdagen, op te lossen.

Het laatste hoofdstuk van de beleidsnota behandelt het plattelandsbeleid. De belangrijkste instrumenten hierbij zijn het interbestuurlijk plattelandsoverleg en een plattelandsplan. Bij de bespreking van de beleidsnota bleek dat de meningen van de verschillende fracties sterk gelijk liepen. Zowat iedereen was over het algemeen tevreden over de voorgelegde beleidsnota. De verschillende prioriteiten werden een voor een besproken. Ik beperk me dan ook tot het vernoemen van de meest relevante reacties. Ik neem aan dat een aantal punten nog wel zullen terugkomen als de verschillende sprekers deze morgen aan bod komen.

Er zijn vier sleutelbegrippen. De VB-fractie is ervan overtuigd dat de Vlaamse landbouwer het enerzijds moet hebben van de kwaliteit van de landbouwproducten en anderzijds van flexibiliteit van de ondernemers. De VLD-fractie was van

mening dat de steunmaatregel zich moet richten op de extra kwaliteit van inheemse producten. De CD&V-fractie stelde zich dan weer de vraag hoe we de eventuele wildgroei kunnen tegengaan. Groen! was van oordeel dat hoogwaardige producten met een bepaald kwaliteitsniveau inderdaad bijna de enige uitkomst zijn, maar dat het probleem is dat er tegenover kwaliteit een redelijke prijs moet staan. Iedereen was het ermee eens dat kwaliteit een belangrijk punt is voor onze sector.

Een volgend sleutelbegrip is innovatie. Aanvankelijk stond de VB-fractie nogal sceptisch tegenover de zogenaamde verbreding en de bijbehorende extra taken voor de landbouwsector. De VLD-fractie is van mening dat er te weinig serieuze steun wordt voorzien voor projecten zoals bioteelten en groene energie. CD&V wees op de nood aan een maatschappelijk draagvlak voor het slagen van innovatieve ideeën. Daarnaast acht deze fractie het ook belangrijk dat de concurrentiële positie ten opzichte van de andere landen verzekerd blijft. Groen! merkte op dat de VLIF-middelen aanzienlijk verhoogd moeten worden, zo niet zou dit ten koste gaan van diegenen in de land- en tuinbouwsector die willen innoveren of investeren in milieuvriendelijkere manieren van productie.

De derde sleutel is de samenwerking. De VB-fractie schaarde zich achter de verruiming van het actieterrain van het VLIF naar de hele productiekolom. De VLD-fractie schaarde zich achter het idee om via samenwerking tussen verschillende bedrijven glastuinbouwzones uit te bouwen. Wel moeten er in dat verband een aantal problemen worden opgelost. De CD&V-fractie meent dat het stimuleren van samenwerkingsverbanden een positieve trendbreuk is die extra kracht en mogelijkheden meebrengt. Volgens Groen! en sp·a moet de wildgroei van glastuinbouwbedrijven worden tegengewerkt. De sp·a-fractie is van oordeel dat een bezinning over de toekomst van de glastuinbouw in Vlaanderen noodzakelijk is.

De vierde sleutel is de verjonging. De aandacht voor jongeren is een zeer positieve trendbreuk, want de aandacht voor hun specifieke problemen is in het verleden vaak achterwege gebleven. We vinden dus dat de land- en tuinbouw een toekomst hebben. Er zijn echter heel wat uitdagingen voor de landbouw. De commissie beaamt dat heel wat uitdagingen voor de landbouw Europees getint zijn.

Rombouts

Het is dan ook belangrijk om ervoor te zorgen dat de Vlaamse stem in Europa weerklinkt.

Wat het leefmilieu betreft, stelt de CD&V-fractie dat er enkele punten niet terug te vinden zijn in de beleidsnota, onder meer met betrekking tot het mestdecreet en de afbakening van de 750.000 hectare agrarisch gebied. De fractie vraagt dat de minister-president daar zijn schouder onder wil zetten.

Als laatste aspect van de beleidsnota kwam het plattelandsbeleid ter sprake. Alle partijen waren het er bij de bespreking over eens dat het een grootse uitdaging wordt die een meerwaarde biedt. Het platteland krijgt voor het eerst de volwaardige aandacht van de Vlaamse Regering. Tevens was iedereen het er over eens dat overleg daarbij een zeer belangrijk sleutelwoord is.

Naar aanleiding van de besprekingen van deze beleidsnota in de commissie is een eerste met redenen omklede motie ingediend door de heren Jos De Meyer, Karlos Callens, Jacky Maes, Mark Demesmaeker en Bart Martens en mevrouw Tinne Rombouts en een tweede door de heren Frans Wymeersch en Stefaan Sintobin. Om af te sluiten, kan ik zeggen dat de beleidsnota Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid zeer goed is ontvangen en op instemming van de voltallige commissie kan rekenen. Ik wens de minister-president en zijn medewerkers daarvoor te feliciteren. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: De heer Wymeersch heeft het woord.

De heer Frans Wymeersch (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, geachte collega's, vandaag worden we geacht de oefening te herhalen die we een drietal maand geleden al in de commissie hebben gedaan. Ik zal hier vandaag de zaken vanuit een ander oogpunt proberen te bekijken.

De landbouw is een bedreigde sector, en de landbouwers kunnen worden beschouwd als een bedreigde diersoort. Verontschuldig me voor de vergelijking. Enkele weken geleden werden de Vlamingen opgeroepen om na te gaan wat er allemaal in hun tuin rondvliegt. Naar aanleiding van die Vogelkijkdag

verschenen er een reeks krantenartikels, met titels als 'De Europese vogelsoorten blijven in aantal afnemen' en 'De vink is afwezig in Vlaamse tuinen'. Blijkbaar doet de mus het opnieuw goed, hoewel twee of drie jaar geleden nog alarm werd geslagen over de afname van het mussenbestand. In elk geval tonen de artikels aan dat er veel interesse is voor bedreigde vogelsoorten. Voor hen zijn er overigens veel regionale en Europese maatregelen getroffen.

De ene bedreigde soort is blijkbaar de andere niet. En in een van die artikels zegt een bioloog het volgende. 'De aantallen zijn wel nog maar een fractie van die van de jaren negentig. Wanneer een soort te zeldzaam wordt, is bescherming een zaak van specialisten. Maar om cultuurvogels die in aantal afnemen maar toch nog vrij verspreid voorkomen te helpen, kan iedere tuinbezitter een handje toesteken door in de tuin oog te hebben voor de noden van vogels: voedsel, beschutting en nestgelegenheid.'

Ik wil dit citaat even vertalen naar de andere bedreigde diersoort, namelijk de landbouwer. Om landbouwers die in aantal afnemen, maar toch nog verspreid voorkomen te helpen kan iedere beleidsmaker echter een handje toesteken door in zijn tuin aandacht te hebben voor de noden van de landbouwer: voedsel of inkomen, beschutting of rechtszekerheid, nestgelegenheid of ruimte.

Het eerste punt is het voedsel of het inkomen. Uit een studie van de Boerenbond die twijfelt aan de juistheid van de cijfers, blijkt dat het inkomen van de gemiddelde landbouwer in 2004 met 15 percent is gedaald. Er zijn een aantal redenen voor. Ik denk aan de lagere verkoopprijzen van de akkerbouwproducten, de groenten en het fruit. Aan de andere kant zijn de uitgaven, zoals het plantgoed, met een bepaald percentage gestegen.

Dit betekent dat in vergelijking met het gemiddelde inkomen van de arbeidsmarkt de agrarische sector met 44 percent achterop hinkt. Dat is niet niks. Wij komen stilaan in een onhoudbare situatie terecht. Tijdens het laatste decennium is het reële landbouwincome met 16 percent gedaald. Het reële inkomen op de globale arbeidsmarkt is met 35 percent gestegen. Dat betekent dat dringend maatregelen nodig zijn. Wij moeten hier binnen het kader van onze schaarse middelen zeer dringend werk van maken.

Wymeersch

Wij stellen vast dat de stijgende kost in de verwerkende sector en in de distributiesector niet gepaard gaat met een betere prijs voor landbouwproducten. Integendeel, vermits de kosten stijgen krijgt de landbouwer aan de basis een lagere prijs. Wij stellen vast dat heel wat bedrijfskosten – ik refereer aan milieuzorg, sanitaire maatregelen en kwaliteitszorg – door de producent niet naar de verbruiker kunnen worden doorgerekend. Wij hebben hier twee jaar geleden nog zij aan zij betoogd aan het Madouplein tegen maatregelen van de heer Demotte.

Er komen steeds nieuwe kosten op de landbouwer af. Ik denk bijvoorbeeld aan de financiering van het Federaal Agentschap voor de Voedselveiligheid. De kosten ervan komen voor een gedeelte op de rug van de producenten, de landbouwers, terecht. De steeds stijgende inspanningen en kosten kunnen niet worden doorgerekend en de verkoopprijzen dalen alsmaar. Dat betekent een onhoudbare situatie op het einde van de rit.

De minister-president heeft op dit vlak gelijk. Ik weet niet of de idee van hem, van ons of van bepaalde belangengroepen afkomstig is. We zullen voor het gemak zeggen dat het om gelijklopende ideeën gaat. De minister-president zoekt samenhangende verbanden en pleit daarom voor coöperaties.

Toen wij dit denkspoor ongeveer 12 jaar geleden durfden aanhalen, werden we door de VLD bijzonder scheef bekeken. Wie dat wil, kan er de verslagen op nalezen. Indien we het destijds over coöperaties durfden te hebben, ontbond de heer Denys al zijn duivels. Volgens hem waren coöperaties wenselijk noch opportuun.

Momenteel heeft de minister-president dit denkspoor weer naar voren geschoven. We ondersteunen ten volle zijn streven om in de landbouwsector tot coöperaties te komen. Het oprichten van de Vlaamse landbouwcoöperaties zal evenwel niet volstaan, we zullen uiteraard ook internationale samenwerkingsverbanden tussen Vlaamse en buitenlandse coöperaties op poten moeten zetten.

We moeten ervoor zorgen dat de landbouwers een betere prijs voor hun producten krijgen. Ze moeten meer profijt halen uit de toegevoegde waarde die op hun producten wordt gerealiseerd. Dit lijkt me vrij evident. Aangezien de chronometer tikt, wil ik hier evenwel niet te lang bij blijven stilstaan.

Ik wil het hier ook even over de rechtszekerheid in de landbouwsector hebben. De afgelopen jaren zijn we met een steeds wisselende, onduidelijke en onvolkomen regelgeving geconfronteerd. Om deze onvolkomenheden weg te werken, heeft de Vlaamse overheid, met inbegrip van het Vlaams Parlement, wel eens de feiten achterna gehold.

Ik zal dit illustreren aan de hand van een enkel dossier, met name de mestverwerking, dat me al meer dan 12 jaar achtervolgt. Aangezien het Vlaams Parlement het binnen afzienbare tijd in extenso zal moeten behandelen, zal ik het hier slechts kort bespreken. Het gaat me om de milieuaspecten van dit probleem. Dit onvolkomen, onduidelijk en onwerkbaar dossier heeft tot een steeds wisselende regelgeving geleid.

Op 3 maart 2005 heeft de BBL in een persbericht echter het volgende verklaard: ‘Vlaanderen had reeds lang moeten erkennen dat heel het grondgebied inmiddels kwetsbaar gebied was en dat we vroeger de ongeremde groei en de grondloze varkenshouderij aan banden hadden moeten leggen, maar daartoe ontbrak het de opeenvolgende regeringen aan moed. De inhaalbeweging van de laatste jaren kwam te laat en was ontoereikend.’

De BBL pleit terecht voor een inhaalbeweging. Het beleid van de afgelopen jaren is nefast voor de landbouw en voor het milieu geweest. Deze aspecten zullen tijdens het komende debat grondiger aan bod komen. We mogen echter het uitgangspunt van de BBL niet uit het oog verliezen: volgens de BBL zou heel het Vlaamse grondgebied als kwetsbaar gebied moeten worden omschreven. Dat is nog altijd de onderliggende agenda van bepaalde bewegingen in Vlaanderen. Ze gaan voorbij aan het feit dat we in Vlaanderen worden geconfronteerd met een specifieke situatie. Andere landen hebben op andere vlakken misschien ook specifieke situaties, maar deze bewegingen gaan voorbij aan de specificiteit van Vlaanderen.

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Mijnheer Wymeersch, wat u noemt de geheime of onderliggende agenda, is niets meer dan de correcte omzetting van Europese milieurielijn. Ik weet niet of u het advies van de advocaat-generaal hebt gelezen. Hij zegt duidelijk dat, op basis van de gegevens van de Vlaamse overheid, 70 tot 80 percent van het Vlaams grondge-

Martens

bied als kwetsbaar gebied moet worden aangeduid. Die 80 percent is het hele Vlaams grondgebied, met uitsluiting van de bosgebieden, de stedelijke gebieden en dergelijke.

U kunt van mening zijn dat we in een soevereine stadsstaat Vlaanderen leven en ons niets moeten aantrekken van de Europese Unie, maar dat is niet mijn visie. We leven in een Europese Unie en moeten ons houden aan de Europese richtlijnen die we in de Europese ministerraad mee hebben goedgekeurd.

De voorzitter: De heer Tavernier heeft het woord.

De heer Jef Tavernier: Mijnheer Wymeersch, ik denk dat u verkeerd bent.

De heer Frans Wymeersch: Mijnheer Tavernier, als u mij gelijk zou geven, zaten we in dezelfde fractie.

De heer Jef Tavernier: Ik heb het over dit specifieke punt en niet over uw algemene ideologie, waar ik me inderdaad zeer ongerust over zou maken

Ik denk niet dat iemand een geheime agenda hanteert om Vlaanderen volledig als kwetsbaar gebied aan te duiden. Het is hoogstens een instrument. Mijnheer Wymeersch, de uitdrukkelijke agenda – ik hoop ook van u – moet zijn dat we in Vlaanderen goed grond- en oppervlaktewater willen. Daarvoor hebben we bepaalde instrumenten nodig. Verwar het instrument niet met de uiteindelijke doelstelling, waarvan ik hoop dat iedereen ze steunt.

De kern van het probleem is niet een of ander mestactieplan, maar het feit dat de voorbije 30 jaar veel te kwistig werd omgesprongen met vergunningen. Na een bepaalde periode hebben we vastgesteld dat we een specifieke Vlaamse situatie hadden, met een te intensieve veeteelt en alle problemen van dien inzake milieu en grondwater. De voorbije 10 jaar moesten we remediëren, omdat we te kwistig zijn omgesprongen met vergunningen.

De heer Frans Wymeersch: Mijnheer Tavernier, ik deel uw mening dat we dezelfde agenda zouden moeten hanteren om bepaalde doelstellingen te bereiken.

Het is niet echt een geheime agenda van bepaalde bewegingen. Ze schermen er al jaren mee, maar het

is een onderliggende stroming die dat wil bereiken. Er wordt geen rekening gehouden met de specificiteit van de landbouwsector in Vlaanderen: geografisch, demografisch en de aard van bedrijfsvoering.

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Mijnheer Wymeersch, u verwijst naar een onderliggende beweging. België heeft zich als Noordzeestaat tijdens de vierde Noordzeeministersconferentie van Esbjerg ertoe geëngageerd het hele afwateringsgebied naar de Noordzee – dus het hele grondgebied – als kwetsbaar gebied aan te duiden, zowel in het kader van de richtlijn inzake de behandeling van stedelijk afvalwater als in het kader van de nitraatrichtlijn. Andere oeverstaten van de Noordzee kwamen dat engagement al na. Nederland, Duitsland en Denemarken hebben het hele grondgebied als kwetsbaar gebied aangeduid.

Zo onderliggend en geheim is het dus allemaal niet. Het zijn verbintenissen die ook ons land op internationale fora is aangegaan, maar jammer genoeg nooit is nagekomen. Als andere landen erin slagen om via die benadering de milieudruk op het vlak van vermesting terug te dringen, waarom zou Vlaanderen dat dan niet kunnen? Ondertussen is uit het grondwatermeetnet gebleken dat een derde van ons grondwater ondrinkbaar is geworden door overbemesting.

Ik geef de heer Tavernier gelijk dat we de middelen en het doel niet omdraaien. We moeten onze grondwatervoorraden als bron van ons drinkwater veilig te stellen voor de volgende generaties. Dat afdoen als onderliggende agenda's en het pesten van boeren is totaal verkeerd.

De heer Frans Wymeersch: Mijnheer Martens, u wilt de situatie van de landbouw in Vlaanderen toch niet vergelijken met de situatie in Denemarken of in Duitsland, of met de economische, demografische en geografische situatie in bijvoorbeeld nieuwe lidstaten zoals Slovaakse? Ik kom hier straks op terug als ik het zal hebben over de rol van Europa.

De linkerkant – en daar behoort u blijkbaar toe, mijnheer Martens – schermt met Europa als het haar goed uitkomt. Maar als het haar niet goed uitkomt, is Europa de boosdoener. Wij zijn consequent eurokritisches in alle dossiers, u niet. U schermt

Wymeersch

te pas en te onpas met de paraplu van Europa. U verschuilt zich daaronder als het u goed uitkomt. Als een Europees dossier u niet goed uitkomt, bent u tegen Europa.

Ik geef het voorbeeld van de acties van uw partij, met parlementsleden op kop, bij de poging tot de afschaffing van de wet-Major over de havenarbeiders. Uw partij was toen tegen Europa, maar inzake leefmilieu gaat de paraplu van Europa open. U wil de Europese voorvechter zijn, van het eengemaakte Europa, een mooie grote natie met nu 25 lidstaten. Als Europa dan toch zo één en zo mooi is, dat men dan binnen Europa de normen probeert te halen en ze niet oplegt aan elke regio, elke subregio en elke subsubregio. Men moet dan maar globaliseren en compenseren. Wat in Vlaanderen te veel is, is er in Slovakije te weinig.

Mijnheer de minister-president, ik wil het nog even hebben over de beschikbare ruimte. Dan komen we onwillekeurig bij de 750.000 hectaren afbakening agrarisch gebied. We worden daarover door bepaalde landbouworganisaties gestalkt, zowel ministers als bestendige deputaties als individuele parlementsleden. De situatie is nog een beetje onduidelijk, alhoewel er beloften zijn gedaan. Ik hoorde minister Van Mechelen in de Commissie voor Ruimtelijke Ordening zeggen dat die 750.000 hectaren voor hem geen fetisj zijn. Hij voegde eraan toe dat de landbouwers maar eens moeten vertellen hoeveel grond ze nu eigenlijk nodig hebben. Als de overheid nu nog wacht, gezien de situatie van de landbouwsector in Vlaanderen, zullen we over 5 jaar geen 750.000 hectaren meer nodig hebben. De overheid moet hierbij consequent zijn.

We hebben een voorbeeldje gezien. De landbouwsector zegt dat er geen voorafnames mogen gebeuren en dat agrarisch gebied geen restgebied mag worden. Toen in het debat over het Schelde-estuarium bleek dat sommige goede landbouwgronden in de verdrukking dreigden te komen, mochten er wel voorafnames gebeuren en zou een flankerend beleid worden uitgetekend. Ik hoop dat de afbakening van de 750.000 hectaren agrarisch gebied geen gang naar Canossa zal zijn met flankerende maatregelen.

Mijnheer de minister-president, zoals we reeds meermaals hebben gezegd in de commissie heeft

uw aantreden als minister van Landbouw heel wat verwachtingen gewekt in de sector. We hebben uw optreden de eerste maanden welwillend aangezien. We willen dat nog een tijdje blijven doen. U bent nu acht maanden minister van Landbouw. De laatste tijd heeft men in dit parlement wat rondgescharreld in verschillende dossiers. We hopen dat vandaag of morgen een degelijk scharrelei het licht zal zien. We zitten daarop te wachten. Ik hoop dat dit zeer snel zal gebeuren.

De hooggespannen verwachtingen zijn logisch. We staan voor een inhaalbeweging. De landbouwers beschouwen u als een van hen, dus hopen ze op goede dingen. De eerste maanden was er een sfeer van toffe jongens onder elkaar. Er was een goede communicatie, alleszins met het Vlaams Parlement: wij worden stelselmatig op de hoogte gehouden van alle ontwikkelingen op dit vlak, ook Europees. Maar na acht maanden willen we stilaan concrete resultaten zien, op het terrein en zeker ook in dit parlement. Daarbij gaan we ervan uit dat u in deze zittingsperiode en in uw ambts-termijn als minister van Landbouw gaat zorgen voor voedsel, beschutting en nestgelegenheid voor de Vlaamse landbouwer. We hopen dat u dit zult doen en dat we binnen vier jaar kunnen zeggen dat ons aanvankelijke vertrouwen in u, weliswaar met reserves, gerechtvaardigd was. Zo niet, dan zullen we u daarop afrekenen.

De eerste dossiers die op u en ons afkomen en zeer precair zijn, zijn het milieudossier, met het mestprobleem, en het ruimtelijkeorderingsdossier van de afbakening van die 750.000 hectare. We hopen dat u nog voor het zomerreces hier werk van zult kunnen maken. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, geachte leden, de land- en tuinbouwers hebben inderdaad zeer hooggespannen verwachtingen ten aanzien van hun nieuwe minister van Landbouw. Ze willen opnieuw gerespecteerd worden in de samenleving. Ze willen rechtszekerheid. Ze willen op een economisch verantwoorde wijze hun bedrijf kunnen uitbouwen en exploiteren. Met vier sleutelbegrippen, namelijk kwaliteit, innovatie, samenwerking en verjonging, wil de minister in zijn beleidsnota een nieuwe impuls geven aan de land- en tuinbouw in Vlaanderen. Ik denk dat hier de juiste strategische

De Meyer

keuzes worden gemaakt. Ik wil bij deze bespreking even stilstaan bij drie beleidsaspecten die voor de agrarische sector van zeer groot belang zijn.

De implementatie van de MTR is een bijzonder omvangrijke operatie, zowel voor de administratie en qua voorlichting als voor de landbouwers zelf. De voorbije maanden zijn een aantal procedures vrij vlot verlopen, namelijk de mededelingen van de nieuwe referentiegegevens aan de landbouwers en de aanvraagmogelijkheden voor herzieningen. Ook de komende maanden dienen nog een aantal operaties te worden uitgevoerd. Essentieel lijkt me hierbij dat de zogenaamde randvoorwaarden, als controle- en bestraffingsmechanisme van de MTR, berusten op controlecriteria die objectief, afgelijnd en eenduidig kunnen worden bewaakt en niet verder gaan dan wat de Europese richtlijnen beogen. De nationale reserve, gevormd door een afhouding van 0,5 procent op de bedrijfstoelagen voor alle landbouwers, dient door elk gewest autonoom te worden beheerd. Dit lijkt me essentieel om alle risico's op een mogelijke geldstroom van Vlaanderen naar Wallonië te voorkomen.

Het aangekondigde nieuwe Mestactieplan is ongetwijfeld een uitdaging voor 2005. Terecht stelt u als minister van Landbouw in een eerste reactie in de pers dat de uitspraak van het Europees Hof van Justitie een element zal zijn bij de opmaak van het nieuwe MAP. Tevens wijst u erop dat de zaak die nu haar afwikkeling kent, betrekking heeft op 1999-2000 en dat het Vlaams mestoverschot sindsdien is verminderd met 29 miljoen kilogram fosfor en 35 miljoen kilogram stikstof. U verwijst tevens naar het MIRA-rapport van de milieuadministratie, dat aangeeft dat sinds 1990 de vermestende emissie met 48 procent is gedaald.

Het gevoerde driesporenbeleid, met een aanpak aan de bron, een oordeelkundige bemesting en met mestverwerking en export, moet voortgezet worden. Daarnaast mogen we evenmin de zogenaamde warme sanering uitsluiten. De veehouders vragen, zoals u bekend is, rechtszekerheid en bedrijfszekerheid. Ze vragen ook meer transparantie, minder administratie, een Mestbank die hen begeleidt en de mogelijkheid om verder bedrijfseconomisch de concurrentie aan te kunnen met hun collega's uit de Europese lidstaten.

Het derde dossier, de afbakening van 750.000 hectare voor beroepslandbouw, moet tijdens deze regeerperiode, en uiterlijk tegen 2007, in zijn totaliteit worden gerealiseerd. Maar de 90 procent daarvan waarover geen discussie bestaat, de zogenaamde consensusgebieden, kunnen op heel korte termijn worden afgebakend.

Door de landbouworganisaties is hierover trouwens een wetenschappelijk onderbouwde terreinstudie aangeboden, die het mogelijk moet maken op korte termijn de beloofde rechtszekerheid te bieden. De land- en tuinbouwers rekenen hiervoor op hun minister van Landbouw, maar ook op de minister van Ruimtelijke Ordening.

Collega's, aangezien mijn spreektijd beperkt is tot 300 seconden, kan ik een aantal andere aandachtspunten niet vermelden. Toch verwijs ik nog even naar het belang van een goed gestructureerd agrarisch onderwijs, de navorming, de proeftuinen en -centra en het wetenschappelijk onderzoek.

Op de voorbije Europese landbouwministerraden heeft de heer Leterme reeds bewezen dat hij ook minister van Zeevisserij is. Mijnheer de minister-president, u bent de eerste Vlaamse minister die expliciet de bevoegdheid Plattelandsbeleid toegevoegd kreeg. U roept in uw beleidsnota alle hensen aan dek voor een dynamisch Vlaams plattelandsbeleid. Ik hoop dat bij een andere discussiegelegenheid in dit parlement dieper op dit thema kan worden ingegaan. (*Applaus bij CD&V*)

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, mijn betoog zal kort maar krachtig zijn. Vooraf wil ik toch even de heer Wymeersch van antwoord dienen. Het is niet zo dat de VLD zomaar tegen 'vervennootschapping' is. Wel zijn we bang voor monopolies. Wijs dus niet zomaar naar de VLD met woorden die zovele jaren geleden gezegd zijn, zonder de context van die woorden te bestuderen.

U verkondigde ook dat we voor de landbouw heel snel moeten handelen. Maar gisteren in de commissie, toen we een resolutie voorstelden over de verwerking van biomassa tot groene energie, begon u moeilijk te doen. U vond plots dat er nog wat hoorzittingen moesten komen. Dat kan toch niet

Callens

als ‘snel handelen’ worden beschouwd. Als nog eens iets wordt voorgesteld in de commissie, wil ik u vragen om niet net het omgekeerde te doen van wat u vertelt. U maakt ons soms verwijten, maar we hebben ook het recht om deze opmerking aan uw adres te maken, mijnheer Wymeersch.

In de subcommissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid werd tijdens de bespreking van de beleidsnota en de begroting ruime aandacht besteed aan de vier sleutelbegrippen waarop het beleid zal worden gebaseerd, met name kwaliteit, innovatie, samenwerking en verjonging. Onze fractie steunt de minister in deze uitdaging om effectief nieuwe impulsen te geven aan de landbouwsector in de ruime zin van het woord.

In de inleiding van de beleidsnota waarin de minister een overzicht gaf van het gevoerde beleid werd de nadruk mijns inziens voornamelijk gelegd op de landbouwactiviteit zelf, terwijl de landbouw ook implicaties heeft voor aanverwante sectoren, vooral op het vlak van werkgelegenheid. Ik stel tevreden vast dat de minister de nood erkent aan een ketenbenadering waarbij ook andere sectoren bij de landbouw worden betrokken.

Inzake het innovatieve gedeelte trekken vooral de nieuwe marktmogelijkheden mijn aandacht. In de toekomst zal, ook volgens erkende instellingen zoals Stedula, die we gisteren hebben gehoord, de landbouwer worden beschouwd als energiebouwer, door uit bevoorrechte energiegewassen energie te putten. De landbouwers moeten dan ook gestimuleerd worden om door technieken als biomethanisatie, de cirkel als het ware te sluiten. Door het verwerken van organische afvalstoffen kan naast het putten van energie, ook het restgedeelte worden aangewend als meststofelement. Europa zou toestaan dat braakliggende gronden kunnen worden aangewend voor energieteeltgewassen, zonder de premie te verliezen. Ik denk dat deze opportuniteiten in Vlaanderen moeten worden aangegrepen om – zelf deels – te voorzien in groene energie.

Ik dring er bij de minister van Landbouw, maar ook bij zijn collega's van Energie en Ruimtelijke Ordening op aan om in te gaan op dit denkspoor, ook als alternatief voor de toekomstige min-productie in de suikerteelt en zelfs als energiebron binnen de glastuinbouw. Samen met de collega's van

de andere meerderheidspartijen hebben wij hiertoe een voorstel van resolutie ingediend. Op het middenveld leeft deze materie en worden tal van initiatieven voorbereid of zijn ze reeds in uitvoering. Het komt ons als politieke vertegenwoordigers toe om ook het signaal te geven dat we geloven in dit project en het mee willen helpen realiseren, niet alleen als een oplossing voor de landbouwoverschotten, maar ook als een beheersing van de CO₂-uitstoot. Uiteraard maken we ons hierbij geen illusies, maar toch meen ik te mogen zeggen dat via deze weg ook een effectieve bijdrage kan worden geleverd vanuit de landbouwsector aan groene energie en Kyoto.

Aansluitend op de mestverwerkingsmethoden vraagt ook de sector aandacht voor de herziening van het MAP 2. De landbouwers vragen om een vereenvoudiging van dit complexe gegeven. Een herziening dringt zich effectief op, maar mag niet de intentie hebben om enkel het voldoen aan milieudoelstellingen te beogen. Als de landbouwer de voorwaarden naleeft, zou hij de kaart moeten kunnen trekken van uitbreiding, eventueel via overname van nutriënten. De sector is vragende partij omwille van zijn penibele financiële situatie. De Vlaamse overheid moet stimulansen geven om de sector financieel te ondersteunen.

Dit lijkt een eerste grote uitdaging voor deze legislatuur. Ik reken op de ministers van Landbouw en Leefmilieu om dit spoedig uit te werken, aangezien de veroordeling vanuit Europa als het zwaard van Damocles boven ons hoofd hangt. Vlaanderen dreigt volledig te worden ingekleurd als kwetsbaar gebied.

Het vierde onderdeel ging over verjonging. Ook landbouw is onderhevig aan concurrentie; daarom wordt steeds meer geopteerd voor samenwerking met als doel te komen tot synergie. We ondersteunen dit beleidsspoor van vervennootschappelijking, maar wensen erop te wijzen dat dit op termijn kan leiden tot monopolievorming van reeds sterk uitgebouwde netwerken van landbouwverenigingen. Dit speelt vooral voor het aspect van onderaanneming van loonwerkers. Concurrentie kan moordend zijn, maar is tevens gezond als stimulant, of zelfs als dwang, om te kiezen voor innovatie en kwaliteit. De sector heeft deze troeven al in handen maar moet ze nu nog uitspelen.

Vlaanderen, en België over het algemeen, scoren vrij goed qua voedselveiligheid. Na de diverse cri-

Callens

sissen in de afgelopen jaren draait de sector stilaan weer op volle toeren. De principes van autocontrole genieten de steun vanuit vele hoeken. Dat kwaliteit voor vele landbouwers een streefdoel is, lijkt een evidentie. Toch is dit in realiteit geen eenvoudige opdracht, want het gaat niet enkel meer om het product op zich, maar ook om de randvoorwaarden zoals dierenwelzijn en milieu. De sector staat hiervoor open.

Met het oog op de MTR komt de invulling van de cross-compliance-voorwaarden met rasse schreden dichterbij. De sector wil hierop anticiperen. Het komt ons als overheid toe om de landbouwers voldoende te ondersteunen in dit proces zodat ze met hun inspanningen om een eerlijk product voort te brengen ook een eerlijk inkomen krijgen. De Europese Commissie speelt daar met het programma PDPO op in. Onze fractie dringt erop aan om ook die aspecten voldoende in de kijker te zetten zodat de consument zich bewust wordt van de zorg die aan onze voeding wordt besteed. Er is meer communicatie nodig om de herwaardering van de landbouw bij de hele bevolking te laten groeien. We kunnen daarvoor gebruik maken van de talrijke marketingtechnieken van VLAM.

Wat de Europese context betreft, staat de sector voor de immense uitdaging om de mid-term review in praktijk te brengen. In de begroting worden hiervoor dan ook middelen gereserveerd. Ongeveer 90 percent van de ingeschreven middelen voor de tweede pijler die het plattelandsbeleid ondersteunt, wordt in Vlaanderen aangewend voor land- en tuinbouwactiviteiten. Voor de toepassing van de premie-uitbetaling blijft het echter wachten tot eind 2005, begin 2006. We hopen vanuit onze fractie dat de administratie hiertoe alle middelen ter beschikking krijgt.

De beleidsnota gaat uit van goede en gefundeerde basisprincipes. We geven ons vertrouwen aan de minister om de intenties tijdens deze legislatuur te concretiseren. We hopen dat de grote uitdagingen tot een goed einde worden gebracht en dat de hoge verwachtingen vanuit de sector worden ingelost. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: De heer Wymeersch heeft het woord.

De heer Frans Wymeersch: Mijnheer Callens, u maakt er allusie op dat we gisteren een bepaalde resolutie hebben tegengehouden, en dat we daarom niet geloofwaardig zijn als we pleiten in het voordeel van de landbouw. We hebben over dit thema al verschillende interpellaties gehouden en vragen gesteld in de bevoegde commissie. De basis van het voorstel van resolutie dat gisteren in de commissie ter sprake kwam, is vervat in de motie die we daarover hebben ingediend. Ik nodig u uit om onze motie mee goed te keuren.

De heer Karlos Callens: Mijnheer Wymeersch, dat doet niets af aan wat ik heb gezegd over de vaart die we in het dossier moeten krijgen. Alle commissieleden waren er gisteren getuige van dat u hebt geprobeerd om die resolutie tegen te houden.

De heer Frans Wymeersch: Mijnheer Callens, het enige wat u interesseerde, was mee te spelen in het mediagebeuren dat gisteren plaatsvond. Die extra bespreking zal aan de grond van de zaak niets veranderen.

De heer Karlos Callens: Mijnheer Wymeersch, we weten allemaal dat u niet goed op de hoogte bent van wat er leeft in de landbouw. U leest veel te weinig en misschien vraagt u daarom een hoorzitting. De andere leden van de subcommissie Landbouw weten heel goed waarover ze het hebben.

De heer Frans Wymeersch: Mijnheer Callens, u leest misschien te veel.

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, ik zal het niet hebben over het mestprobleem. Dat behoud ik voor voor minister Peeters. Onze fractie ondersteunt de speerpunten kwaliteit, innovatie, samenwerking en verjonging in het landbouwbeleid. Ons landbouwareaal heeft een heel specifieke structuur die bestaat uit kleine, versnipperde percelen. Als we met onze hoge grondprijzen en hoge arbeidskosten de prijzenslag willen aangaan met de bulkproducten op de wereldmarkt, zijn we bij voorbaat verloren. De Vlaamse land- en tuinbouw heeft alleen maar een toekomst als ze inzet op kwaliteit, waarvoor de consument extra wil betalen. We moeten daarom voldoende oog hebben voor kwaliteitslabels, waarvan de vlag de lading dekt. Die labels moeten garant staan voor

Martens

de kwaliteit boven op wat de wettelijke normen voorschrijven. We moeten dus een wildgroei voorkomen en bijzondere aandacht koesteren voor het label van de biologische landbouw. Dat is een vorm van landbouw die mens, milieu en dier het meeste spaart en het best geïntegreerd is in ons natuurlijk systeem.

In de afzetbevordering moeten we dus meer prioriteit geven aan het bevorderen van de biologische land- en tuinbouwproducten. Het werk van VLAM en de boodschappen van algemeen nut op de televisie mogen ons ook niet aanzetten tot een ongezond consumptiepatroon. Het is niet omdat een biefstuk een Merituslabel draagt, dat we de consument tot het consumeren van meer vlees moeten aanzetten. We weten allemaal dat we veel meer vlees consumeren dan eigenlijk goed is voor ons. Ons dieet is te vetrijk en te vezelarm. Ik hoop dat de boodschappen van algemeen nut de Vlaming in de toekomst zullen aanzetten tot een gezonder consumptiepatroon.

Het inzetten op kwaliteit zal voor veel landbouwers onvoldoende zijn om een toereikend inkomen te halen uit de land- en tuinbouwactiviteiten. Het is dan ook goed dat de beleidsnota inzet op een verbreding van de landbouwactiviteiten. Zo kunnen landbouwers een aanvullend inkomen halen uit hoefveoerisme, uit zorgversterking op zorgboerderijen, uit landschaps- en natuurbehoud, enzovoort. Ook de nieuwe afzetmogelijkheden op het vlak van biobrandstoffen krijgen onze volle steun.

We moeten heel specifiek de productie en afzet bevorderen van die biobrandstoffen waar onze Vlaamse boeren extra kunnen bij winnen. Het gaat dan niet in de eerste plaats over de biodiesel die door de petroleumindustrie op de markt zal worden gebracht, maar over de koudgeperste plantenolie die in coöperatief verband door de landbouwers zelf kan worden geproduceerd. In Vlaanderen kunnen we daarvoor een afzetmarkt genereren. Ik denk dan aan het proefproject met de bus van De Lijn in Hasselt die rijdt op plantenolie. Spijtig genoeg moet die olie vandaag nog steeds in Aken worden gekocht. Ik hoop dat er binnenkort veel meer bussen van De Lijn kunnen rijden op plantenolie die in Vlaanderen kan worden geproduceerd.

De Mid-term Reform is een belangrijke verdere stap op Europees vlak naar een duurzaam landbouwbeleid. Het is een nieuwe hervorming van het Europees landbouwbeleid die past in het rijtje van hervormingen uit het verleden. Daarbij wordt landbouwsteun automatisch ontkoppeld van de productie en gekoppeld aan het naleven van voorwaarden op het vlak van milieu, landschaps- en natuurbehoud en dierenwelzijn. Europa moet niet langer boeren subsidiëren om overschotten te produceren die dan met exportsteun worden gedumpt op de markten van de derde wereld. Europa moet de boeren een eerlijke vergoeding geven voor de maatschappelijke diensten die ze leveren op het vlak van landschaps- en natuurbehoud, voor het instandhouden van onze watervoorraden, enzovoort.

De lidstaten beschikken over redelijk wat vrijheid bij de omzetting en toepassing van die Mid-term Reform. De Europese bedrijfstoelage kan gedeeltelijk of geheel worden ontkoppeld van de productie. Wij gaan voor een volledige ontkoppeling met uitzondering van de rundveepremies. Zo blijven de zoogkoeienpremie en de slachtveepremie voor kalveren gekoppeld aan het houden van dieren. Dat lijkt me een inconsequentie binnen het beleid. Enerzijds geven we landbouwers steun om te stoppen met rundvee, pluimvee en varkens, anderzijds kunnen de landbouwers rekenen op die Europese bedrijfstoelage op voorwaarde dat ze zoogkoeien en kalveren blijven houden. Het zou beter zijn om ook op het vlak van rundvee de Europese bedrijfstoelage volledig te ontkoppelen van de productie.

Wat de koppeling aan het naleven van milieuvoorwaarden en voorwaarden in verband met dierenwelzijn betreft, de zogenaamde cross compliance, zou er een akkoord zijn binnen de regering. Ik hoop dat dit uitgebreid zal worden meegedeeld aan de landbouwers. Het is belangrijk dat we de landbouwers duidelijk maken dat we geen problemen hebben met subsidies aan de sector, op voorwaarde dat daar iets tegenover staat op het vlak van milieubehoud en dierenwelzijn. Ik hoop dat de cross compliance een instrument kan zijn om de landbouwers aan te zetten tot een duurzame en milieuvriendelijke productie. Uit de rapporten van de VMM of het voortgangsrapport van de Mestbank blijkt dat er nog een hele weg moet worden afgelegd. Bij 44 procent van de meetpunten in het oppervlaktewater is er een overschrijding van de drinkwaternorm.

Minister-president Yves Leterme: Tijdens de hoorzitting van 13 januari is melding gemaakt van 38 percent.

De heer Bart Martens: Goed, of het nu 38 of 44 percent is, maakt niet zo veel uit, het is te veel. Volgens de milieuwetgeving zou de drinkwaternorm nergens in ons oppervlaktewater overschreden mogen worden en moest die kwaliteit al in 1995 bereikt zijn. Of het nu 38 of 44 percent is, maakt me dus niet uit, het punt is dat al ons oppervlaktewater zo schoon moet zijn dat het drinkbaar is en dat alle vissoorten erin kunnen gedijen, wat op dit moment zeker niet het geval is.

Ook ons grondwatermeetnet laat aanzienlijke overschrijdingen van die drinkwaternorm zien. Dat is toch wel onrustwekkend, omdat grondwater toch dé bron van drinkwater is en dus iets is dat we absoluut moeten koesteren. In elk geval is het positief dat er een akkoord bereikt is over die cross compliance. Ik hoop dat hierover een brede communicatie kan worden gevoerd.

Sta me toe te eindigen met plattelandsonwikkeling. Vlaanderen werkt volop aan het nieuwe plattelandsonwikkelingsplan, het programmeringsdocument Plattelandsonwikkeling, dat zal worden opgemaakt voor de periode 2007-2013. De Europese Unie vereist dat de plattelandsonwikkeling gestoeld wordt op drie assen. De eerste as is het bevorderen van de competitiviteit van de land- en tuinbouwsector. De tweede as is het instandhouden van het milieu en het landelijk erfgoed. De derde as is de diversificatie en de verbreding van de plattelandseconomie.

Het Landbouweconomisch Instituut in Nederland heeft een toetsing gemaakt van de verschillende plattelandsonwikkelingsplannen in de verschillende Europese regio's. Het komt tot de conclusie dat het Vlaams plattelandsonwikkelingsplan op die laatste krachtlijn, de diversificatie van de plattelandseconomie, het minst middelen inzet. Slechts 0,1 percent van de middelen uit ons plattelandsonwikkelingsbeleid gaat naar de doelstelling 'diversificatie van de plattelandseconomie'. Ik denk dat we ons in het nieuwe plattelandsonwikkelingsplan sterker moeten concentreren op die doelstelling.

Plattelandsonwikkeling moet er ook zijn voor andere bewoners en andere gebruikers van het platteland, om er bijvoorbeeld voor te zorgen, mijn-

heer Wymeersch, dat er ook voor die boerenzonen en -dochters die het familiebedrijf niet willen overnemen, aanvullende werkgelegenheid kan worden gecreëerd op het platteland. Mijnheer Wymeersch, u hebt immers een romantisch beeld van het platteland en u hunkert naar de tijd dat de meerderheid van onze beroepsbevolking nog werkzaam was in de landbouw. Dat beeld klopt niet meer. Het is een historische evolutie dat het aandeel van de actieve bevolking in de landbouw systematisch afneemt. U noemt de landbouwer een bedreigde diersoort. Dan zijn er in Vlaanderen of in België ook uitgestorven diersoorten, denk maar aan de steenkoolarbeiders en dergelijke. Hadden we die dan ook moeten blijven beschermen? Hadden we dan ook Vlaams geld in de Waalse steenkoolmijnen moeten blijven pompen om die bedreigde diersoort te redden?

De heer Frans Wymeersch: We hadden al kunnen beginnen met de Vlaamse steenkoolmijnen.

De heer Bart Martens: Bij het beluisteren van uw toespraak had ik het idee dat u hunkerde naar het communistische systeem van de kolchozen om die diersoort die met uitsterven bedreigd was, de landbouwers, de nodige nestruimte te blijven geven om actief te kunnen blijven.

De heer Frans Wymeersch: U moet zich enkel de vraag stellen, mijnheer Martens, hoe het komt dat ze bedreigd zijn, en hoe het komt dat men voor bepaalde diersoorten – als u de vergelijking wilt doortrekken – wel beschermende maatregelen neemt en voor andere diersoorten niet. Dat is de consequente vraag die ik stel, en ik verwacht daarop van u een consequent antwoord.

De heer Bart Martens: Ik zal u dat uitleggen. Die bedreigde diersoorten hebben geen alternatief als hun biotoop hier wordt afgenomen. De mensen die actief zijn in de land- en tuinbouwsector hebben dat wel. Die boerenzonen en -dochters kunnen in andere sectoren van onze economie aan de slag en willen dat ook. Steeds meer boerenzonen en -dochters zijn niet langer geïnteresseerd in de overname van een bedrijf en willen dus elders in de economie aan de slag. Ik denk dat we hen daartoe ook de kansen moeten bieden.

De heer Frans Wymeersch: Mijnheer Martens, u moet zich eens de vraag stellen waarom ze niet geïnteresseerd zijn. Ik heb dat proberen te schetsen. Ze zijn niet meer geïnteresseerd omdat hun

Wymeersch

inkomen wordt afgekald door allerlei maatregelen die door de overheid worden opgelegd, meestal door de Europese overheid, maar ook door de federale en Vlaamse overheid. Een tweede reden is dat er een aantal andere factoren spelen waardoor ze zichzelf niet meer kunnen ontplooiën en waardoor ze hun bedrijf niet meer kunnen runnen zoals ze zelf willen.

U creëert dus een kader waarin het onmogelijk wordt om verder te werken als landbouwer, en dan zegt u dat ze niet meer geïnteresseerd zijn. Natuurlijk is er niemand geïnteresseerd om met verlies te werken. Natuurlijk is er niemand geïnteresseerd om 24 uur op 24 te werken en er het zout op de boterham nog niet mee te verdienen. U zegt dan dat we de vogeltjes moeten beschermen omdat er anders geen toekomst meer is, omdat er geen andere biotoop is, maar de landbouwers moeten we niet beschermen omdat ze nog werk kunnen vinden in de fabriek. Dat is de karikatuur die u maakt.

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Mijnheer Wymeersch, ik maak daar geen karikatuur van.

We moeten meer inzetten op de diversificatie van de plattelandseconomie en op de instandhouding van het milieu en het landelijk erfgoed. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: De heer Tavernier heeft het woord.

De heer Jef Tavernier (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, geachte collega's, in de motie van de meerderheid vind ik geen enkel punt terug waar ik niet mee akkoord ga. Afgaande op wat de sprekers hier zeggen, stel ik vast dat ze het nauwelijks hebben over de inhoud van de beleidsnota of over de aspecten in de motie. De discussiepunten vallen daarbuiten.

Iedereen kan zich scharen achter het feit dat we moeten streven naar kwaliteit, naar innovatie, samenwerking en verjonging. Daarover bestaat weinig discussie. Over bepaalde praktische uitwerkingen kunnen we wel van gedachten wisselen. Dat zijn echter niet de knelpunten. Ik heb dat ook gezegd bij het bespreken van de beleidsnota in de commissie.

Mijnheer de minister-president, de ruime problematiek van de landbouw, ook als ze wordt beschouwd als economische sector, gaat u eigenlijk uit de weg. Een aantal mensen moet inderdaad in die sector zijn brood verdienen. De zaak moet echter ook economisch worden ingepast in een veel groter geheel, in een internationale context, binnen een wereldmarkt. Daarover is er vrij weinig visie in de nota. De vraag is of we de landbouw als een vrije markt zullen benaderen of ze daarentegen beschermen. Als we kiezen voor het laatste, in hoeverre gaan we ze beschermen? Om welke reden? Ik mis het economisch kader. (*Opmerkingen van minister-president Yves Leterme*)

Ik heb de tekst wel gelezen. Die dimensie en de visie ontbreken voor een groot deel. Als ik de heer Callens hoor, dan weet ik niet of het om een vrije markt gaat dan wel om een door de overheid gestuurde, beschermde sector.

Uit de reacties van de sprekers blijkt dat de discussiepunten inzake landbouw bij de randvoorwaarden liggen. Het gaat daarbij om het milieubeleid, de ruimtelijke ordening, de evoluties inzake de ggo's. De verschillende aspecten van het milieubeleid zijn enorm belangrijk. Ook in de landbouw is er discussie over het korte- en het langetermijndenken. De belangen tussen milieu en landbouw lopen op de lange termijn wel samen. Grondwater voor de landbouw is daar een typisch voorbeeld van. We moeten daar voorzichtig mee omspringen, ook al is er op korte termijn vraag vanuit de landbouwsector om te zorgen voor meer grondwaterwinning. Iedereen beseft dat we op lange termijn ons grondwater moeten beschermen.

Uiteraard is de vraag naar de afbakening van agrarische gebieden terecht. Daar is al veel energie in gestoken. De minister van Ruimtelijke Ordening moet dat globaal aanpakken. Ik ben ervan overtuigd dat landbouwers zich op dat vlak dikwijls van tegenstander vergissen. Er worden veel meer landbouwgronden ingepikt voor structuurwerken, woonuitbreidings- en havengebieden dan voor de creatie van natuurgebieden.

De discussie over de GGO's is belangrijk. De minister-president mag bij zijn beleid niet alleen de landbouwsector betrekken, voor bepaalde adviezen moet de MINA-raad worden ingeschakeld. De aansprakelijkheidsregels moeten zo snel mogelijk worden vastgelegd. Inzake biologische landbouw

Tavernier

stelt de minister-president dat hij de uitgezette beleidslijnen zal voortzetten. Uit de evaluatie van de evolutie van de biologische landbouw zal blijken dat dit allemaal onvoldoende is en nieuwe maatregelen zullen moeten worden getroffen. Wordt daarop geanticipeerd? Sleutelt de overheid aan de bedrijfseconomische structuren, zodat de biologische landbouw de plaats kan veroveren die hij verdient? Er moet meer gebeuren dan vandaag is gepland.

Gisteren is in de commissie ook al gesproken over de biobrandstoffen. De biobrandstoffen zijn belangrijk voor de toekomst van de landbouw. We moeten er ons wel voor hoeden niet te veel de nadruk te leggen op de bio-ethanol alleen, we moeten ook rekening houden met het milieu. Het kan niet dat men de milieuregels soepeler zal toepassen omdat het gaat om bioproducten. We moeten ook onderzoeken of de zuiver plantaardige olie niet meer inspanningen verdient dan vandaag uit documenten blijkt.

We moeten de landbouw in een algemeen kader bekijken. Het moet passen in een plattelandsbeleid, en dat laatste mag niet worden gereduceerd tot een landbouwbeleid. Er is meer dan de landbouweconomische aspecten op korte termijn. Milieuvraagstukken, ruimtelijke ordening en een landschapsbeleid moeten daarin hun plaats hebben. Zo'n landbouwbeleid heeft nog een toekomst in Vlaanderen. Ik heb de indruk dat men vandaag het beleid te veel toespitst op de landbouweconomische aspecten op korte termijn. Ik vraag bijgevolg een verbreding van het beleid. (*Applaus bij sp.a-spirit en Groen!*)

De voorzitter: De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, ik sluit mij aan bij de woorden van de heer Tavernier dat de beleidsnota inderdaad een eigenzinnige beleidsnota is. Het is de eerste Vlaamse beleidsnota over landbouw en visserijbeleid sinds de regionalisering van de landbouwbevoegdheid.

De nota is anders opgesteld dan de andere beleidsnota's. Ze bestaat uit 4 sleutelbegrippen en steunt minder op de klassieke strategische doelstellingen en actieplannen. De concrete punten moeten uit

de tekst worden gehaald. Onze fractie ondersteunt uiteraard uw beleid, dat de voortzetting is van het regeerakkoord. Ik beperk me tot enkele opmerkingen over de afbakening en over de zeevisserij.

Wij menen dat u zich defensief opstelt in het beoordelen van de Vlaamse consument. Hij zou moeilijk over te halen zijn om kwaliteitsproducten te kopen. Ik denk dat de VLAM kan worden ingeschakeld bij de promotie van de kwaliteitsproducten. Ook Vlamingen willen wat meer betalen voor kwaliteit.

Wat de aangepaste juridische structuren betreft op pagina 32 van de beleidsnota, moet worden opgemerkt dat de bevoegdheid hiervoor op federaal vlak ligt. Er is nog wat werk te leveren op het vlak van de staatsvorming, willen we meer instrumenten in handen krijgen. Ik wil het hebben over de pachtwetgeving. Zij zou onder Vlaamse bevoegdheid moeten vallen, daar moet niet over getwijfeld worden. Ik vind hier op het eerste zicht niets van terug. Ik wil hier een eresaluut brengen aan de heer Denys die deelnam aan de onderhandelingen over het regeerakkoord betreffende de landbouw en waarbij ik zelf ook aanwezig was. Hij heeft de paardenfokkerij en de stamboekwerking aangehaald. Er staat echter niets over in de beleidsnota.

Mijnheer de minister-president, voor het overige ondersteunen wij uw visie over landbouw. U wilt de landbouwer opnieuw zijn fierheid schenken. Dat is misschien wat te drastisch uitgedrukt. Ik kom zelf uit een West-Vlaamse gemeente en heb nooit een gebrek aan fierheid bij de landbouwer ervaren. Hij loopt altijd rechtop en behoort tot een klasse van fiere mensen. Hij voelt zich wel geplaagd door uw invulling als Vlaams landbouwminister. Hij wil namelijk ondersteuning krijgen.

Ik heb kritiek op een persbericht dat u ongetwijfeld ook kent van Natuurfonds Westland, de koepel van de Natuurverenigingen tussen IJzer en Leie. Het dateert van 7 maart, net op tijd om hier besproken te kunnen worden. Er wordt geprotesteerd tegen de paniekzaaijerij van de Boerenbond over het afbakeningsbeleid. We menen dat de situatie minder dreigend is dan wordt beweerd. Er is inderdaad nog geen afbakening gebeurd, maar voor West-Vlaanderen bieden de gewestplannen al voldoende zekerheid. De 237.000 hectare die als landbouwgebied zijn ingekleurd, worden op dit ogenblik niet betwist. Er worden 220.000 hectare effectief door landbouwers gebruikt, terwijl de gewenste agrari-

Loones

sche structuur 234.000 hectare bedraagt. Het gaat niet om een bedreigd gebeid.

Voor de groengebieden zit het anders in elkaar. De dreiging is hier een stuk groter. West-Vlaanderen telt afgerond 19.000 hectare aan groengebied. Deze gebieden zijn op het gewestplan als groengebied ingekleurd, maar 6.900 hectare wordt nog steeds door de landbouwsector gebruikt. Hiernaast zitten we natuurlijk ook nog met de belangen van de toeristische en de recreatiesector. Iedereen weet dat deze sector voor een eigen meerwaarde zorgt. We moeten al deze belangen samen behandelen. Indien we de natuur- en de groengebieden afbakenen, kunnen we de landbouwsector een oplossing bieden.

In Lampernisse bevindt zich een landbouwgebied van 11.000 hectare. Aangezien de afbakening nog niet is voltooid, kan hiervoor geen financiële compensatieregeling worden getroffen. We moeten immers een vergoedingsmechanisme tegenover de beheersovereenkomsten kunnen plaatsen.

Het Natuurfonds Westland gebruikt graag one-liners en heeft het over de 'paardenbril van Yves'. Het gaat deze mensen niet om de paardenfokkerij. Ze vinden dat de minister-president te eenzijdig voor de landbouwbelangen ijvert en onvoldoende de bos- en natuurbelangen in de Westhoek behartigt. Als voormalig voorzitter van vzw Vakantiegenoegens weet de minister-president ongetwijfeld wat ik bedoel. De combinatie tussen de toeristische, de landbouw- en de groenbelangen moet een van onze bekommernissen vormen.

Het is de eerste keer dat we een beleidsnota Visserij ontvangen. Ik ben hier redelijk enthousiast over. Over de visserij zelf ben ik niet zo enthousiast. We zouden deze sector meer moeten koesteren. Vlaanderen is nu eenmaal een zeestaat. Water is voor ons van essentieel belang. De kust draait niet enkel om toerisme. De kust vormt een onderdeel van de visserijstaat die Vlaanderen moet zijn. De beleidsnota en de rol die de minister-president op dit vlak wil spelen en reeds heeft gespeeld, zijn hoopgevend.

Ik ben het eens met de benadering van de minister-president. Hij wil de visserij op Vlaamse maat ondersteunen. De Vlaamse vissers voelen zich thans enigszins verwaarloosd. Het is een goede

zaak dat ze in de toekomst meer aandacht zullen krijgen.

De haven van Zeebrugge vertegenwoordigt 69 percent van de aanvoer. De haven van Oostende vertegenwoordigt 30 percent van de aanvoer. De haven van Nieuwpoort vertegenwoordigt slechts 1 percent van de aanvoer. Deze kleine haven is echter zeer belangrijk. Ze biedt onze verse vis een zeker kwaliteitslabel en ze vertegenwoordigt een toeristische meerwaarde.

Het is niet mijn bedoeling een garnaaloorlog te ontketenen. De beste garnalen zijn evenwel niet uit Oostende afkomstig. De beste garnalen worden in Oostduinkerke door paardenvissers gevestigd. Nieuwpoort heeft hier eigenlijk niets mee te maken. De garnalen uit Oostduinkerke staan boven elke concurrentie.

Onder de titel 'Kabeljauw is het haasje in de Noordzee' is in De Morgen onlangs een prachtig artikel over onze visgronden en over de kabeljauw verschenen. Onze visserij bestaat voor 95 percent uit boomkorvisserij. Voor dergelijke vissers is kabeljauw, naast alle platvissen, van uitzonderlijk groot belang.

De aquacultuur kan uiteraard nog worden uitgebreid. De minister-president heeft hier terecht veel aandacht aan geschonken. Binnen het innovatieproject heeft hij het over onze 'maricultuur'. Ik vind dit een mooi gekozen benaming. Dit project biedt ons de kans om afgebakende zee-reservaten een zinvolle visserijbestemming te geven.

Het Vlaams Instituut voor de Zee heeft ons nog veel te bieden en krijgt terecht veel aandacht. Een organisatie die ik in de beleidsnota evenwel niet terugvind, is de Stichting Duurzame Visserijontwikkeling. Hierover is in het Visserijblad, het eigenzinnige blad van de visserijsector, nochtans een zeer mooi artikel verschenen. Het is een federale bevoegdheid, en ik zie dat minister Landuyt het min of meer accapareert, maar het heeft te maken met visserij en duurzame ontwikkeling. Het Vlaamse beleid kan dus niet afwezig blijven. Mijnheer de minister-president, het is een element inzake innovatie en samenwerking waarvoor u aandacht moet hebben.

Mijnheer de minister-president, ik wil nog mijn appreciatie uitspreken voor uw visserijbeleid. Ik

Loones

heb al het visserijblad vernoemd, dus mag ik het blad van de rederscentrale niet vergeten te vermelden, want anders is het opnieuw oorlog.

In het blad staan elk jaar nieuwjaarswensen die ik met veel plezier en aandacht lees. Ik put niet uit dit blad, maar uit het blad van de West-Vlaamse Gidsenkring. In januari stond hier een visserijwens in van een groot pastoor uit het verleden Seraphyn Dequidt. Een Alveringemenaar die pastoor werd in De Panne. Hij pleitte steeds voor de schuilhaven van De Panne. Als hij daarin was geslaagd, hadden we nu vier vissershavens, maar het is niet gelukt.

In 1911 wenst hij een zalig nieuwjaar aan de zeevissers: ‘Visschers, elk een zalig nieuwjaar. Ik wens u netten vol vis, uw spaarpot vol stuivers, uw huis vol kinders, uw lijf vol gezondheid en uw hert vol geluk.’ Hij legt de vissers tien geboden op: ‘Wees christenmens, wees niet bijgelovig, wees moedig maar niet vermetel, wees niet moedeloos’, enzovoort. Hij gaat voort: ‘Uw bedrijf is zo onzeker dan het gedacht van een zot. Menig landsman zou na weinig reizen net en boot naar de donder wenssen. Maar hij weet dat nevens rieschen de baten liggen. Hij slaat tegenslag tegen luchslag in uw fruitpanne en de vis komt er toch op tijd.’

Hij heeft het ook over de externe uitdagingen: ‘Mogen de Kamers van het land u helpen aan een goede verzekeringswet. Dan staat ge sterk en zie je eindelijk, gelijk andere voorzichtige werklieden, uzelf verzekerd tegen de gevaren van ziekte en van den ouden dag.’ Dit waren de uitdagingen in het Vlaanderen van 1911.

Intussen hebben we een Europese uitdaging. Het sociaal statuut voor de vissers is er. De moeilijkheden voor de bemanning, door vooral Europese beperkingen, blijven dreigen. We steunen de goede intenties in de beleidsnota en zullen zien of de visserij binnen 5 jaar nog bestaat. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, als ik vandaag stel dat de Vlaamse visserijsector in een chronische crisis verkeert, trap ik ongetwijfeld open deuren in. De situatie in de

Vlaamse visserijsector is inderdaad uiterst penibel. Ik wil niet alleen de beleidsnota en onze motie behandelen, maar ik wil van het Vlaams Parlement ook aandacht vragen voor de uiterst kritieke situatie waarin de Vlaamse visserijsector verkeert.

De beleidsnota vertrekt in het hoofdstuk kenmerken van de zeevisserij van de vaststelling dat de visserij af te rekenen heeft met diverse negatieve trends. De beleidsnota schetst ook de uitdagingen waar de sector voor staat.

Mijnheer de voorzitter, de soms minieme aandacht vanwege het Vlaams Parlement – en de uiteenzettingen van vandaag bevestigen deze theorie – en de beperkte aandacht in de media, staan in schril contrast met de immense problemen en uitdagingen waarmee de visserijsector wordt geconfronteerd. Straffer nog, zelfs in de subcommissie voor Landbouw is er vanwege bepaalde fracties bitter weinig interesse voor de problematiek van de visserijsector. Het gebrek aan grote mediabelangstelling voor dit beleidsdomein zal hier ongetwijfeld wel een rol in spelen. Nochtans staat hier het voortbestaan van een hele sector met bijhorende tewerkstelling op het spel.

De economische impact van de sector mag absoluut niet worden onderschat. Ik wil hierbij vooral het belang van de tewerkstelling benadrukken want het gaat hier om een rechtstreekse tewerkstelling van ongeveer 700 arbeidsplaatsen en een quasi rechtstreekse tewerkstelling van tussen de 1.500 en 2.500 arbeidsplaatsen in de visverwerkende nijverheid. Tel daar nog wat onrechtstreekse jobs bij en we spreken al vlug over enkele duizenden arbeidsplaatsen. Voor ongeveer hetzelfde aantal arbeidsplaatsen bij onder meer DHL, Sabena of Renault stond ons land maandenlang in rep en roer. Het is begrijpelijk dat er in de visserijsector soms bitter, ik zou bijna zeggen verzuurd, wordt gereageerd.

Mijnheer de voorzitter, onze fractie heeft in het verleden het belang van de Vlaamse visserijsector altijd verdedigd en zal dat ook in de toekomst blijven doen. Van bij de aanvang van deze legislatuur heb ik als nieuw parlamentslid geprobeerd om via uiteenzettingen, zowel in de plenaire vergadering als in de commissie, de problemen van de sector op de politieke agenda te plaatsen. Ook heb ik er bij de media steeds voor gepleit om meer dan alleen maar provinciale aandacht te besteden aan de sector. In de beleidsnota werd onder het punt ‘Kenmerken

Sintobin

van de zeevisserij, trends en uitdagingen⁴ ongeveer dezelfde analyse van de sector gemaakt zoals ik ze vervatte in mijn actuele vraag van vorig jaar over de problematiek in de zeevisserij. De waslijst van problemen in de sector lijkt oneindig: quota-beperkingen, hoge stookolieprijzen, problematiek van de vaardagen, beschikbaarheid van de visserijgronden, met uitputting bedreigde visgronden, beheersing van de exploitatiekosten van de vaartuigen, evenwicht tussen ecologie en economie, de versnipperde opstelling bij de veilingen.

Niettegenstaande al deze problemen weigert onze fractie om, zoals sommigen blijkbaar nu al doen, de sector op te geven en blijven we ervan overtuigd dat de Vlaamse visserijsector nog een toekomst heeft. Onze fractie beseft wel dat het beleid inzake zeevisserij voor een groot deel een Europese aangelegenheid is, maar toch bezit Vlaanderen voor deze sector de restbevoegdheden. De Vlaamse overheid heeft de plicht om onze visserijvloot in stand te houden. Van primordiaal belang voor de regio is het vrijwaren van de tewerkstelling in de sector. Mijnheer de minister-president, Vlaanderen dient absoluut de nodige maatregelen te treffen opdat de sector economisch leefbaar kan blijven. Indien in de toekomst niet meer adequate maatregelen worden genomen ter ondersteuning van de sector, zullen faillissementen ongetwijfeld volgen.

Na de Europese onderhandelingen van december vorig jaar lijkt de visserijsector voor 2005 gered. Onze fractie pleit er voor om van deze periode van relatieve rust gebruik te maken om met alle actoren een soort van rondetafelconferentie te organiseren om alle problemen in een pakket te behandelen om zo te komen tot een soort van masterplan voor de sector. Sowieso zijn alle problemen in de sector onlosmakelijk met elkaar verbonden, denken we hierbij maar aan de discussie die momenteel wordt gevoerd over de toekomst van het maritiem onderwijs.

Mijnheer de voorzitter, onze fractie heeft, na het lezen van de beleidsnota en in afwachting van concrete beleidsdaden, het hoofdstuk van de beleidsnota Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid gematigd positief beoordeeld. De sleutelementen voor het toekomstbeleid voor de zeevisserij in de beleidsnota lijken zo uit ons VL-plus-programma van juni 2004 te komen. Maar net zoals ik heb

gesteld bij de bespreking van de beleidsnota Toerisme, wens ik ook het beleid inzake zeevisserij te evalueren op basis van concrete beleidsdaden. Net zoals toen, maak ik ook hier opnieuw dezelfde belofte: tijdens de komende maanden en jaren zal het Vlaams Belang nog meer dan in het verleden het beleid inzake zeevisserij kritisch waar het moet en opbouwend waar het kan van nabij opvolgen.

In tegenstelling tot de meerderheidspartijen besteden we in onze met redenen omklede motie afzonderlijk aandacht aan de visserij. Daarmee en met dit betoog wil mijn fractie nogmaals het belang benadrukken dat we hechten aan het voortbestaan van onze Vlaamse zeevisserij. Ongetwijfeld staan minstens ook de leden van de meerderheidspartijen in de Subcommissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid achter het voortbestaan van deze sector, en zullen ze met veel enthousiasme onze motie mee goedkeuren. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte leden, ik wil kort herhalen wat ik in de commissie heb gezegd. Mijnheer de minister, ik weet dat u zich inzet voor de visserij. Dat hebt u al bewezen tijdens de vergaderingen over de quota. Als lid van de commissie vraag ik dan ook dat u zich verder zou blijven inzetten met betrekking tot die quota. Belangrijk is wellicht dat we tijdens een hoorzitting hebben gehoord dat de tellingen waarop Europa zich baseert om ons steeds te pesten met lagere quota onjuist zouden zijn. Dat is misschien een grote troef voor de toekomst.

De heer Loones had het daarnet over de afzet van vis. In de groentesector is er sprake van een goede samenwerking tussen de twee grote veilingen, namelijk die van Mechelen en die van Roeselare. Het is mijn aanvoelen dat dit niet het geval is bij de visveilingen aan de kust. Er zou daar sprake zijn van een concurrentie, waarbij de ene veiling wat minder gemakkelijk de prijzen kan bepalen dan de andere en de ene wat meer subsidies zou krijgen dan de andere. Ik wil erop aandringen dat er een goede samenwerking tussen die twee veilingen tot stand zou worden gebracht, zodat er eendracht is bij de vissers.

Als West-Vlaming verheugt het me dat we voor de eerste maal een goede nota hebben met een toe-

Callens

komstvisie voor de visserij. Ik feliciteer u voor wat u doet voor de visserij.

De voorzitter: Minister-president Leterme heeft het woord.

Minister-president Yves Leterme (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, het is uiteraard niet de bedoeling dat we het commissiedebat opnieuw gaan voeren. Toch wil ik ingaan op de opmerkingen van de diverse sprekers, die ik overigens dank voor hun oprechte belangstelling voor de sector. Maar vooreerst wil ik mevrouw Rombouts feliciteren met haar uitstekende samenvatting van het verslag.

Ik merk dat er een kamerbrede consensus bestaat over de beleidslijnen die we hebben uitgetekend. Ik hoop die consensus in deze zittingsperiode zo veel mogelijk te kunnen behouden. Ik wil vanaf het begin ook nog eens duidelijk maken dat de impact van ons beleid ook niet mag worden overschat. Een aantal factoren die beslissend zijn voor het reilen en zeilen in de landbouwsector ontsnappen aan de besluitvorming van zowel dit parlement als van de Vlaamse Regering. We kunnen wel een klimaatplan opstellen, maar de klimatologische omstandigheden en het weer hebben we niet zelf in de hand.

We vertegenwoordigen slechts een deel van 1 van de 25 stemmen in de Europese Raad. Het overgrote deel van de landbouwgoederen die in Vlaanderen worden geproduceerd, wordt afgezet aan wereldmarktprijzen, bepaald door het spel van vraag en aanbod. Ik wil dus waarschuwen voor overdreven verwachtingen.

Er werd reeds verwezen naar een aantal verwachtingen van de sector. Het Vlaams Parlement kan die elementen zeker niet beheersen.

Desalniettemin wil ik opnieuw benadrukken dat in het Vlaams Parlement erkend wordt dat de landbouw, de tuinbouw en de veeteelt een toekomst hebben in Vlaanderen, ook een economische toekomst. Ik wil niet te veel cijfers citeren, maar illustreer toch graag even de economische en maatschappelijke waarde van de landbouwsector vandaag. 47.000 mensen zijn rechtstreeks tewerkgesteld in de land- en tuinbouw en in de veeteelt.

65.000 mensen werken in de agro-voedingssector. Dat is een van de grootste industriële sectoren, en levert een zeer grote bijdrage tot de handelsbalans van ons land.

Ons land is de zesde exporteur van voedingsproducten op wereldvlak. Voor een klein gebied is dat heel belangrijk. Bovendien worden deze goederen voor het overgrote deel zowel geproduceerd als vermarkt zonder subsidies. Het is nodig daar eens op te wijzen, want er bestaan nogal wat misverstanden over, met name met betrekking tot het Europese beleid.

De sector heeft in de laatste 15 tot 20 jaar blijk gegeven van een enorm aanpassingsvermogen en grote flexibiliteit, onder meer ten aanzien van de terechte vragen van de samenleving op het gebied van duurzaamheid, dierenwelzijn, voedselveiligheid en dergelijke. Van zijn kant vraagt de sector dan ook heel terecht van de overheid dat er duidelijker gecommuniceerd zou worden, met het oog op rechtszekerheid bij het ontplooiën van zijn activiteiten. Ze vragen om duidelijke beleidslijnen en een betere onderbouw van de rechtszekerheid. Dat zijn belangrijke aandachtspunten, zeker gezien het fundamenteel respect dat we voor deze sector moeten hebben.

In de nota zelf worden vier doelstellingen naar voren geschoven, die dwars door het normale dagelijkse Vlaamse beleid ten aanzien van de landbouwsector moeten lopen. Het gaat om de ondersteuning van een kwaliteitsbeleid, het mikken op innovatie en verruiming van de activiteiten van de sector, meer aandacht voor samenwerking en ten slotte verjonging. Een sector die zichzelf niet kan vernieuwen en verjongen, of daar geen bijzondere aandacht voor heeft, is niet goed bezig. Vandaar die vierde lijn van de verjonging.

Intussen zijn we echter ook bezig met de concrete dossiers. Heel wat sprekers hebben daaraan aandacht besteed. Ik ga eerst in op het betoog van de heer Wymeersch. Zijn vergelijking tussen de boeren enerzijds en de vogels anderzijds laat ik voor zijn rekening. Liever ga ik in op enkele concrete elementen.

Het is niet toevallig dat ik gepoogd heb, en dat nog doe, de landbouwsector en het landbouwbeleid opnieuw centraal te stellen. Bij de bevoegdheidsverdeling heb ik voorgesteld dat ik zelf die verant-

Leterme

woordelijkheid zou opnemen, onder andere omdat ik vind dat de landbouw opnieuw centraal moet staan in het beleid. Het moet uiteraard een duurzame landbouw zijn, die rekening houdt met de terechte vragen van de samenleving.

De heer Wymeersch verwees naar de problematiek van de samenwerking. Meer samenwerking met het oog op het in de sector houden, het in boerenhanden houden van een groter deel van de toegevoegde waarde, is wellicht de grootste uitdaging voor de landbouw zoals die in West-Europa gedijt. Ik onderschat het milieuprobleem en andere elementen van duurzaamheid niet, want ze zijn cruciaal, maar een versterking van de marktmacht van de aanbieders, die versnipperd zijn, ten aanzien van de afnemers, die heel sterk geconcentreerd zijn in industriële groepen en commerciële multinationals, is een cruciale uitdaging. Samenwerking is daarom een heel belangrijk element van ons beleid.

Dat komt bijvoorbeeld tot uiting door inspanningen in de komende weken en maanden om in de sector van de grove groenten telersverenigingen op te richten, naar het voorbeeld van andere lidstaten van de Europese Unie. Daarvoor kunnen we ook een beroep doen op Europese middelen. We kunnen niet voldoende onderstrepen dat we door samenwerking niet alleen moeten zorgen voor kostenbeheersing, in coöperatieven die daarop gericht zijn, maar ook moeten proberen de marktmacht van deze sector ten aanzien van de afnemers te versterken. Laten we hopen dat we daaraan kunnen werken.

In de landbouw geldt heel vaak wat op z'n West-Vlaams wordt gezegd: 'Elk voor ie, en God voor al.' Dat gaat tot op zekere hoogte op en heeft tot successen geleid. Ten aanzien van de markt vandaag en van de verdeling van de markt mag dit adagium niet te letterlijk worden genomen.

Op 7 juli van dit jaar zal minister Peeters een voorontwerp van nieuw mestdecreet indienen. Het zal geen tabula rasa maken met de bestaande regelgeving, maar het is de bedoeling om die iets eenvoudiger te maken. We zullen via het mestdecreet of het MAP geen millimeter toegeven aan de doelstellingen inzake grondwater en oppervlaktewater. De doelstellingen inzake de waterkwaliteit worden terecht gemotiveerd vanuit de volksgezondheid.

We wachten de uitspraak af van het geding dat aanhangig is bij het Europees Hof van Justitie. De uitspraak zal worden gedaan op basis van beslissingen en cijfers van eind 1999 en begin 2000. Ik wil nogmaals benadrukken dat onder meer uit het voortgangsrapport dat op 13 januari in dit Vlaams Parlement werd besproken, blijkt dat de landbouwsector reeds heel wat belangrijke inspanningen heeft geleverd. Er is nog heel wat werk aan de winkel, maar op het vlak van emissies en concentraties werden reeds heel belangrijke stappen vooruit gezet. Het moet nu de bedoeling zijn om via een aanpassing van het mestdecreet en het MAP te komen tot een wat gebruiksvriendelijkere regelgeving, maar ook tot doorgetrokken inspanningen om de kwaliteitsdoelstellingen te halen.

Inzake de 750.000 hectare zeg ik duidelijk dat in het regeerakkoord de gelijktijdige afbakening van de verschillende bestemmingsgebieden staat ingeschreven. We zullen het regeerakkoord uitvoeren. We hebben beslist om te werken met een aantal proefprojecten zoals het gebied polders-kust-Westhoek en het gebied Haspengouw-Voeren. De komende maanden zal moeten blijken of de procedure die tijdens de vorige legislatuur werd uitgewerkt, snel voldoende resultaten oplevert. Als dat zo is, zal ik voorstellen dat de procedure ook wordt gevolgd in de resterende gebieden. Als blijkt dat de procedure niet snel en duidelijk genoeg leidt tot afbakening die voldoende rechtszekerheid bieden en gelijktijdigheid inhouden ten aanzien van de andere sectoren, dan zullen we andere voorstellen doen.

De teller staat vandaag op nul. Van de 750.000 hectare werd dus nog niets afgebakend. In 1997 heeft de samenleving zich uitgesproken en werd aan de sector beloofd dat de 750.000 hectare zal worden gerealiseerd. We moeten ons houden aan die afspraak. We zullen de komende weken en maanden nagaan hoe de concrete organisatie zal verlopen.

Mijnheer De Meyer, u hebt een aantal zaken verteld over de implementatie van MTR. Wat me vandaag vooral bezighoudt, is de zorg voor een vlotte, duidelijke en rechtszekere afhandeling van de bezwaarschriften die binnenkomen inzake het voorstel van berekening van de toeslagrechten. De administratie levert bijzondere inspanningen om alles heel correct en op een diligente manier voldoende snel af te handelen. Ik heb er goede hoop

Leterme

op in dat deze zaak goed zal worden afgehandeld. Ik zal niet herhalen wat ik heb verteld over het MAP, het mestdecreet en de 750.000 hectare.

U vermeldde heel terecht dat op het vlak van het wetenschappelijke onderzoek en het onderwijs een flankerend beleid moet worden gevoerd dat ervoor zorgt dat de sector ook inhoudelijk sterk genoeg staat. Met betrekking tot het landbouwonderwijs heb ik de opdracht gegeven om onder leiding van mijn kabinetschef een stand van zaken op te maken en te onderzoeken bij de landbouwscholen wat de vragen en knelpunten zijn. Ik vermoed dat we er over enkele maanden het resultaat van zullen hebben. Wellicht kunnen we daarover een gedachteswisseling houden in dit Vlaams Parlement om de situatie waar nodig nog te verbeteren.

Mijnheer Callens, inzake bio-energie bevinden we ons in een heel actueel stadium. Het is van het allergrootste belang dat de defiscalisatie er snel komt. Ik heb van de federale collega's begrepen dat ze daarover een gesprek wensen te voeren met de gewesten. Het is heel vermetel om te denken dat het evident is dat Vlaanderen ook financieel en budgettair zou participeren in de accijnsverklaring die moet worden doorgevoerd. De federale regering moet voldoende aandacht hebben voor de verankering van de sector van de biobrandstoffen, al mogen we geen te grote verwachtingen creëren.

We weten sinds gisteren dat er heel realistische businessplannen op tafel liggen voor de Gentse Kanaalzone, één met een investeringswaarde van 15 miljoen euro en één van 30 miljoen euro. Het ene plan zou al voorwerp uitmaken van vergunningsaanvragen. De heer Tavernier heeft gewezen op de nood aan aandacht voor het geheel van onze economie. Het zou een historische vergissing zijn, mochten we nu niet voldoende aandacht besteden aan de kans om die sector te verankeren in Vlaanderen. Alle overheden moeten daarop toezien, onder meer de federale. Op die manier bevorderen we de vergroening van ons brandstofverbruik voor het transport en wellicht ook de afzetmogelijkheden voor landbouwproducten. Het enige wat bij mij een beetje wringt, is dat we voor bio-ethanol op grote schaal een beroep moeten doen op granen, terwijl in het Zuiden de honger blijft voortduren. Dit is een ethisch vraagstuk voor mij. Het is nu eenmaal een realiteit.

Ik roep alle fracties op om bij hun federale collega's te pleiten voor een snelle besluitvorming. Wij zijn bereid onze verantwoordelijkheid te nemen. De accijnsverlaging is niet eerlijk voorgesteld. Het is niet evident dat Vlaanderen daaraan moet bijdragen.

Mijnheer Callens, u hebt verwezen naar de vervennootschappelijking. Ik zou dat willen opentrekken. De achterliggende idee is de inpassing van het risico van ondernemen. Voor boeren en tuinders is dat risico aanzienlijk. De startinvestering voor een gewoon gezinsbedrijf loopt al snel op tot 500.000 à 700.000 euro. Ik ben verwonderd over de onderschatting van dat risico en van de verantwoordelijkheid. We pleiten dan ook voor aangepaste vennootschapvormen. Daarnaast stellen we de vraag of onze fiscale regelgeving, naar het Nederlandse voorbeeld, meer rekening zou kunnen houden met de ups en downs die nu eenmaal eigen zijn aan landbouwexploitatie en afzetmogelijkheden zodat winst en verlies over meerdere jaren gespreid kunnen worden.

De voorzitter: De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen: Mijnheer de minister-president, de heer Devisch pleitte gisteren ook voor accijnsverlaging. Ik ben het ermee eens dat we deze sector moeten verstevigen, maar de heer Devisch ging zo ver te pleiten voor een accijnsverlaging die enkel geldt voor de brandstof uit in België geteelde producten. Die productie is wellicht sowieso te klein om de sector van de biobrandstof in Vlaanderen of in België uit te bouwen. Bovendien vraag ik me af of dit juridisch gezien mogelijk is. Steunt u deze uitspraak van de heer Devisch?

Minister-president Yves Leterme: De uitspraak van de heer Devisch was ongenueanceerd. Hij vraagt terecht een return van een accijnsverlaging. Ik wil het belang daarvan onderstrepen. Als we investeerders gevonden hebben, moet de besluitvorming over de defiscalisatie daar onmiddellijk op inspeelen.

Een accijnsverlaging die enkel geldt voor producten van eigen bodem, als ik me zo mag uitdrukken, is bijzonder moeilijk te verwezenlijken. Dat zou niet conform de Europese regelgeving en de WTO-afspraken zijn. Andere lidstaten, onder andere Duitsland en Frankrijk, hebben hun te produceren capaciteit in een tenderprocedure gestopt. Zo sla-

Leterme

gen ze erin de biobrandstoffen bijna volledig door eigen bedrijven te laten produceren. Een aantal grote raffinaderijen zijn van Franse nationaliteit, en dat zal wel aan de basis liggen van die besluitvorming.

Ik onderschrijf uw standpunt, mijnheer Sannen. Het is onrealistisch dat wij de 5,75 percent tegen 2010 volledig op eigen bodem zouden kunnen kweken. Ik vraag alleen aandacht voor de verankering van de productie in Vlaanderen, zeker nu de privé-sector en privé-financierders belangstelling tonen en projecten opstarten.

De voorzitter: De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen: De uitspraak van de heer Devisch is ongenueanceerd. De Vlaamse overheid kan de toelevering vanuit de landbouw proberen te bevorderen en de contracten tussen de sectoruitbaters en de landbouw aanmoedigen.

Minister-president Yves Leterme: We hebben daarover gisteren de getuigenissen en standpunten van de betrokkenen op de rondetafelconferentie gehoord. De invloed van de Vlaamse overheid richt zich vooral op het mogelijk maken van investeringen in de grootschalige en kleinschalige landbouw. Zelfs voor het ombouwen van een tractor moeten we de VLIF-reglementering erop naslaan om dit mogelijk te maken. Veel verder dan het ondersteunen van de werking van het VLIF, de communicatie, de informatieverbreiding, de sensibilisering en het verlenen van vergunningen gaat onze invloed niet. Vlaanderen kan de investeringen die op het getouw staan, mogelijk maken.

Het dossier van de accijnzen is cruciaal om met de biobrandstoffen te beginnen in ons land. Op dit moment komt nul percent van de 9 miljard liter brandstof voor wegtransport uit biobrandstoffen. Daarmee slaan we geen goed figuur in Europa. Bij alle overheden is de politieke wil aanwezig om daar wat aan te doen. Ook de landbouwsector en de investeerders zijn daar klaar voor. We willen de inspanningen doen die in de beleidsnota staan. De beslissing over de accijnzen is van groot belang om de economische parameters, waarin die investeringen moeten gebeuren, voldoende gunstig te laten evolueren.

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Mijnheer de minister-president, u zegt dus dat het Vlaamse Gewest niet bereid is om mee te betalen voor de defiscalisatie.

Minister-president Yves Leterme: Het is niet vanzelfsprekend dat dat gebeurt.

De heer Bart Martens: In welke mate acht u het denkbaar dat er op het federale niveau een refiscalisatie komt van een aantal brandstoffen die in de land- en tuinbouw worden gebruikt? De federale overheid stelt stookolie, dat wordt gebruikt in de tuinbouw, vrij van accijnzen. Ook motorbrandstoffen die in de landbouw worden gebruikt, zijn vrijgesteld van accijnzen. Op die manier zullen de biobrandstoffen geen toegang vinden in de land- en tuinbouw omdat er geen prijsvoordeel kan gecreëerd worden. In Duitsland – waar het gebruik van minerale brandstoffen in de landbouw niet werd vrijgesteld van accijnzen – verloopt het introduceren van biobrandstoffen in de land- en tuinbouw goed omdat deze wel werden vrijgesteld.

Minister-president Yves Leterme: Ik wil dat stimuleren en ik heb ook aandacht voor de concurrentiepositie van de sector. Voor het overige is dat de verantwoordelijkheid van de federale overheid. We mogen van die discussie geen alibi maken om de komende weken niet de juiste beslissingen te nemen inzake de defiscalisatie van de biobrandstoffen voor het wegtransport. Ik wil ook de zelfvoorzieningsgraad van de sector verhogen met positieve stimulansen.

Mijnheer Tavernier, u zegt dat ik de macro-economische situering van het landbouwbeleid uit de weg ga. Ik vind het tegendeel. Door te kiezen voor kwaliteit en specificiteit maken we een juiste inschatting van de verhoudingen op wereldvlak tussen de verschillende landbouwproducerende landen. Binnen de Vlaamse landbouw moet de nadruk liggen op de kwaliteit van de producten. Samenwerking is daarbij zeer belangrijk. Op het vlak van massaproductie kunnen we niet concurreren met landen waar de productie van landbouwproducten mogelijk is aan goedkopere voorwaarden. Samenwerking is daarbij zeer belangrijk.

Ten aanzien van de geconcentreerde afnemers moeten we zorgen voor minder versnippering van het aanbod. Dat is een zeer economische benadering.

Leterme

Niet alleen de productie van landbouwproducten maar ook de verbreding van de activiteiten is een correcte inschatting van de bedrijfseconomische positie van de sector. Het feit dat de sector zich met het oog op de toekomst moet kunnen vernieuwen en verjongen heeft te maken met aandacht voor de economische slagkracht.

Ik deel uw aandacht voor de biologische landbouw. Ik wil iets doen aan de instorting van de biolandbouw van de afgelopen jaren. De voorbije jaren waren zeer slecht. Ik wil trachten de zaken beter te organiseren en hoop dat dit resultaten zal opleveren. Dat hangt echter niet alleen af van het beleid maar ook van de markten en van de structuur van de sector zelf. Ook daar moet nog een en ander op punt worden gesteld.

Wat de biobrandstoffen betreft, wil ik in de eerste plaats de obstakels uit de weg ruimen. Ik wil de nul van het bord wissen. We moeten echter vermijden dat voor de biobrandstoffen zaken worden toegelaten die voor andere activiteiten niet toegelaten zijn. Ik wil de historische kans grijpen om die sector van de grond te krijgen. De tijd van slogans is al lang voorbij. Er is interesse. Het komt er dan ook op aan tijdens de komende weken de juiste beslissingen te nemen.

Wat de plattelandontwikkeling betreft, is mijn visie dat we ruimer moeten gaan dan de klassieke agrarische sector. Mijn hoofdklemtoneel is de versterking van de landbouwsector in zijn brede definitie en het creëren van bijkomende toekomstkansen. Ik verzet me tegen de financiering van reguliere investeringen met middelen van het plattelandsbeleid. Het kan niet de bedoeling zijn dat lokale besturen de financiering van projecten die moeten worden bekostigd vanuit de gemeentelijke verantwoordelijkheid, doorschuiven naar het plattelandsbeleid. We zullen dan ook proberen om in overleg te werken en niet alles vanuit Brussel op te leggen. We opteren voor een interbestuurlijk overlegplatform.

Mijnheer Martens, u zegt dat u het eens bent met de uitgangspunten van het beleid. Het is belangrijk dat we kamerbreed een akkoord hebben over die uitgangspunten. U hebt gelijk voor wat de wildgroei van de labels betreft. Veel boeren vinden hun weg niet meer tussen al die labels en raken gede-

motiveerd. Tijdens de komende maanden willen we een sanering van de kwaliteitslabels doorvoeren en de boeren stimuleren die verder gaan dat wat wettelijk is opgelegd.

De boodschappen van algemeen nut zijn eigenlijk een vorm van verkapte reclame. Deze acties van het VLAM worden echter gefinancierd met sector-gelden. Wij hebben weinig impact op de inhoud van de boodschappen omdat onze financiering vooral betrekking heeft op de algemene werking. De campagnes worden exclusief vanuit de sector gefinancierd.

Uw aandacht voor de verruiming van de activiteiten kan ik alleen maar toejuichen. Het gebruik van biobrandstoffen is een voorbeeld. Binnen enkele weken zullen we ook een initiatief kunnen nemen ter verruiming van de activiteiten in de sector van de zorgboerderijen, voor een betere omkadering ervan en voor meer kwaliteitszorg. We zullen de komende weken en maanden proberen om initiatieven te nemen om inderdaad te komen tot een verruiming van die activiteiten, zodat het draagvlak voor het verwerven van een gezinsinkomen voor de boeren verruimd wordt.

Wat de MTR betreft, hebt u gewezen op een aantal hiaten in het ontkoppelingsbeleid. De voorbeelden die u gaf, refereren ook aan de Europese besluitvorming. Ik neem uw boodschap mee. Ik denk dat u niet helemaal ongelijk hebt.

Wat de cross compliance betreft, heb ik er geen moeite mee om u lectuur te geven over wat de regering heeft afgesproken met betrekking tot de nitraatrichtlijn of het nitraatresidu. Ik citeer: 'Voor de correcte uitvoering van de nitraatrichtlijn is onder andere de parameter van het nitraatresidu belangrijk. Afgesproken wordt, ten eerste, om bij de evaluatie van de randvoorwaarden in 2005 na te gaan op welke manier de parameter kan worden opgenomen als randvoorwaarde vanaf 1 januari 2006, ten tweede dat naar aanleiding van de besprekingen van het nieuwe mestactieplan een grenswaarde voor het nitraatresidu wordt vastgelegd, gedifferentieerd per teeltgroep en bodem, en dit rekening houdend met de wetenschappelijk te bepalen procesfactor voor het grondwater.' Dat is de afspraak die we hebben gemaakt. De komende weken en maanden zullen we die afspraak dus moeten implementeren.

Leterme

Over plattelandsontwikkeling heb ik het al gehad naar aanleiding van het betoog van de heer Tavernier. De heer Loones heeft het gehad over een aantal landbouwaspecten en ook over een aantal aspecten van de zeevisserij. Ik deel niet helemaal zijn mening wat betreft zijn optimisme ten aanzien van het gedrag van de modale consument. Ik denk dat het probleem nog altijd is dat men wel op een soms emotionele en idyllische manier vindt dat kwaliteit in de landbouw belangrijk is en dat de omstandigheden waarin landbouwproducten worden geproduceerd belangrijk zijn, maar dat het koopgedrag daardoor niet wordt beïnvloed. Mijnheer Loones, ik wil daarover gerust eens van gedachten wisselen, maar ook uit marktstudies blijkt dat de prijs nog steeds de allesbepalende factor is bij het koopgedrag van de consument. Uiteraard zullen we er binnen het VLAM voor zorgen dat de communicatie verder geconcentreerd wordt op kwaliteit. Dat is eigenlijk nu al het geval, maar ik neem uw boodschap zeker mee.

Pachtwetgeving is een Vlaamse bevoegdheid. Het is zeer eigenaardig, maar bij de bespreking van de Lambermontwetten is noch in de federale Kamer, noch in de federale Senaat met een woord gerept over de pachtwetgeving. Niemand heeft gevraagd hoe het zat met de pachtwetgeving, en ik pleit daarvoor mee verantwoordelijk en schuldig. Ik herinner me dat ik zeer lange uiteenzettingen heb gehouden in het kader van procedure-elementen van die besprekingen. Had ik toen geweten dat ik nog een paar uren kon vullen met vragen over de pachtwetgeving, dan zou ik die suggestie zeker ter harte hebben genomen.

Dan wil ik het even hebben over het persbericht van het Natuurfonds Westland, waaruit de heer Loones heeft voorgelezen. Wat de stijl betreft, heb ik rechtstreeks aan de betrokkene laten weten wat ik ervan dacht. Voor het overige verwijs ik u naar wat ik daarstraks zei: de gelijktijdige afbakening is afgesproken en we zullen in de loop van het piloot-project evalueren wat dit geeft en dan zullen we de juiste beslissingen proberen te nemen.

Ten slotte, mijnheer de voorzitter, ben ik blij met de ruime aandacht voor de zeevisserij. Ik denk dat de heren Loones, Sintobin en Callens terecht hebben verwezen naar het feit dat de sector met een aantal problemen kampt. We zullen proberen die aan te pakken.

Die problemen hebben uiteraard te maken met de quota. Laat ons ter zake heel open, eerlijk en duidelijk zijn: de discussies de volgende jaren zullen zo mogelijk nog moeilijker zijn dan die die we vorig jaar hebben gehad en die al verre van gemakkelijk was. Men heeft altijd gedacht dat men de zee niet kon leegvissen. Ik denk dat men zich vandaag realiseert dat het risico op het leegvissen van de zee wel degelijk bestaat en dat we dus inspanningen moeten doen om te komen tot een duurzame zeevisserij.

Mijnheer Loones, u hebt wel een punt – en dat heb ik bij de besprekingen eind vorig jaar ook aangehaald – dat er kan worden gediscussieerd over de wetenschappelijkheid van een aantal gegevens in verband met de tellingen van vissen, die uiteraard niet uitgerust zijn met een rugnummer. Die discussie moet worden opgevolgd. In elk geval moeten we ervoor zorgen dat er ook aandacht is voor de duurzaamheid van de visserij.

We hebben de aanzet gegeven tot een voorstel van decreet voor de vernieuwing van de vloot. Ik hoop dat het binnenkort kan worden behandeld. Ik heb begrepen dat het ondertussen door een aantal parlementsleden is neergelegd.

Een ander aspect dat dezer dagen zorgen baart, is dat van het zeevisserijonderwijs. We zijn op de goede weg om goede beslissingen te nemen. De samenwerking tussen de verschillende afzetveilingen, vooral die van Oostende, Zeebrugge en Nieuwpoort, is op dit moment niet optimaal. Via een aantal gesprekken trachten we daar iets aan te doen. Dat is echter niet evident.

Het VLIZ behoort tot de bevoegdheid van minister Moerman. Het instituut levert zeer goed werk. De toekomstige vestiging van het Unesco-project in Oostende is daar het bewijs van.

Mijnheer Loones, ik zal rekening houden met uw suggestie om aandacht te hebben voor de werking van de Stichting Duurzame Visserij. We hebben daar een eerste reeks verkennende gedachteswisselingen over gehad. Het is niet evident om daar een impact op te hebben. We zullen trachten de volgende weken en maanden in te gaan op uw verzoeken terzake.

Ik leg er nogmaals de nadruk op dat het me verheugt dat er in het parlement een brede consensus

Leterme

is over het feit dat de landbouwsector in het algemeen en de zeevisserij meer aandacht en een positieve benadering verdienen. Er zijn weliswaar heel wat problemen inzake de duurzaamheid. Ook zijn er vragen over de voedselveiligheid, de bescherming van het leefmilieu, grondwater, oppervlaktewater en het dierenwelzijn. Cruciaal is echter dat Vlaanderen kan zeggen dat er een toekomst is voor de landbouw, ook voor de economische dimensie ervan.

Ik roep u op om die houding 4 of 5 jaar vol te houden. Als dat gebeurt, ben ik er zeker van dat u ten aanzien van de mensen in de landbouwsector zult kunnen zeggen dat het Vlaams Parlement goed werk heeft geleverd. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De bespreking is gesloten.

Wij zullen om 16 uur de hoofdelijke stemmingen over de met redenen omklede moties houden.

BELEIDSNOTA Duurzame Ontwikkeling 2004-2009, ingediend door de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid – 109 (2004-2005) – Nrs. 1 tot 3

Bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de beleidsnota Duurzame Ontwikkeling 2004-2009, ingediend door de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid.

Volgens artikel 73, punt 5, eerste lid van het Reglement wordt de bespreking gehouden op basis van de met redenen omklede motie die tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota is ingediend.

De bespreking is geopend.

Mevrouw Rombouts, verslaggever, heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts, verslaggever (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, geachte collega's, het is de allereerste Vlaamse beleidsnota voor Duurzame Ontwikkeling. Nooit eerder was een Vlaams minister bevoegd voor deze materie. Daarom wil minister-president Leterme zich tijdens deze legislatuur focussen op een aantal realistische doelstellingen.

Minister-president Leterme begon zijn toelichting met een omgevingsanalyse. Hij bracht de stand van zaken over duurzame ontwikkeling buiten het Vlaams grondgebied in kaart. Hij voegde daaraan toe dat Vlaanderen terzake achterop hinkt. Om deze achterstand weg te werken, stelt hij negen beleidsopties voor.

Het gaat om het uitwerken van administratieve ondersteuning rond duurzame ontwikkeling, het organiseren van de betrokkenheid van het middenveld, wat verband houdt met het streven naar participatie, het realiseren van een eigen begroting, het uitwerken van een strategie voor duurzame ontwikkeling door het ontwikkelen van een visie op lange termijn en ze vervolgens te koppelen aan concrete maatregelen en acties. Vervolgens moet er ook voor worden gezorgd dat de samenwerking met de andere gewesten en de federale overheid inzake duurzame ontwikkeling op punt wordt gesteld via een interministeriële conferentie, de Vlaamse aanwezigheid op het Europees en mondiaal vlak moet worden vergroot, een juridische onderbouw voor duurzame ontwikkeling moet worden gecreëerd, de bevolking moet worden geïnformeerd, gesensibiliseerd en er moet met hen worden gecommuniceerd om ze bewust te maken van het belang van duurzame ontwikkeling. Ten slotte moeten lokale initiatieven inzake duurzame ontwikkeling worden gestimuleerd, zonder evenwel dirigistisch op te treden.

Minister-president Leterme geeft toe dat de opties niet grensverleggend zijn. Ze dienen als concrete aanzet bij de uitbouw van een echt horizontaal beleid voor duurzame ontwikkeling in Vlaanderen.

Bij de bespreking in de commissie van de beleidsnota bleken er weinig mensen begaan met het concept duurzame ontwikkeling. Dat kwam ten dele

Rombouts

door de geringe opkomst. Op de inbreng van de heer Daems na bleek het vooral om een onderonsje tussen vrouwen te gaan. Er waren reacties van de heer Daems voor Groen! enerzijds en van mevrouw Schauvliege en mevrouw Poleyn voor CD&V anderzijds.

De heer Daems stelde dat deze beleidsnota niet echt grensverleggend of hyperambitieuze is. Volgens hem ligt de grootste verdienste in het bestaan ervan. Hij stelde ook dat het niet duidelijk is of er een kaderdecreet inzake duurzame ontwikkeling komt. Hij vindt dat men beter met een duurzame-ontwikkelingstoets zou werken. De heer Daems staat positief tegenover het voorstel om het middenveld bij het debat en de uitwerking van de strategie te betrekken. Hij stelde voor om te werken aan een strategie die verder reikt dan deze legislatuur, als alternatief voor de keuze voor de negen voorgestelde beleidsopties.

De samenwerking met de gemeenten en de provincies is voor mevrouw Schauvliege het belangrijkste punt. Zij wees erop dat er reeds veel initiatieven zijn genomen, maar dat het geheel onsamenhangend is. Ze stelt voor de initiatieven te bundelen en een betere uitwisseling van de expertise van de gemeenten en van het middenveld tot stand te brengen. Ze vindt ook dat het Vlaams beleid sterker aanwezig moet zijn, en dat de opgelopen achterstand moet worden ingehaald.

Mevrouw Schauvliege is blij dat de minister-president kiest voor haalbare doelstellingen en realisaties. Ze beklemtoonde ook dat sensibilisatie, informatie en communicatie goede instrumenten zijn om het draagvlak te vergroten. Eens er duidelijkheid is over de Vlaamse strategie, moet volgens haar in financiële stimuli voor de verschillende actoren worden voorzien. Ze vindt ook dat de andere beleidsverantwoordelijken een inspanning moeten leveren ten bate van de duurzame ontwikkeling.

Mevrouw Poleyn uitte haar tevredenheid over de expliciete toewijzing van de bevoegdheid voor duurzame ontwikkeling aan de minister-president. Er zou duidelijk meer politieke aandacht moeten uitgaan naar duurzame ontwikkeling. Ze hoopt wel dat spoedig concrete beleidsmaatregelen worden genomen. Volgens haar biedt de beleidsnota

een goed overzicht van alle bestaande initiatieven en definities, zodat men precies weet wat het uitgangspunt is en waarover men het precies heeft. Ze stelde ook duidelijk en zeer terecht dat duurzame ontwikkeling op drie pijlers moet steunen.

Tot besluit van de besprekingen werd een met redenen omklede motie ingediend door de dames Schauvliege en Poleyn, de heer Van Nieuwkerke, mevrouw Demeulenaere, de heer Daems en mevrouw Crevits.

Afsluitend kan ik nog zeggen dat de beleidsnota door de commissie goed is ontvangen. De commissieleden zijn tevreden dat de Vlaamse Regering voor het eerst werk maakt van een beleid voor duurzame ontwikkeling. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mevrouw Joke Schauvliege (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, geachte collega's, ik dank mevrouw Rombouts voor haar uitstekend verslag van de bespreking van de beleidsnota in de commissie. Ik was en ben nog steeds zeer verheugd dat we in dit halfroond een primeur meemaken: de bespreking van een beleidsnota over duurzame ontwikkeling. Het is overigens een goede zaak dat de minister-president hiervoor bevoegd is, want dit is een beleidsdomeinoverschrijdende zaak.

Tijdens de bespreking van de beleidsnota Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid is het woord 'duurzaam' dikwijls gevallen. Dat bewijst dat het duurzaamheidsvraagstuk op tal van beleidsdomeinen betrekking heeft. Duurzame ontwikkeling berust op drie pijlers: de ecologische, de economische en de sociale. Het is goed dat de minister-president dat allemaal zelf coördineert.

Er moeten natuurlijk ook echte engagementen zijn. Er staan negen beleidsopties in de beleidsnota. Sinds de bespreking in de commissie heeft de minister echte daden gesteld en aangekondigd dat hij een beleidsoverschrijdende ambtelijke werkgroep Duurzame Ontwikkeling zou oprichten. Dat is intussen gebeurd. We hebben dat vorige week gelezen. We moeten erop toezien dat ook echt gebeurt wat er in de beleidsnota staat. Het doet wel pijn dat we, naar aanleiding van de aanstelling van

Schauvlieg

de ambtelijke beleidsoverschrijdende werkgroep, in de kranten met grote titels 'België veel duurzamer dan Vlaanderen' moeten lezen.

Op het federale vlak is de situatie wel anders. Daar bestaat de federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling al tien jaar, terwijl wij nu hier de eerste Vlaamse beleidsnota bespreken. Het is een eerste aanzet. Ik heb een viertal opbouwende opmerkingen.

Het begrip duurzame ontwikkeling is voor veel mensen nog vaag en moeilijk te vatten. Het is een term van goed opgeleide intellectuelen geworden. De anderen weten niet waarover het gaat. Het wordt een uitdaging om mensen warmer te maken voor duurzame ontwikkeling. De enige manier om dat te doen bestaat erin met concrete projecten te komen. De uitdrukking 'think global, act local' moet het uitgangspunt zijn. De gemeenten en de provincies moeten daarbij onder de arm worden genomen. Ik heb dat in de commissie al aangehaald. Ik heb de indruk dat er op het lokale en het provinciale niveau al heel wat gebeurt, maar dat het allemaal weinig wordt gecoördineerd.

Ik denk bijvoorbeeld aan het feit dat in diverse gemeenten de duurzaamheidsambtenaar vooral met milieu bezig is en zich van andere beleidsdomeinen minder aantrekt. Dat is een gemiste kans. Samen met de VVSG, de trouwe partner van de lokale besturen, met het Vlaams Overleg Duurzame Ontwikkeling, dat het steunpunt Lokale Agenda 21 heeft, en alle middenveldorganisaties en de noordzuidbeweging en met de gemeenten en provincies vraag ik aan de minister-president de lokale niveaus te ondersteunen. Daar moet de komende vier jaar werk van worden gemaakt.

Mijn tweede bedenking betreft het sensibiliseren en de communicatie. Deze aspecten blijven heel belangrijk, maar kunnen niet worden gerealiseerd als er geen middelen worden ingeschreven. Het is jammer dat in de begroting geen middelen zijn voorbehouden voor duurzame ontwikkeling. Ik heb er vertrouwen in dat daar in de toekomst verandering in komt. Het is uitdrukkelijk door de minister-president aangekondigd. Ik vraag daarom dat voldoende aandacht naartoe gaat.

Een derde bedenking slaat op de aanwezigheid van Vlaanderen op het internationale en Europese

niveau. Het is een van de aandachtspunten van de beleidsnota. Ook hier vraag ik met nadruk de zaken goed op te volgen en ook zeer goed voor te bereiden. We merken dat Vlaanderen niet als een volwaardige partner op dat vlak wordt aanzien. Het zal een uitdaging worden om daar ook werkelijk iets aan te doen.

Mijn vierde losse bedenking gaat over het volgende. Duurzame ontwikkeling wordt vaak aanzien als een nadelige factor of een factor die de groei kan afremmen. We slagen er niet in om duurzame ontwikkeling als een troef te promoten. Als we de groei en de ontwikkeling in de hand kunnen houden en we staan voor een duurzame ontwikkeling, kunnen we dat ook uitspelen op het internationale niveau.

Ik besluit dat de beleidsnota een zeer goede aanzet is omdat we voor het eerst een Vlaamse beleidsnota over duurzame ontwikkeling in dit parlement bespreken. Het verheugt me dat deze intussen ook echt in uitvoering is. Dat is een belangrijk signaal. Het ontbrak wat aan concrete engagementen in de beleidsnota. Nu kunnen we vaststellen dat de minister-president de nota ook uitvoert. Hij is misschien wat schaarser met aankondigingen, maar hij realiseert wel dingen. Dat is voor mij het belangrijkste. Ik ben hoopvol gestemd en kijk uit naar de verdere resultaten die zullen worden geboekt. Het lijkt me bovendien een krachtig en hoopvol signaal dat onze met redenen omklede motie mee wordt ondersteund door de Groen!-fractie. (*Applaus*)

De voorzitter: Mevrouw Demeulenaere heeft het woord.

Mevrouw Stern Demeulenaere (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, zoals de vorige spreker heeft aangehaald, is het de eerste keer dat een beleidsnota Duurzame Ontwikkeling is opgesteld. Het is tevens voor het eerst in Vlaanderen dat een minister uitdrukkelijk voor dit beleidsdomein bevoegd is. Er is in Vlaanderen dan ook nog geen uitdrukkelijke juridische onderbouw voor de duurzame ontwikkeling. De administratieve ondersteuning voor dit beleid is eveneens zeer beperkt.

Volgens het Vlaams regeerakkoord moet een toekomstgerichte en duurzame economie een krachtige stimulans krijgen. Welvaart, welzijn, sociale rechtvaardigheid en ecologisch evenwicht moeten onlosmakelijk met elkaar worden verbonden. Iedereen moet hieraan kunnen participeren.

Demeulenaere

Deze uitdaging is uiteraard niet gering. Uit de eigenlijke beleidsopties blijkt dat de minister-president een vrij bescheiden beleidsnota heeft ingediend. Wat het voeren van een geïntegreerd duurzaam beleid betreft, loopt de Vlaamse Regering ver achter op de federale regering. Over de samenwerking tussen beide regeringen wil ik hier dan nog zwijgen.

Het wegwerken van dit euvel is blijkbaar de voorname betrachting van de minister-president. Hij opteert niet voor een globaal plan voor de duurzame ontwikkeling, wat overigens een omvangrijk boekwerk zou vormen. Hij wil in onderling overleg een aantal snel uit te voeren en concrete maatregelen realiseren. Hij opteert er niet voor het hele beleid inzake duurzame ontwikkeling juridisch te onderbouwen, maar zal de noodzaak hiervan wel onderzoeken.

Mijn fractie verkiest beperkte, maar haalbare doelstellingen boven een omvangrijk, maar onrealistisch plan. In die zin sluit ik me aan bij de vorige spreker. We stellen ons wel vragen bij de onzekere financiële gevolgen van de beleidsopties. Volgens de beleidsnota moet de duurzame ontwikkeling in de begroting worden opgenomen. De beleidsnota zegt er evenwel niet bij over welk bedrag het zou moeten gaan. De beleidsnota maakt evenmin duidelijk hoeveel personeel voor dit beleid zou moeten worden ingezet. Aangezien het beleid een integratie beoogt, zal een sterke administratieve ondersteuning noodzakelijk zijn. De minister-president zou hierover op korte termijn meer duidelijkheid moeten verschaffen.

De VLD-fractie vindt dat een beleid inzake duurzame ontwikkeling in alle hoeken van de administratie en van de samenleving gehoor moet vinden. Het kan enkel slagen indien het element duurzaamheid van bij de aanvang en van hoog tot laag aan de basis van een beslissing ligt. Dit is niet haalbaar zonder de samenwerking met en de inspraak van de betrokken actoren en zelfs van de individuele burger. Om de draagkracht van het beleid te vergroten en geen onnuttige maatregelen te treffen, moet volgens mijn fractie zo snel mogelijk een ruim overleg worden opgezet. Ook wat de sensibilisering van de bevolking betreft, is er nog veel werk aan de winkel.

In verband met het milieu moet objectieve, op neutraal wetenschappelijk onderzoek gebaseerde informatie worden verstrekt. In het verleden zijn vele burgers door het verkondigen van zogenaamde milieudogma's op het verkeerde been gezet. Op deze als de wetenschappelijke waarheid omschreven beweringen zijn gedragswijzigingen gebaseerd. Indien deze beweringen nadien moeten worden herroepen, wordt de participatie van de burgers en van de bedrijven aan het milieubeleid gefnuikt.

Het beleid zal zich voor een aanzienlijk deel op de bewustmaking van de lokale overheden moeten richten. Zoals de vorige spreker reeds heeft aangehaald, is duurzaamheid voor velen nog een zeer vaag begrip. Wanneer het erop aankomt de burgers de nodige informatie te bezorgen en zelf een voorbeeldfunctie te vervullen, staan de lokale besturen immers op de eerste rij. Heel wat gemeentebesturen hebben reeds een Lokale Agenda 21 in werking gesteld. Hoewel een aantal originele initiatieven opvallen, blijft het geheel enigszins ongestructureerd. De minister-president zou snel initiatieven moeten nemen om de lokale besturen inzake het voeren van een duurzaam beleid te ondersteunen, te stimuleren en te sturen.

Over het begrip circuleren een aantal ideeën die gebaseerd zijn op misverstanden of onjuiste informatie. Niet zelden wordt dit in de hand gewerkt door het verwarrende begrippenkader dat wordt gehanteerd, ook in de Vlaamse beleidsplannen. Uniformisering is dus een belangrijke opdracht.

Mijnheer de minister-president, de minister van Leefmilieu heeft in zijn beleidsnota gekozen voor een realistische benadering van het leefmilieubeleid, waarbij hij economie en ecologie op gelijke voet plaatst en het samenleven van beide tot stand probeert te brengen.

Voor onze fractie is dat een uitermate belangrijk uitgangspunt, omdat onrealistische milieueisen die buiten alle proportie zijn in vergelijking met de te halen doelstellingen, nefast zijn voor onze Europese en internationale concurrentiepositie. Mijnheer de minister-president, we dringen erop aan dat u dat uitgangspunt zult hanteren op het vlak van de implementatie van het beleid inzake duurzame ontwikkeling. Dan zult u in onze fractie een heel constructieve partner vinden. (*Applaus*)

De voorzitter: De heer Daems heeft het woord.

De heer Rudi Daems (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, onze fractie zal de beleidsnota Duurzame Ontwikkeling – in tegenstelling tot de beleidsnota Leefmilieu en Natuur – goedkeuren. Het is niet alleen een belangrijke verdienste dat de beleidsnota bestaat, het is ook een belangrijke verdienste dat duurzame ontwikkeling het beleidsdomein leefmilieu begint te overstijgen. In de horizontale aanpak schuilen wel een aantal gevaren. We willen dan ook wijzen op enkele mogelijke valkuilen.

Het is belangrijk van duurzame ontwikkeling iets te maken dat alle ministers bezighoudt. Mijnheer de minister-president, met het oprichten van een cel duurzame ontwikkeling onder uw bevoegdheid, zou wel eens de reflex kunnen ontstaan dat u ermee bezig bent, maar dat het geen taak is voor de andere ministers. Een interdepartementale cel is belangrijk, maar de diverse aanspreekpunten binnen de respectieve administraties en kabinetten moeten ook hiërarchisch voldoende hoog gesitueerd zijn, om duurzame ontwikkeling op het niveau van de verschillende bevoegdheden te kunnen integreren.

Een manier om het proces van duurzame ontwikkeling te integreren in alle departementen, is de invoering van een duurzaamheidstoets, zoals we vandaag de “weerslag lokale besturen” bij regeringsbeslissingen reeds kennen. Ik wil ook verwijzen naar de manier waarop sommige programmasecretariaten in het kader van de EFRO-steunmaatregelen een set duurzaamheidsindicatoren hebben ontwikkeld. Het niveau is niet altijd hetzelfde voor de verschillende provincies, maar er zijn enkele schitterende voorbeelden bij.

Via de indicatoren kom ik bij de vraag over de noodzaak van een kaderdecreet duurzame ontwikkeling. Mijnheer de minister-president, in de commissie verwees u naar de HIVA-studie die tijdens de vorige legislatuur werd opgestart. Ik meen dat eergisteren de resultaten van de studie werden voorgesteld. De auteurs spreken zich positief uit over de wenselijkheid van een kaderdecreet. Mijnheer de minister-president, zult u hier werk van maken?

Tijdens de voorstelling van de HIVA-studie werd ook de klemtoon gelegd op het belang van participatie en draagvlak. Participatie mag in het geval van duurzame ontwikkeling niet beperkt blijven tot de klassieke adviesraden of de actoren die vandaag het sterkst bezig zijn met duurzame ontwikkeling.

Ook bij het opmaken van een Vlaamse Strategie Duurzame Ontwikkeling is een ruime betrokkenheid belangrijk. Daarom houdt de ambitie om al tegen de zomer een ontwerpstrategie te hebben het risico in dat de participatie onvoldoende ruim is.

In de vorige uiteenzettingen en tijdens de besprekingen in commissie werd sterk beklemtoond dat de gemeenten belangrijke actoren zijn, bijvoorbeeld door het opmaken van een lokale Agenda 21. Ik denk dat we in Vlaanderen daar nog niet ver in staan, zeker in vergelijking met een aantal buurlanden. Er zijn een aantal zeer goede initiatieven: de convenants ontwikkelingssamenwerking, de werking van VODO, Bond Beter Leefmilieu, Tandem, de samenwerkingsovereenkomsten waardoor ondertussen een honderdtal duurzaamheidsambtenaren in de gemeenten aan de slag zijn. Misschien zou de milieusamenwerkingsovereenkomst kunnen worden verruimd tot een soort van duurzaamheidssamenwerkingsovereenkomst, met daarbij uiteraard de vraag naar middelen van ook andere departementen dan alleen maar Leefmilieu.

Mijnheer de minister-president, ik wil voorstellen om parallel met het grote debat over de strategie, reeds te beginnen met het concrete werk op het terrein om te vermijden dat het debat over duurzame ontwikkeling enkel iets is van mensen die met grote principes bezig zijn, hoe waardevol dat ook is. Er ligt een werkterrein zeer sterk voor de hand, met name dat van duurzaam bouwen, dat zeer horizontaal is en zeer veel ministers aanbelangt. In uw beleidsnota verwijst u hier overigens al in algemene zin naar.

Ik denk ten slotte dat er nood is aan een opkuis van de definitie van duurzaamheid. Een eerste interessante oefening zou kunnen zijn dat de beleidsbrieven volgend jaar worden getoetst aan die terminologie en er een definitie weerhouden blijft. Volgens Groen! moet elke ontwikkeling die zich duurzaam noemt, er een zijn die geen enkele hypotheek legt op de ontwikkeling van de toekomstige generaties. (*Applaus*)

De voorzitter: Minister-president Leterme heeft het woord.

Minister-president Yves Leterme (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, geachte leden, ik bedank de leden voor de uiteenzettingen. Belangrijk is dat we op een realistische manier proberen om de

Leterme

aanzet tot beleid inzake duurzame ontwikkeling te realiseren. We hebben negen objectieven vooropgesteld om te realiseren in deze regeerperiode. Vandaag hebben we al twee van deze negen beloftes uitgevoerd.

Ten eerste heeft de Vlaamse Regering vorige week de interdepartementale werkgroep aangeduid. Het is de bedoeling dat die vrij snel aan de slag gaat. Er is ook een principiële beslissing met betrekking tot de ambtelijke omkadering waar mevrouw Demeulenaere naar heeft verwezen. Idealiter lijkt ons dat er in een aanvangsfase een drietal fulltime equivalenten kunnen worden ingezet voor deze horizontale beleidsaanpak. We zijn wat dit betreft al goed op weg, want er zijn al twee mensen aangeduid om de zaken op te volgen.

Het tweede uitgevoerde punt van de negen is dat op 15 maart, op ons aangeven en gevolgd door federaal staatssecretaris Van Weert, de eerste interministeriële conferentie over duurzame ontwikkeling wordt georganiseerd. Ik hoop dat we een goede gedachtewisseling kunnen hebben.

Het is belangrijk dat duurzame ontwikkeling, met een goede definitie zoals de heer Daems terecht benadrukt, in alle beleidsdomeinen ingang vindt. Ik heb de indruk dat dit alvast op een aantal punten vandaag al het geval is. Ik heb verwezen naar het initiatief van gisteren omtrent biobrandstof. Dat is een voorbeeld van het proberen om aanzetten te geven tot het duurzaam beleid. Ook in minder voor de hand liggende domeinen zijn er voorbeelden: de beleidsbrief van minister Bourgeois en de keuze van projecten erin getuigt van een visie-invulling ter zake. Ook de nota van minister Moerman over Wetenschapsbeleid en Innovatie gaat sterk in die richting.

De Vlaamse Regering zal wellicht parallel met de meerjarenbegroting, of kort erna, een bundeling voorleggen aan het Vlaams Parlement en de publieke opinie van de beleidsobjectieven op wat langere termijn, een soort van mission statement van de Vlaamse Regering. De tekst die ik vorige week aan mijn collega's heb bezorgd, is gebouwd op de drie pijlers die het duurzaamheidsbeleid schragen, namelijk de economische, de ecologische en de sociale pijler, die in een goed evenwicht moeten zorgen voor een duurzaam beleid.

Ten slotte verwelkom ik het feit dat de leden veel aandacht vragen voor het hierbij betrekken van zo veel mogelijk mensen. Het moet de bedoeling zijn dat alle overheden er samen voor zorgen dat de duurzame ontwikkeling zoals geformuleerd in de teksten van internationale topvergaderingen ingang vindt in de geesten van de burgers, ook de Vlaamse. Daarom willen we die betrokkenheid benadrukken. Mevrouw Schauvliege en andere leden hebben gewezen op de noodzaak om de gemeente- en provinciebesturen hierbij te betrekken. We gaan dat doen, uiteraard ook in uitvoering van wat we in de beleidsnota hebben neergeschreven. Wat het middenveld betreft, hebben we een paar weken geleden reeds een eerste overlegvergadering gehad met de SERV en de MiNa-Raad om te bekijken hoe zij mee die omslag die het beleid bij de mensen moet bewerkstelligen kunnen organiseren.

Ik geef toe dat de beleidsnota niet superambitieuze is. We zwaaïen niet met grote, verre principes. Maar als we erin slagen de negen beloftes die we hebben gedaan op een realistische en korte termijn in te lossen, dan zullen we een degelijke aanzet hebben gegeven tot die inhaalbeweging die Vlaanderen terzake zeker moet doen. Nu zijn er twee van de negen beloftes gerealiseerd. Nu gaan we proberen op korte termijn te komen tot een strategienota inzake duurzame ontwikkeling.

Mijnheer Daems, ik kan bevestigen dat we inderdaad een ontwerp van kaderdecreet aan het parlement zullen voorleggen. Het precieze tijdschema terzake moet ik u schuldig blijven, maar dit ontwerp zal alleszins worden ingediend. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord?
(Neen)

De bespreking is gesloten.

Wij zullen om 16 uur de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie houden.

BELEIDSNOTA Leefmilieu en Natuur 2004-2009, ingediend door de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur

– 139 (2004-2005) – Nrs. 1 tot 5

Bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de beleidsnota Leefmilieu en Natuur 2004-2009, ingediend door de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur.

Volgens artikel 73, punt 5, eerste lid, van het Reglement wordt de bespreking gehouden op basis van de met redenen omklede moties die tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota zijn ingediend.

De bespreking is geopend.

De heer Van Nieuwkerke, verslaggever, verwijst naar het schriftelijk verslag.

Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, uw beleidsbrief kreeg de titel 'Innovatief milieubeleid' mee. Dat het niet ontbreekt aan een innovatief milieubeleid, hebben we tijdens deze enkele maanden dat u minister bent, kunnen vaststellen. U bent een man uit het bedrijfsleven die het wel ziet zitten om eindelijk eens iets concreets te kunnen doen. Alleen ontbreekt het u wel aan een duidelijke communicatie. U hebt misschien ondertussen wel al ervaren dat ministers, maar ook andere politici, nogal eens op de korrel worden genomen door collega-politici, maar ook door de media, wegens uitspraken die goed bedoeld zijn en getuigen van een open zin voor communicatie. Dat deze uitspraken echter niet altijd even goed worden begrepen of dat men ze niet altijd wil begrijpen zoals u ze bedoelde, moet u wel duidelijk zijn geworden. Het is inderdaad zo: de perceptie telt.

Het afvalbeleid en de daarmee samenhangende problematiek in Vlaanderen maakt deel uit van uw bevoegdheid. Dit is een onderdeel van uw beleid dat de laatste weken weliswaar zwaar onder vuur kwam te liggen. Ik ga hier vandaag niet uitweiden over de Isvag-oven. Dat houd ik voor de interpel-

latie van morgen. Het is echter wel belangrijk om even stil te staan bij de evolutie van het afvalbeleid en de afvalberg.

Sinds 2001 werd de groei van de afvalberg een halt toegeroepen, zelfs met een daling met 3,4 procent in 2003. Is er dan minder afval? Neen, niet noodzakelijk. Allerhande aparte ophaalsystemen hebben ertoe geleid dat de restafvalberg kleiner wordt, maar zorgen er anderzijds voor dat er een toename is van het aantal apart ingezamelde afvalstromen.

Dat die verschillende afvalstromen door de bevolking zeer goed worden gesorteerd, blijkt ook uit het MIRA-rapport. Dat is ook logisch als men bedenkt dat er in bijna alle gemeenten in Vlaanderen een apart ophaalsysteem bestaat voor verschillende fracties, zoals PMD, glas, papier en andere materialen. Het aanbieden van gescheiden fracties maakt de recyclage ervan ook eenvoudiger.

We moeten echter ook durven erkennen dat de markt of het aanbod van huisvuilverwerkingsinstallaties ook een sector is die constant in beweging is. Ook daar dienen wij als beleidsvoerders voor open te staan. Zo zijn er de laatste jaren reeds verschillende huisvuilverwerkingsinstallaties op de markt gekomen die het mogelijk maken dat het afval niet meer aan de bron gescheiden moet worden. Betekent dat nu dat we onmiddellijk de huidige verwerkings- en ophaalsystemen een halt moeten toeroepen en overboord moeten gooien? Neen. Laat het duidelijk zijn dat het vooral in de steden is dat het gescheiden ophalen van huisvuil veelal tot problemen leidt en in veel gevallen ook tot sluikestorten.

We pleiten dan ook voor een gedifferentieerde aanpak van het afvalbeleid. In de steden moeten andere ophaalmethodes en alternatieve verwerkingsmethodes mogelijk zijn. Zijn dan alle inspanningen van de bevolking voor selectieve inzameling overbodig geweest? Neen, want de huisvuilverwerkingsinstallaties die nodig zijn om het afval niet meer aan de bron te scheiden, zijn in vele afvalintercommunales in Vlaanderen nog niet aanwezig. Er zijn slechts enkele intercommunales die wel al over een voorbehandelingsinstallatie beschikken. Mogelijk zal over enkele maanden een nieuwe huisvuilverwerkingsinstallatie in Geel in werking treden, waardoor een gescheiden ophaalsysteem niet meer nodig zal zijn. Of het nu een haalbare kaart is dit in heel Vlaanderen toe te passen, hangt

Van den Eynde

natuurlijk af van de beleidskeuze van de gemeenten die bij de intercommunales aangesloten zijn.

Maar inderdaad, mijnheer de minister, het is de perceptie die telt. Uw collega's uit de meerderheid, ook van sp.a, weten maar al te goed dat een degelijk alternatief voor de gescheiden ophaling mogelijk is, maar ze kunnen het zich niet permitteren niet groener te zijn dan de groenen en hun milieubeleid dan maar meteen onderuit te halen. De vraag is of u hierover dan wel goed hebt gecommuniceerd.

De voorzitter: De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen: Mevrouw Van den Eynde, vanwaar haalt u het idee dat door het systeem dat ze in Geel willen gebruiken, een voorafgaande scheiding niet meer nodig zou zijn? Hebt u de kosten al eens berekend van een systeem waarbij alles op een hoopje wordt gegooid, waarna alsnog een selectie moet worden doorgevoerd?

De scheiding in een installatie zoals in Geel, zonder voorafgaandelijke scheiding levert een lagere kwaliteit op dan wanneer vooraf een scheiding gebeurt van glas, metaal, papier, enzovoort. Uw benadering is iets te vlotjes. De kostprijs van een scheiding in de installatie, is duurder dan een voorafgaande scheiding. Het is ook gemakkelijker een afzetmarkt te vinden voor producten die op voorhand gescheiden zijn, dan voor producten die met zo'n voorbehandeling worden gescheiden.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Mijnheer Sannen, tijdens de vorige zittingsperiode hebben we een werkbezoek gebracht aan die Herhof-installatie. Ik geloof dat ze toelaat grenzen open te trekken. Bovendien zijn er nog alternatieven op de markt. We hebben samen met de heer Bex van uw partij een paar installaties bezocht die perspectieven openen voor de toekomst. Het moet nu nog niet gebeuren, maar er zijn wel mogelijkheden om in de toekomst alles weer in één zak te steken.

De minister heeft misschien op een verkeerde manier gecommuniceerd, maar de technieken zijn er wel voor op de markt. Of dat nu meteen in Vlaanderen moet worden ingevoerd, is een andere zaak. Voor de steden is het absoluut noodzakelijk, want we kunnen daar niet blijven alles in verschillende

zakken steken. De problematiek moet dus verschillend benaderd worden, naargelang van waar die zich voordoet. In de steden moet een alternatief mogelijk zijn.

Het is perfect haalbaar het in landelijke gebieden nog in aparte afvalzakken te doen. En er zijn ook nog maar heel weinig intercommunales die over de juiste technieken beschikken om het afval in één zak te kunnen ophalen. Het zal dus nog evolueren. Momenteel zijn we er nog niet aan toe. Dat Isvag daar hardop over wil nadenken met als streefdatum 2011, is hun volste recht. Ook wij moeten openstaan voor wat er op de markt komt en de technieken die worden aangereikt. De heer Bex van uw partij is trouwens een voortrekker in het zoeken naar alternatieven.

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, we moeten duidelijk stellen waarvoor de biologisch-mechanische voorbehandelingstechnieken dienen. De bedoeling is uit het restafval nog materialen te recupereren, bijvoorbeeld metalen en dergelijke, zodat wat naar de verbrandingsoven gaat, in een optimale vorm kan worden aangeboden als secundaire brandstof die onder betere omstandigheden verbrand kan worden. Nu stellen dat dat kan leiden tot het opgeven van de selectieve inzameling van bijvoorbeeld plastic flessen, is het op een hoopje gooien van de afvalbeheershiërarchie.

Stel dat wordt gestopt met de PMD-inzameling in het werkingsgebied van de installatie van Geel. De plastic flessen zouden dan allemaal in het 'trockenstabilat' of de secundaire brandstof terechtkomen, die zal worden ingezet in verbrandingsprocessen. Volgens ons afval- en milieubeleid genieten recyclage en materiaalrecuperatie nochtans de voorkeur boven energierecuperatie. Het is bovendien een illusie om te denken dat de methode goedkoper zal zijn. De verwerkingsinstallatie te Geel zal per ton afval veel meer kosten dan een composteringinstallatie. De selectieve GFT-inzameling stopzetten in het werkingsgebied van de installatie, zou ook een verkeerde beslissing zijn die de gemeenschap veel meer zal kosten en strijdig is met de afvalbeheershiërarchie. We zouden immers geen recupereerbaar compost meer overhouden, want dat zou verdwijnen in het 'trockenstabilat' dat uiteindelijk wordt verbrand. U stelt dat de installatie

Martens

van Geel aanleiding kan geven voor het stopzetten van de selectieve inzameling van PMD en GFT. U zegt dus tegelijkertijd dat u voorstander bent van meer verbranding van afval en van minder materiaalrecuperatie. Het zou foutief zijn om de selectieve inzameling op te geven.

Ik ben het helemaal niet eens met de link die u legt tussen de selectieve inzameling in stedelijk gebied en het sluikestorten. Kijkt u maar eens naar Brussel, waar amper aan selectieve inzameling wordt gedaan. De problematiek van het sluikestorten is in Brussel minstens even erg als in Antwerpen. In Antwerpen was er eindelijk een draagvlak ontstaan voor selectieve inzameling. Dat heeft lang geduurd, maar als zelfs de Antwerpenaren mee zijn, dan staan we al heel ver in het beleid van selectieve inzameling.

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Mijnheer Martens, de Vito heeft een vergelijkende studie gemaakt van alle afvalverwerkingsmethodes die momenteel op de markt zijn. Het zou misschien goed zijn om daarover in de commissie eens van gedachten te wisselen. We moeten openstaan voor alle alternatieve technieken die op de markt komen. Ze kunnen alleen maar een verbetering betekenen.

De heer Bart Martens: Mevrouw Van den Eynde, het gaat om alternatieven voor afvalverbranding, niet voor selectieve inzameling.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Mijnheer Martens, ook dan is het aan ons en aan de betrokken intercommunales om te beoordelen welke methode geschikt is. Ook uw partij zal mee moeten beoordelen. We werken nog steeds met intercommunales voor afvalverwerking en elke intercommunale bepaalt de manier om aan afvalverwerking te doen. Als Isvag morgen het afval op een andere manier wenst te verwerken en dat is conform de wetgeving, dan zie ik niet in waarom dat niet zou mogen.

Mijnheer de minister, u zult in ieder geval de steun krijgen van het Vlaams Belang om een degelijk afvalbeleid uit te werken, zeker voor de steden, want daar is het probleem ernstig.

Ook voor het bodembeleid in Vlaanderen hebt u een nieuw innovatief beleid nodig. U geeft in uw strategische doelstelling te kennen dat u voorrang wilt verlenen aan het verwijderen van risico's. Daarmee zou de claim die op een aantal belangrijke strategische bedrijfsgronden rust, kunnen worden opgeheven, waardoor sneller werk kan worden gemaakt van de overdracht van deze bedrijfsgronden. Uiteraard is het Vlaams Belang voorstander van deze werkwijze, want het is onzes inziens onverantwoord om steeds nieuwe bedrijventerreinen aan te snijden in de zeer beperkte open ruimte die er in Vlaanderen nog is.

De gewestelijke ontwikkelingsmaatschappijen zeggen steeds weer dat er nood is aan bijkomende industriegrond. Er zal inderdaad wel een nood zijn aan bijkomende industrieterreinen of bedrijventerreinen, maar het is uiteraard veel gemakkelijker om nieuwe bedrijventerreinen aan te snijden dan om oude, verlaten en soms vervuilde bedrijventerreinen opnieuw beschikbaar te stellen. Zo stellen we vast dat er aan de A12 Antwerpen-Boom verschillende leegstaande bedrijfspanden staan, en dat slechts enkele kilometers verder langsheen diezelfde A12 nieuwe braakliggende gronden worden aangesneden voor industrie. Op die manier zijn we niet goed bezig.

Ik ben heel benieuwd of u er tijdens deze regeerperiode in zult slagen om datgene te doen waar de vorige milieuminister niet in slaagde, namelijk een stevig bodemsaneringsdecreet op poten te zetten waardoor de financiering van de sanering niet langer door de overheid alleen moet worden gedragen, want dan zijn we nog enkele tientallen jaren zoet. Ik durf te hopen dat u, gesteund vanuit uw vorige beroepsleven, misschien wel de juiste partners zult vinden om PPS-projecten of alternatieve financiering mogelijk te maken.

We stelden enige tijd geleden vast dat Vlaanderen een van de meest ongezonde gebieden om te wonen is. Een groot aantal mensen, vooral in verstedelijkte gebieden, kampen met gezondheidsproblemen zoals allergie en astma. Om hieraan deels een oplossing te kunnen bieden moet op zijn minst een efficiënt milieubeleid kunnen worden gevoerd dat ongetwijfeld valt of staat met een degelijk milieuhandhavingsbeleid. Dat op dit beleidsdomein nog heel wat inspanningen nodig zijn, staat als een paal boven water.

Van den Eynde

Enerzijds verwachten we van de federale overheid inspanningen om op zijn minst de prioritairere pv's op te volgen – maar ook de andere pv's over milieuwetgeving verdienen opvolging –, anderzijds verwachten we van u, mijnheer de minister, eveneens een bijsturing van het milieuhandhavingsdecreet. Ook al beschikken veel gemeenten over een toezichthoudende ambtenaar, de opvolging van die milieudelicten staat niet altijd in dezelfde verhouding. Wij blijven dan ook aandringen op ondersteuning van de gemeenten door de Vlaamse overheid, zodat die een degelijk milieuhandhavingsbeleid kunnen voeren. Enkel door een kordate aanpak van milieudelicten kan veel onheil inzake milieuverontreiniging voorkomen worden.

Mijnheer de minister, ik meen dat u de komende jaren nog voor een aantal belangrijke uitdagingen staat. U beschikt immers over een aantal heel belangrijke bevoegdheden. Het is natuurlijk de vraag of u na al dat geruzie met uw sp.a-collega's nog wel steun zult vinden voor uw milieubeleid. In ieder geval, het Vlaams Belang is het wél met u eens over een heel aantal punten. Wij zijn dan ook bereid om positief mee na te denken over een innoverend milieubeleid. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: De heer Matthijs heeft het woord.

De heer Erik Matthijs (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, de voorliggende beleidsnota Leefmilieu en Natuur 2004-2009 staat en gaat voor resultaten op het terrein. Na nauwkeurige lectuur van het MIRA-T-rapport 2004 en de grafische voorstellingen erbij hebben we duidelijk gezien dat er in de afgelopen jaren op de vele terreinen van het leefmilieubeleid heel weinig vooruitgang geboekt is.

We kenden een verdere stijging van het gebruik van primaire grondstoffen, afval en emissies zijn sinds 1999 niet meer gedaald, de hoeveelheid primair bedrijfsafval is blijven stijgen, de emissie van broeikasgassen is blijven toenemen, het huishoudelijk energiegebruik is het derde hoogste van de vijftien EU-landen, de waterkwaliteit is onvoldoende verbeterd en Europese boetes dreigen vanaf 2007-2008. Ook grote belangrijke dossiers zoals Aquafin, de waterzuivering, VMW, het drinkwaterdossier en Indaver NV bleven onuitgevoerd.

Terecht schreef een commentator in *De Tijd* van 23 juli 2004: 'De vijf jaar wetgevend werk onder Groen! hebben nauwelijks iets fundamenteels bijgebracht, tenzij enkele grondaankopen in de marge. In vijf jaar tijd heeft Groen! geen enkel belangrijk leefmilieudossier tot een goed einde gebracht, noch de afhandeling van de vele dossiers rond Aquafin, noch de toekomst van Indaver, noch de verkoop van de participatie in de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening, noch het integrale waterbeheer en het verbinden van de drinkwaterproductiecentra in Vlaanderen. De groene ministers hebben zich vooral gemanifesteerd in vergunningsdossiers in beroep.'

Iedereen weet dat we voor enorme uitdagingen staan, uitdagingen die ook belangrijke financiële consequenties zullen hebben. Er zullen duidelijke keuzes moeten worden gemaakt. Deze beleidsnota Leefmilieu en Natuur gaat voor – ik noem de voornaamste krachtlijnen:

vereenvoudiging van de regelgeving, efficiëntie op het terrein, het halen van de Europese normen, verantwoordelijkheid geven aan de diverse sectoren en maximale participatie van de bevolking, een realistische aanpak en een verantwoorde aankooppolitiek. De budgettaire ruimte is heel beperkt zeker in de eerste helft van de legislatuur. Creativiteit zal absoluut nodig zijn en elk beleidsdomein zal de beschikbare middelen optimaal moeten aanwenden.

Toch kreeg deze beleidsnota Leefmilieu en Natuur 2004-2009 ook heel wat kritiek. Volgens de CD&V-fractie was dat onterecht. De kritiek kwam onder andere van de MINA-raad, omdat de omgevingsfactoren die worden aangehaald, niet kloppen met wat in het MIRA-T-rapport staat, dat nochtans op 16 december aan de minister werd overhandigd. Er wordt echter voorbijgegaan aan het feit dat de beleidsnota op 3 december al in het parlement werd ingediend. De cijfers in de beleidsnota steunen op het milieujaarprogramma dat in november werd afgewerkt.

Ook vanuit de federale regering, vanuit de BBL en zelfs van enkele leden uit de meerderheid was er openlijk kritiek op het feit dat de minister uitgaat van een sterk geïndustrialiseerde, dichtbevolkte regio met een uitgebreid wegennet – Vlaanderen is een logistiek knooppunt – en intensieve landbouw. Die vaststelling geeft nochtans exact de realiteit in Vlaanderen weer. Het behalen van bepaalde Euro-

Matthijs

pese normen is derhalve moeilijker, vergt meer inspanningen en meer ambitie dan nodig is in onze buurlanden. Dat zien we in de jaarlijkse rapporten. Ik verwijs hiervoor opnieuw naar de richtlijn stedelijk afvalwater in het waterzuiveringsdossier, waarin we 9 jaar achterstand hebben opgelopen.

We moeten veel meer inspanningen leveren voor een positief resultaat dan de ons omringende landen die niet dezelfde druk over hun hele oppervlakte ervaren. De beleidsnota streeft naar duurzaamheid en evenwicht tussen economie en ecologie. We willen immers onze KMO's, onze industrie en onze landbouw niet afstoten. We moeten ervoor zorgen dat er ruimte is voor economische groei en technologische ontwikkeling, terwijl ze toch voldoen aan de gestelde Europese en decretale milieunormen. Ik verwijs hiervoor naar de duurzame ontwikkeling. Immers, door een positieve benadering van onze bedrijven komt er ruimte voor dialoog, overleg en afspraken tussen het beleid en de sectoren. Waarom zouden we dan ook in vele regels volledig uitgewerkte procedures opleggen, als bedrijven de milieunormen op een andere, goedkopere en efficiëntere manier kunnen behalen? We moeten de resultaten controleren en de bedrijven meer mogelijkheden en ruimte geven om deze te behalen.

Deze beleidsnota straalt realisme uit en geeft verantwoordelijkheid aan de andere partners, vereenvoudigt procedures, maakt het milieubeleid aanvaardbaar en creëert een draagvlak, en zoekt naar een transparante en voldoende financiering van dit uitgebreide en moeilijke beleidsdomein. Voor de bodemsanering is een samenwerking tussen overheid en de privé-sector nodig, zelfs een must. Bij de sanering en het hergebruik van brownfields ligt dat voor de hand.

We zullen ook over de financiering van het milieubeleid moeten spreken en beslissen. Is het geven van milieusubsidies aan gemeenten efficiënt? We moeten dat in vraag durven stellen. Wat gebeurt er met de subsidies die worden gegeven aan milieuverenigingen voor het beheer? Waar gaan de middelen naartoe en kunnen we ze niet anders en beter besteden?

Die vragen worden in de nota naar voren gebracht, met het akkoord van de MiNa-raad.

De MiNa-raad gaat ermee akkoord dat de inzet van de instrumenten financiële steunverlening, directe regulering en marktconforme regulering zullen worden beoordeeld op hun doeltreffendheid, doelmatigheid en billijkheid.

Wat de financiering van het milieubeleid betreft, ondersteunt de MiNa-raad de principes die naar voren worden geschoven in de beleidsnota. De financiering van het milieubeleid moet gebeuren vanuit de algemene middelen, aangevuld met de opbrengst van regulerende heffingen, fiscaal aftrekbare retributies en andere financieringsbronnen.

Het tweede principe is dat het 'een goede optie blijft van milieubelastende activiteiten aan een heffing te onderwerpen waarbij de opbrengst van deze heffing dan moet dienen om de milieubelasting van de activiteit te verminderen of om alternatieven die minder milieubelastend zijn kansen te geven.'

De MiNa-raad is het er ook mee eens dat alle actoren, ook de industrie, de KMO's, de landbouw en de huishoudens moeten worden betrokken bij het milieubeleid. Dit geeft de beste garantie voor een gedragen milieubeleid en voor de uitvoering ervan door de respectieve doelgroepen. De MiNa-raad is ook akkoord met het streven naar vereenvoudiging van de regelgeving en met de in de nota gepresenteerde blauwdruk hiervoor. Met andere woorden, de MiNa-raad stemt in met de cruciale punten zoals de beleidsvoorbereiding met de participatie van alle actoren, de financiering, de herziening van de financiële steunverlening en de vereenvoudiging van de regelgeving. Onze fractie geeft de beleidsnota Leefmilieu en Natuur 2004-2009 dan ook maximale kansen en steun. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens *(Op de tribune)*: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de beleidsnota Leefmilieu gaat inderdaad, zoals de heer Matthijs al eerder opmerkte, uit van de specifieke situatie waarin Vlaanderen zich bevindt.

Ik zal niet ontkennen dat Vlaanderen dichtbevolkt en centraal gelegen is en een hoge concentratie aan energie-intensieve bedrijven kent. We moeten van die Ausgangssituatie gebruik maken om ambitieuzer te zijn. Juist die specifieke situatie betekent dat Vlaanderen extra inspanningen zal moeten

Martens

leveren om eenzelfde beschermingsniveau te kunnen garanderen ten aanzien van de bevolking en van het milieu. Het mag geen voorwendsel zijn om minder te doen, het moet een aansporing zijn om meer te doen en onze ambities hoger te leggen.

Er zijn nog heel wat kansen om inzake milieubeleid stappen vooruit te zetten. Dat blijkt onder meer uit internationale en Europese vergelijkingen. Op het vlak van hernieuwbare energie bijvoorbeeld is er geen enkele lidstaat die zo weinig energie haalt uit groenestroombronnen als België.

Ook inzake warmtekrachtkoppeling bengelen we helemaal achteraan in het Europese peloton. De energieprestaties van onze gebouwen zijn erbarmelijk. Een Vlaamse woning heeft per vierkante meter woonoppervlak dubbel zoveel energieverlies als een Zweedse woning hoewel het klimaat daar veel kouder is.

Op het vlak van waterzuivering doen we het zelfs slechter dan Polen. We hebben een waterzuiveringsgraad van 60 procent terwijl die volgens de Europese normen veel hoger moet liggen. Vandaag zouden alle grote agglomeraties hun water moeten zuiveren. Eind dit jaar geldt dit ook voor de kleinere agglomeraties. We hebben dus nog heel wat achterstand in te halen. Er zijn nog heel wat verbeteringskansen die we zeker niet mogen laten liggen.

De specifieke situatie waarin Vlaanderen zich bevindt, biedt ook kansen voor een netwerkeconomie die op het vlak van eco-efficiëntie beter kan presteren dan andere regio's. Een hoge bevolkingsdichtheid maakt bijvoorbeeld de aanleg van een aardgasnetwerk veel goedkoper. De hoge concentratie van industriële bedrijven maakt het ook makkelijker om industriële ecosystemen op te zetten waarbij een bedrijf de restwarmte van een ander bedrijf kan gebruiken via stoomnetwerken, enzovoort. Ruimte en nutsvoorzieningen zoals waterzuivering en parkeerplaatsen kunnen worden gedeeld.

Hier ligt een enorme opportuniteit waarbij het milieubeleid veeleer moet worden beschouwd als een kans dan als een bedreiging. Dat kansrijke milieubeleid strookt natuurlijk niet met het terugplooiën op de Europese minimumeisen, al is het

zo dat het naleven van Europese milieuriichtlijnen al een wereld van verschil zou kunnen maken op heel wat terreinen. Op het vlak van bijvoorbeeld waterzuivering zouden we al enorme stappen vooruit hebben gezet indien we de Europese richtlijn 'behandeling stedelijk afvalwater' zouden nakomen. Het naleven van de nitraatrichtlijn zou ervoor zorgen dat het grondwater schoon is, wat vandaag zeker niet het geval is. Het naleven van de dochterrichtlijnen luchtkwaliteit zou betekenen dat de concentraties aan fijn stof en ozon in onze stedelijke gebieden veel lager liggen dan vandaag het geval is. Het halen van die strikte Europese minimumvereisten zou dus op heel wat terreinen al een hele wereld van verschil betekenen.

Op andere terreinen stellen we vast dat we nu reeds verder gaan dan wat Europa oplegt. Bijvoorbeeld inzake de terugnameplicht voor elektrische en elektronische apparaten is Vlaanderen sneller gegaan dan de Europese richtlijn. Vlaanderen gaat hierbij ook verder, met hogere inzamelingsdoelstellingen, hogere recyclagedoelstellingen en een bredere interpretatie van de producentenverantwoordelijkheid. De producenten worden bij ons ook financieel verantwoordelijk gesteld voor de inzamelingskosten, bijvoorbeeld in de gemeentelijke containerparken. Ook op het vlak van bodemsanering gaat Vlaanderen verder dan Europa, omdat er hierover op Europees vlak nagenoeg niets bestaat. We hebben een zeer ambitieus bodemsaneringsdecreet, dat ten aanzien van nieuwe verontreiniging ook voorziet in een quasi-onmiddellijke, automatische en volledige sanering. Dat bodemsaneringsdecreet stelt ook een soort van objectieve aansprakelijkheid in de plaats van de foutaansprakelijkheid, die we normalerwijze kennen.

Ook op het vlak van de aanpak van de dioxine-uitstoot gaat Vlaanderen veel verder dan Europa. Europa voorziet alleen in dioxine-uitstootnormen voor verbrandingsovens, terwijl we er in Vlaanderen ook hebben ingevoerd voor raffinaderijen, staalbedrijven en non-ferrobedrijven. Ook op het vlak van selectieve afvalinzameling zetten we prestaties neer die hun gelijke binnen Europa niet kennen, zoals hier al werd aangehaald.

Ik denk dat er voor al die terreinen waarin we verder gaan dan wat Europa ons oplegt, een groot maatschappelijk en bestuurlijk draagvlak bestaat en dat er ook een ecologische noodzaak voor is. Een strengere aanpak van de dioxine-uitstoot

Martens

werd bijvoorbeeld ingegeven door studies van de wereldgezondheidsorganisatie, waaruit bleek dat de dioxineconcentraties in de Belgische moedermelk de hoogste ter wereld waren. Het was dus ook nodig dat we op dit vlak verder gingen dan Europa en dat we hiervoor een ambitieus beleid formuleerden. Op het vlak van de terugnameplicht voor elektronische en elektrische apparaten hebben we een kamerbrede resolutie goedgekeurd in de commissie, met de steun van alle fracties, waarin we vragen om die financiële verantwoordelijkheid in hoofde van de producenten uit te breiden. Ook daarvoor bestaat dus ruime steun. Op het vlak van selectieve inzameling denk ik echt wel dat er een maatschappelijk draagvlak is ontstaan. De Vlaaming is er klaar voor, is er gewoon aan geraakt en is er trots op.

Ik denk dus dat we de voorsprong die we op die terreinen hebben opgebouwd, zeker niet mogen laten verloren gaan. We moeten er niet bang voor zijn verder te gaan dan Europa als het echt nodig is. Ik zou er dan ook voor willen pleiten om de betere betrokkenheid bij de Europese besluitvorming, die u in de beleidsnota aankondigt, niet aan te wenden om Europees het beleid te 'downplayen' en om uitzonderingen te bedingen voor de specifieke situatie waarin Vlaanderen zou verkeren. Ik denk dat we die betere betrokkenheid bij de Europese besluitvorming juist moeten aangrijpen om de Vlaamse voorsprong op tal van terreinen tot de Europese norm te verheffen. Waarom zou Vlaanderen er bijvoorbeeld niet voor kunnen lobbyen dat de strenge dioxine-uitstootnormen die we hebben ingevoerd voor onze staalbedrijven de Europese norm zouden worden, zodat de technologie die we hebben ontwikkeld om die uitstootnormen te halen ook Europese technologie kan worden en Europees verspreid kan worden? Volgens mij zou Vlaanderen dus meer een voorloper moeten zijn op Europees vlak in plaats van een bijbener.

Ik hoop ook, mijnheer de minister, dat u de betere betrokkenheid van het Vlaams Parlement bij de standpuntbepaling ten aanzien van Europese dossiers waarmaakt. Ondertussen zijn er een aantal Europese ministerraden geweest. Morgen is er trouwens nog een, geloof ik. Ik hoop dat de agenda van die ministerraden en de standpunten die Vlaanderen daar wil innemen, ook echt het onderwerp van een discussie kunnen uitmaken in

de commissie voor Leefmilieu. We zijn er alleszins absoluut vragende partij voor. Dat model werkt in landen als Denemarken en Nederland. Daar is er een structurele betrokkenheid van het parlement bij het uploaden en downloaden van het Europese en internationale milieubeleid. Ook in Vlaanderen moet dat gebeuren.

Mijnheer de minister, het was voor ons een opluchting dat u blijft vasthouden aan het milieubeleidsplan dat tijdens de vorige legislatuur werd goedgekeurd en dat legislatuuroverschrijdend werkt. We kunnen ermee leven dat een aantal concrete operationele doelstellingen en taakstellingen in de beleidsnota ontbreken, omdat die toch in het milieubeleidsplan vervat zitten zodat er dus ook werk van wordt gemaakt. Dat zorgt voor de nodige continuïteit in het milieubeleid, zodat onder meer een rechtszeker investeringsklimaat wordt gecreëerd voor de bedrijven.

Ik zal ook even inzoomen op een aantal thema's waarvoor een inhaaloperatie nodig is. Inzake afval en bodem is het belangrijk dat u de oude schoenen niet weggooit vooraleer u er nieuwe hebt. Het is best mogelijk dat er bijvoorbeeld scheidingstechnieken op de markt komen die zorgen voor een goedkopere en betere scheiding van afvalfracties met het oog op recyclage. Nu al vragen stellen bij de selectieve inzameling vooraleer die technieken ontwikkeld zijn, is echter een brug te ver. De biologisch-mechanische voorbehandelingstechnieken, die ook in het uitvoeringsplan voor afval stonden en die in de beleidsnota's van de vorige bevoegde ministers waren opgenomen, zijn alternatieven voor de klassieke afvalverbranding en niet zozeer voor de selectieve inzameling. We moeten dat onderscheid duidelijk blijven maken.

Ik hoop ook dat een aantal van de geblokkeerde dossiers inzake biologisch-mechanische voorbehandeling alsnog doorgang vinden. Ik denk daarbij aan dat van Vlaams-Brabant, dat op een dood spoor is terechtgekomen; dat van Limburg, waarin blijkbaar geen stappen vooruit worden gezet; de plannen voor de bouw van een scheidingvergiftingsinstallatie op de Hooge Maey in Antwerpen, waarvoor én een milieuvergunning, én een bouwvergunning was afgeleverd en waartegen geen enkele omwonende heeft geprotesteerd. We moeten de weg van de alternatieve voorbehandeling blijven volgen en er voor zorgen dat we deze projecten tijdens deze legislatuur tot een goed einde brengen.

Martens

Op het vlak van de waterzuivering werd er baanbrekend werk verricht met de herstructurering van de sector. Die heeft ertoe geleid dat er een eenge maakte waterfactuur wordt opgesteld die voor de burger duidelijker is. Ze is ook onderworpen aan een BTW-tarief van 6 percent in plaats van 21 percent. Door de saneringsplicht te leggen bij de drinkwaterbedrijven kunnen we effectief werk maken van een beleid voor een integrale waterketen. Dat zal op het vlak van het milieu zeker voordelen bieden. We zullen ook voor de nodige schaalvergroting kunnen zorgen in de sector. Die is nodig om onze achterstand op het vlak van rioleringen weg te werken.

Nu dat het kader er is, moet er natuurlijk ook invulling aan worden gegeven. Ik hoop dat Vlaanderen daar de nodige steun en aandacht aan schenkt, zodat de drinkwaterintercommunales en de waterketenbedrijven ertoe worden aangezet om regenwater af te koppelen van de riolering, om het afvalwater van de inwoners aan de riolering te koppelen en om werk te maken van een decentrale waterzuivering in het buitengebied.

Mijnheer de minister, nog belangrijk voor de waterkwaliteit is het beleid inzake mest. U hebt in de beleidsnota de passages van het regeerakkoord herhaald. Voor ons is het echter onduidelijk via welke weg, via welke speerpunten en via welke principes u het mestbeleid op een nieuwe leest wilt schoeien. Wij vragen dat u ruime aandacht schenkt aan de Europese kritiek op dat beleid. Het advies van de advocaat-generaal van het Europees Hof van Justitie is zeer duidelijk. Volgens de informatie die de Vlaamse overheid zelf heeft verstrekt aan de commissie, blijkt dat 70 tot 80 percent van ons grondgebied als kwetsbaar gebied moet worden aangeduid.

Misschien kan het vastleggen van het hele grondgebied als kwetsbaar gebied ook leiden tot een belangrijke vereenvoudiging van het mestbeleid. Dat is toch een van uw doelstellingen inzake milieu-beleid. We moeten dat veel eenvoudiger aanpakken. Momenteel is er een enorme diversiteit aan verschillende typologieën van kwetsbare gebieden, met allemaal verschillende bemestingsnormen.

Heel Vlaanderen als kwetsbaar definiëren, zou tot een belangrijke vereenvoudiging kunnen leiden

en tegemoetkomen aan de gefundeerde Europese kritiek. Zo zouden we ook onze internationale engagementen kunnen nakomen. Op de vierde Noordzeeministerconferentie heeft ons land zich ertoe verbonden om het hele afwatergebied aan de Noordzee als kwetsbaar gebied aan te duiden, zowel in het kader van de richtlijn over de behandeling van het stedelijk afvalwater als in het kader van de nitraatrichtlijn.

Wat de richtlijn over de behandeling van het stedelijk afvalwater betreft, hebben we elke waterloop ook concreet als een kwetsbare waterloop aangeduid. Hetzelfde hebben we in het kader van de nitraatrichtlijn nog niet gedaan. Uit de voortgangsrapporten van de Mestbank en de rapporten van de VMM blijkt dat het mestoverschot – dat er volgens sommige boeren niet meer zou zijn –, in het water en de bodem zit. Op meer dan de helft van de door de Mestbank bemonsterde percelen wordt de nitraatresidunorm overschreden. Dat wijst erop dat er veel te veel nitraten in onze bodem zitten. Het is een enorme uitdaging. We hopen dat het nieuwe mestdecreet duidelijk, eenvoudig en transparant zal zijn en de Europese toets zal kunnen doorstaan, zodat we de enorme vervuiling van ons grond- en oppervlaktewater een halt kunnen toeroepen.

Het verheugt ons dat de minister de doelstellingen van het natuurbeleid wil aanhouden en pleit voor de volledige uitvoering van het Vlaams Ecologisch Netwerk. Hij pleit ook voor 38.000 hectare bijkomend natuurgebied en 10.000 hectare bosgebied. We betwijfelen wel of die doelstellingen zullen worden gerealiseerd. De achterstand is groot. In het RSV is bepaald dat die 10.000 hectare bosgebied er in een periode van tien jaar moeten bijkomen. De eerste zeven jaar zijn echter maar 3.000 hectare gecreëerd. Er is dus een inhaalbeweging om alsnog het doel te halen. We weten echter niet of zo'n inhaaloperatie kan stroken met het terugschroeven van de aankoopmiddelen voor bossen. We hebben er geen problemen mee dat eigenaars en gebruikers worden geresponsabiliseerd en steun krijgen om privé-bossen beter te onderhouden en open te stellen voor het publiek. Maar zo creëren we natuurlijk geen extra bosgebieden. De uitbreiding van het bosareaal is nochtans overeengekomen in het RSV en in het regeerakkoord.

We willen het voorstel een kans geven. We willen nagaan wat de gevolgen zijn van de heroriëntatie

Martens

van de middelen voor het natuur- en bosbeleid. We zullen er in elk geval waakzaam op toezien dat de doelstellingen van de 38.000 hectare bijkomend natuurgebied en de 10.000 hectare bijkomend bosgebied worden gehaald. We hopen ook dat de minister bij de uitvoering van zijn beleid maximaal zal samenwerken met bouseigenaars en bosgebruikers, maar ook met natuur- en milieuverenigingen. Die laatsten hebben al bewezen dat ze op een veel goedkopere manier natuurgebieden kunnen onderhouden dan de milieuadministratie. Ze kunnen er ook voor zorgen dat het maatschappelijk draagvlak voor het natuurbehoud zal toenemen. De duizenden vrijwilligers mogen niet worden ontmoedigd. Integendeel: we moeten ze nog beter bij het beleid betrekken en hen waarderen voor hun inzet. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: De heer Daems heeft het woord.

De heer Rudi Daems *(Op de tribune)*: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, in de commissie is de beleidsnota al uitvoerig besproken. Ik zal me hier dan ook beperken tot het bespreken van enkele hoofdlijnen. Ik wens nogmaals te zeggen dat de beleidsnota goede uitgangspunten bevat, met principes zoals integratie, participatie en deregulering. Jammer genoeg wordt dat te weinig vertaald in strategische en operationele doelstellingen en beleidskeuzen.

Ik blijf ook zeggen dat de beleidsnota tegelijk defensief klinkt, in tegenstelling tot hetgeen de heer Matthijs zegt. De woorden van de heer Matthijs zijn een illustratie van een zeer defensieve houding. Zij houden enkel een evaluatie in van de voorbije legislatuur zonder vooruit te kijken naar de uitdagingen waarvoor we de volgende vijf jaar staan.

Het is de uiting van een defensieve houding als de minister spreekt over de moeilijke ruimtelijke en economische context van Vlaanderen. Ik wil de analyse van de moeilijke context volgen, maar niet de conclusies die de regering eraan verbindt. Blijkbaar staan wij in de fractie niet alleen. Ook verschillende leden van de commissie, zoals de heer Bex, de heer Martens en de heer Sannen hebben deze analyse de voorbije weken gedeeld. Het voorstellen van de minister om het beleid te temperen, steunen wij in geen geval. Dit is net een reden om ambitieuzer te zijn. Gebieden waar het leefmilieu,

de biodiversiteit en de gezondheid redelijk zwaar onder druk staan, hebben recht op een leefmilieu-minister met grote ambitie.

Ik verwijs in dit verband naar de sterke redevoering van de voorzitter van Natuurpunt. Naar aanleiding van de viering van de heer Verheyen, afscheidnemd voorzitter van de MiNa-raad, maakte hij de vergelijking met Nederland. Nederland telt meer inwoners per vierkante kilometer dan Vlaanderen, maar slaagt erin om heel wat ambitieuzer te zijn als het om de biodiversiteit gaat of de aankoop van bos- en natuurgebieden.

Mijnheer de minister, wij hebben ons positief uitgesproken over enkele belangrijke beleidsvoorstellen uit uw beleidsnota zoals het voortzetten van de gemeentelijke samenwerkingsovereenkomsten, het voornemen om nog voor het reces een handhaving-decreet Milieu op te maken, of de sanering van de zones rond de Umicore-fabrieken van Hoboken, Olen, Balen en Overpelt. Ik denk ook aan het creëren van meer toegankelijke bossen en natuur.

Tijdens de commissie heeft de minister er ook voor gezorgd dat een aantal punten minder onduidelijk zijn geworden. De heer Martens heeft er net nog op gewezen. De minister illustreert daarmee dat een aantal belangrijke verwezenlijkingen van de vorige regering worden voortgezet. En dat is meer dan enkele symbolische bos- en natuuraankopen of beroepen inzake milieuvergunningen, mijnheer Matthijs.

Wat ons betreft, is het een grote geruststelling dat hij zich houdt aan de doelstellingen van het Vlaams Milieubeleidsplan. Hij heeft ook gezegd dat hij zich houdt aan de doelstellingen van het Vlaams Afvalstoffenplan. Hij wil Vlaanderen in het koppeloton houden wat het milieubeleid en het gezondheidsbeleid betreft. Hij heeft ook gezegd dat hij het decreet Integraal Waterbeleid zal uitvoeren, ondanks diverse andere signalen. Hij heeft gesteld dat het principe van de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid verder wordt ingevuld. De minister zal een bondgenoot vinden bij het uitvoeren van deze keuzes, maar ook een kritische tegenstander als deze keuzes niet verder worden vertaald.

Die duidelijkheid wordt echter niet op alle punten gegeven. Ook vinden we hier en daar een tegenspraak tussen de principes en de vertaling ervan in de beleidsnota.

Daems

Mijnheer de minister, wij hebben meermaals het debat gevoerd over het tekort aan personeel voor bijvoorbeeld de milieuhandhaving, zoals het toezicht op de bossen. De minister heeft onze bekommernis telkens onderschreven maar verwezen naar de vervangings- en wervingsstop. Deze stop is – al dan niet selectief – opgeheven. Welke mogelijkheden zijn er om deze moeilijke situatie recht te trekken?

De minister is voorstander van een overlegd milieubeleid. Jammer genoeg moesten we de voorbije week naar aanleiding van de discussie over het mestdecreet iets anders vaststellen. De milieubeweging zegt namelijk dat zij tot op heden niet betrokken is bij de stuurgroep Mest. Ik vind het belangrijk dat zij hierbij worden betrokken.

Wat de betrokkenheid van het middenveld in het algemeen aangaat, bij het tot stand komen van het milieubeleid, was de vraag van mevrouw Crevits in de commissie een aantal weken geleden tekenend: beschouwt de minister de milieu- en natuurverenigingen als een belangrijke pijler voor het vergroten van het draagvlak voor natuur en milieu? Als de minister dat bevestigt, kan het niet anders dan dat de verenigingen, zowel de bestaande als de nieuwe, worden gehonoreerd – bijvoorbeeld bij de gemeentelijke samenwerkingsovereenkomsten, bij de milieuprojecten en uiteraard ook bij de steun aan de verenigingen, bestaande en nieuwe.

Indien de minister in dit laatste niet zou voorzien, zou hij een belangrijk en overigens gevaarlijk precedent creëren. Hij zou namelijk de relatie tussen de erkenning en de subsidiëring van een vereniging doorknippen.

Ik vraag me af hoe de afbakening van de natuur- en landbouwstructuur zal aflopen. De heer Martens heeft daarnet al aangehaald dat het Vlaams regeerakkoord op dit vlak zeer duidelijk is. De afbakening zal er komen. Ze moet evenwel voor de natuur- en de landbouwstructuur gelijktijdig worden doorgevoerd. De minister-president heeft zich hier deze ochtend, tijdens de bespreking van de beleidsnota Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, onduidelijker over uitgelaten. Hij heeft vooral verwezen naar de procedure die is afgesproken en naar de twee pilootgebieden die zijn aangeduid. Zodra de pilootgebieden in de Westhoek en in Haspengouw

zijn geëvalueerd, wil hij beslissen of deze afbakening wordt voortgezet. Ik wil graag weten of de afbakening van 38.000 hectare aan bijkomend natuurgebied, van 10.000 hectare aan bijkomend bosgebied en van 750.000 hectare aan landbouwgebied echt en gelijktijdig zal worden gerealiseerd.

Het bodembeleid blijft, om in het jargon te blijven, een zwart gat. Ik vraag me af wat de Vlaamse Regering op dit vlak wil doen. Volgens de Vlaamse Regering zal het bodembeleid in de duurzame ontwikkeling worden gekaderd. Ik weet niet wat ik onder deze voor ons cryptische zinsnede moet verstaan. De beleidsnota Duurzame Ontwikkeling is daarnet besproken. Zal ambtshalve in meer geld voor de bodemsanering worden voorzien? Zal er geld zijn voor het woonzoneproject in Gent dat gisteren weer even in de belangstelling is gekomen? Of zal alles naar een toekomstige PPS-discussie en naar het aangekondigde decreet betreffende de brownfields worden verschoven?

Tot slot wil ik het hier nog even over het post-Kyoto-tijdperk hebben. Alle klimaatdeskundigen van het IPCC erkennen dat de temperatuur niet meer dan 2 graden Celsius mag uitstijgen boven de temperatuur van het pre-industriële tijdperk. Indien de temperatuur meer stijgt, zullen de voor het einde van deze eeuw voorspelde effecten van de klimaatwijziging zich reeds veel eerder manifesteren. Uit recente studies blijkt dat de effecten niet enkel in verre streken, maar ook in Vlaanderen duidelijk merkbaar en drastisch zouden zijn.

Vlaanderen moet de strategie van de EU onderschrijven en krachtige doelstellingen naar voren schuiven. Dit geldt zowel op lange termijn, in dit geval tot 2050, als op middellange termijn, in dit geval tot 2020. Blijkbaar zal de Europese ministerraad, onder meer omwille van Vlaams protest, morgen geen standpunt over het inschrijven van middellangetermijndoelstellingen kunnen innemen. Wij vinden dit bijzonder spijtig.

Het zal niemand verbazen dat we na de lezing van deze beleidsnota met een dubbel gevoel blijven zitten. De beleidsnota is op goede principes gebaseerd. De minister verklaart dat hij op de projecten van de vorige Vlaamse Regering wil voortbouwen. Op het terrein merken we evenwel dat het beleid van de vorige Vlaamse Regering stukje bij beetje ongedaan wordt gemaakt en dat de klok wordt teruggedraaid.

Daems

De met redenen omklede motie die we aangaande de beleidsnota hebben ingediend, verwoordt dit dubbele gevoel. Op sommige vlakken worden de positieve keuzes uit het verleden verankerd. Ik verwijs in dit verband naar het milieubeleidsplan. Op andere vlakken zou de Vlaamse Regering meer aandacht moeten hebben voor een aantal langetermijnopties. Hoewel de gevolgen pas binnen tien of twintig jaar zichtbaar zouden worden, moeten deze keuzes nu reeds worden gemaakt. Ik denk hierbij aan het opruimen van onze ecologische schuld inzake bodemsaneringen, aan het behouden en versterken van de bio-diversiteit of aan het voeren van een doordacht, maar kortdaat beleid ten aanzien van de industrie.

We hebben stellig de indruk dat de begrotingspost leefmilieu en natuur tijdens de vorige begrotingsronde zwaar heeft moeten inleveren. We menen zelfs dat meer op het leefmilieu is bespaard dan op andere begrotingsposten. Dit zou tijdens de volgende begrotingsronde moeten worden rechtgezet. De Vlaamse Regering moet in voldoende middelen voorzien voor de bodemsanering, de uitvoering van het decreet op het integraal waterbeheer, de steun aan milieu- en natuurverenigingen, de natuurinrichting en de aankoop van duingebieden, stadsbossen en natuurgebieden.

De voltallige meerderheid moet duidelijk zeggen welke richting het milieubeleid zal uitgaan. Het zal een goed verstaander niet zijn ontgaan dat de huidige meerderheid vaak met een gespleten tong spreekt. De voorzitter van de commissie heeft deze meerderheid als een huis met vele kamers omschreven. Mijn fractie kan zich jammer genoeg niet van de indruk ontdoen dat de Kamer van Koophandel de grootste kamer van het huis is. Dit geldt ook voor het milieubeleid. We zijn er niet van overtuigd dat dit “verstandig groen” is. (*Applaus bij Groen!*)

De voorzitter: De heer Matthijs heeft het woord.

De heer Erik Matthijs: Mijnheer Daems, ik heb aandachtig geluisterd. De vorige minister van Leefmilieu heeft gezegd dat de uitvoering van het Milieubeleidsplan 2003-2007 per jaar 200 miljoen euro extra zou kosten. Ik wil dat wel doen, maar dan wil ik van u horen welke kredieten u zult schrappen in de begroting.

De heer Rudi Daems: Mijnheer Matthijs, ik ben geen minister van Leefmilieu. Ik denk dat er niks mis is met het voeren van een ambitieus milieubeleid. Jaar na jaar moet, rekening houdend met de budgettaire mogelijkheden, worden bekeken hoeveel ruimte er is. We zien dat er een stapje achteruit wordt gezet, in plaats van een kleine of grote stap vooruit. Dat betreuren we.

De voorzitter: De heer Demesmaeker heeft het woord.

De heer Mark Demesmaeker (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, u zult het me niet kwalijk nemen dat ik de aandacht vestig op een paragraaf in het regeerakkoord die niet in het hoofdstuk leefmilieu staat, maar toch onder de bevoegdheid leefmilieu valt. De paragraaf luidt als volgt: ‘Om de groene ruimtes in de rand rond Brussel te vrijwaren en open te stellen voor het publiek, zetten we in samenwerking met de lokale besturen een geïntegreerd natuur-cultuurproject op, vertrekkend vanuit het huidige Bruegelproject. Een actieplan om in de Rand een grote hoeveelheid groene percelen te verwerven, zal worden uitgewerkt.’

Het zal u niet verbazen dat deze paragraaf mijn partij en mezelf, als inwoner van de betrokken regio, na aan het hart ligt. We mogen het belang van dit engagement niet onderschatten. De Rand heeft immers meer nodig dan alleen maar een splitsing. De splitsing is een politieke oplossing voor slechts één facet van een veel uitgebreider sociaal-economisch probleem.

Het probleem wordt veroorzaakt door de enorme urbanisatiedruk die al jaren weegt op de Vlaamse gemeenten rond het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. Die druk bedreigt niet alleen het Nederlandstalige karakter van de Rand, maar ook de levenskwaliteit op het vlak van huisvesting, welzijn, onderwijs, cultuur, natuur en leefmilieu. Ik verwijs daarbij uitdrukkelijk naar ons regeerakkoord.

Het moet gezegd dat de opeenvolgende Vlaamse regeringen het probleem hebben onderkend en gepoogd hebben instrumenten te ontwikkelen om het tij te keren. Ik denk bijvoorbeeld aan Vlabinvest en de vzw De Rand, maar ook aan het Bruegelproject van de vorige Vlaamse Regering.

Demesmaeker

Dat laatste project had de ambitie een geïntegreerd ecologisch-cultureel ontsluitingsproject te zijn voor de Vlaamse groene rand rond Brussel, want die groene rand is nog steeds bedreigd. Ik kan het echter niet genoeg benadrukken: het behoud van de beruchte 'groene gordel' rond Brussel is meer dan een ecologisch project. Het is ook een politiek statement dat te vergelijken is met de inspanning die de Vlaamse overheid doet voor het behoud van het duinengebied, dat overigens bedreigd wordt door vergelijkbare factoren en actoren.

De inspanning overstijgt ook een zuiver ecologische kosten-batenanalyse. Het gaat tegelijk om het behoud van het historische karakter van een regio en de leefbaarheid van een lokale gemeenschap – zij het aan de kust of in de Rand –, waarbij we proberen in te gaan tegen verdringingseffecten.

Ik was een beetje verbaasd dat de heer Daems in de commissie het engagement van de Vlaamse Regering voor een versterkt groen aankoopbeleid in de Rand in vraag stelde, en vond dat die budgetten in Vlaanderen kostenefficiënter aangewend kunnen worden.

De voorzitter: De heer Daems heeft het woord.

De heer Rudi Daems: Mijnheer Demesmaeker, ik denk dat u niet goed hebt gelezen wat ik heb gezegd. Ik heb gezegd dat het zeer nuttig is om ook in de Vlaamse Rand een aankoopbeleid te voeren. Ik ontwaar wel een contrast tussen de visie van de minister over een algemeen aankoopbeleid en de houding van de beleidsnota over dit specifieke punt. Groen! heeft in het kader van het Bruegelproject in het verleden altijd de aankoop van belangrijke groene longen omheen het gewest Brussel ondersteund.

De heer Mark Demesmaeker: Ik ben blij met deze verduidelijking. Mijnheer Daems, uiteraard zijn wij ook voorstander van een efficiënt bos- en natuurbeleid in heel Vlaanderen, maar een groen beleid in de Rand en het duinenbeleid aan de kust hebben ook een bovenecologisch belang en effect. Het aankoopbeleid daar is uitzonderlijk en buiten categorie. Ik ben blij dat ook Groen! dat erkent. Gewezen minister Dua, een van de initiatiefnemers van het Bruegelproject, was zich daar trouwens ten volle van bewust.

Mijnheer de minister, u wilt in de Rand zorgzaam omspringen met de beschikbare middelen. Natuurlijk zijn wij ook voorstander van een efficiënt gebruik van middelen en natuurlijk begrijpen we dat in een periode van besparingen de investeringen in groen wat zorgvuldiger worden afgewogen of zelfs enigszins getemperd, maar dit kan volgens ons geen constant beleid zijn. We houden strikt vast aan het engagement in het regeerakkoord om een grote hoeveelheid groene percelen te verwerven. Er is immers nog veel te doen. U kent ongetwijfeld de plannen van de gedreven ambtenaren van het Bruegelproject die ik uitdrukkelijk hulde wil brengen voor hun inspanningen en vasthoudendheid. Ik verwijs naar projecten zoals het Hallerbos, het Lembeekbos, de site Groenendaal, de Laarbeekvallei, de Kesterheide, enzovoort. Het gaat om stukken bos en park, soms groot en aaneengesloten, soms enkel stapstenen in een verstedelijkt gebied. Ze worden allemaal op overtuigende wijze voorgesteld op de webstek van de organisatie. Mijnheer de minister, wij zullen deze dossiers blijven opvolgen vanuit de overtuiging dat ze op essentiële wijze bijdragen tot het behoud van de groene gordel rond Brussel.

Wij blijven ook geloven in een natuur-cultuurproject, niet het minst omdat het ook mensen van buiten de Rand betreft bij het groene en Vlaamse gebeuren van de Rand. Of, zoals het in de missie van het Bruegelproject verwoord werd: 'Deze groene gordel willen we bewaren, verbeteren en uitdiepen. Niet alleen om er zelf van te genieten, maar ook om te delen met bezoekers uit alle windstreken. En om door te geven aan de generaties na ons.' Wij hopen en verwachten dat u daarbij onze bondgenoot zal zijn.

In uw beleidsnota wordt terecht erkend dat er een tekort is aan verbrandingscapaciteit voor bedrijfsafval. Ik citeer: 'Het verbranden van bedrijfsafval blijft beperkt, ten gevolge van een tekort aan verbrandingscapaciteit en een te klein spanningsveld tussen de prijzen voor storten en verbranden.' Er zijn inderdaad hoogcalorische afvalstoffen die niet te recyclen zijn en Vlaanderen blijkt vandaag een groot exporteur te zijn van dit hoogcalorisch afval. De afvalstroom gaat onder andere naar onze buurlanden, waar ze aangewend wordt als energiebron.

Ik geef u een paar voorbeelden. Naar de Bayer-fabriek in het Duitse Leverkusen gaan hoogcalorische koolwaterstoffen, afkomstig van de produc-

Demesmaeker

tie van geneesmiddelen. Ze worden in Leverkusen gebruikt om stoom te maken die diverse processen aandrijft en tevens kwik in rookgassen neutraliseert. In Ispat Unimetal in het Franse Amnéville, een producent van staalproducten, worden niet-gehalogeneerde oplosmiddelen gebruikt voor het opwekken van de nodige energie. Bij Akzo Nobel in Rotterdam, een producent van verven, lakken, en diverse chemicaliën, worden gechlorideerde koolwaterstoffen verbrand als energiebron en wordt uit die stoffen tevens zoutzuur teruggewonnen. Ik kan zo nog een tijdje doorgaan. Deze bedrijven vangen twee vliegen in één klap. Ze verwerken afvalstoffen in performante installaties en besparen op fossiele brandstoffen.

In Vlaanderen, zo heb ik de indruk, schrikt het etiket 'afvalstoffen' de maatschappij en de bedrijven nog altijd te veel af. Een van de doelstellingen van uw afvalstoffenbeleid is terecht 'grondstoffen en energie op een milieuverantwoorde wijze vervangen door afvalstoffen'. Hoe zult u de Vlaamse bedrijfswereld stimuleren om ook aanvullende energie uit ons afval te halen? Hebt u daarvoor al een methodiek ontwikkeld? Staan er terzake initiatieven op stapel?

Tot slot nog dit. Gisteren heb ik met heel veel interesse de rondetafelconferentie over biobrandstoffen in Vlaanderen bijgewoond. Daar is deze ochtend al meermaals over gedebatteerd. Dit is trouwens een schitterende initiatief van de Vlaamse Regering. Het gebruik van biobrandstoffen kan inderdaad bijdragen tot een beperking van de CO₂-uitstoot en het realiseren van de Kyoto-doelstellingen.

Ik heb gisteren heel veel Vlaams enthousiasme gezien en gevoeld. De landbouw erkent dat deze evolutie een belangrijk toekomstpotentieel biedt, waarop vooral de akkerbouwsector al een tijdje zat te wachten. Alle onderdelen van de hele keten blijken te willen meewerken. Ik verwijs naar de auto-industrie. Ook de verwerkende industrie staat klaar om te investeren. Dit kan een hele nieuwe dynamiek teweegbrengen. De verwachtingen bij alle betrokkenen waren hooggespannen.

Het was dan ook bijna pijnlijk om zien hoe dit Vlaamse enthousiasme zichtbaar bekoelde toen de woordvoerder van Financiën het woord nam. Een voorwaarde voor een succesvolle introductie

van biobrandstoffen is immers de verlaging of het vrijstellen van accijnzen om een aanvaardbare verkoopprijs te realiseren. Nu blijkt dat er federaal eigenlijk nog geen begin van een regeling is om die defiscalisering te realiseren.

Ik sluit me aan bij wat de minister-president deze ochtend terzake heeft gezegd. Het zal van het grootste belang zijn dat de Vlaamse Regering er bij de federale overheid met klem op aandringt dat hier snel een oplossing voor komt. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: Mevrouw Crevits heeft het woord.

Mevrouw Hilde Crevits (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte leden, zoals hier al meermaals werd gezegd, laat het MIRA-T-rapport 2004, dat vorige week werd voorgesteld in de commissie voor Leefmilieu, er geen twijfel over bestaan. De toestand van het leefmilieu verbetert, maar te traag om een duurzame toekomst te verzekeren voor de komende generaties. We kennen allemaal de grote verticale thema's, zoals water, afval, natuur en hinder. Ze zijn hier al uitgebreid aan bod gekomen. Ik wil me echter toespitsen op een andere klemtoon, die hier nog niet zoveel aan bod is gekomen.

Mijnheer de minister, het is uw zeer terecht grote bekommernis tijdens uw beleidsperiode het draagvlak voor milieu en natuur te vergroten. Zonder een grotere participatie en een breed draagvlak kan er van een degelijk milieu- en natuurbeleid immers geen sprake zijn. De deelname van de verschillende maatschappelijke actoren aan dat beleid heeft twee functies. Op de eerste plaats is een grote betrokkenheid van alle groepen en lagen van de bevolking onontbeerlijk om een beleid uit te voeren. Een milieubeleid zonder draagvlak leidt enkel tot zware verzuring. We weten allemaal dat die nefast is voor de gezondheid. Op de tweede plaats zal een blijvende betrokkenheid van de actoren de kwaliteit en effectiviteit van het beleid versterken, ook op langere termijn. De vraag rijst of we, in onze drang om tot meer participatie te komen, wel zo goed bezig geweest zijn. Ik geef twee voorbeelden.

Om de banden tussen het Vlaamse niveau enerzijds en het provinciale en lokale niveau anderzijds te versterken, worden er sinds jaren samenwerkingsovereenkomsten afgesloten met provincies en gemeenten. Deze samenwerkingsovereenkom-

Crevits

sten, zo luidt het, zijn het kloppende hart van het milieubeleid, dat dicht bij de burger moet worden gevoerd. Nochtans vermindert het enthousiasme van gemeenten om die samenwerkingsovereenkomsten te ondertekenen. De eerste en de tweede generatie milieuconvenants konden rekenen op 284 inschrijvingen. Dat is heel wat. Uit cijfermateriaal blijkt echter dat 62 gemeenten die het tweede milieuconvenant ondertekenden, afgehaakt hebben en de samenwerkingsovereenkomst 2002-2004 niet ondertekend hebben. Terwijl het eerste convenant nog door 95 percent van de gemeenten werd ondertekend, is dat ondertussen gedaald tot 72 percent.

Thans ligt de samenwerkingsovereenkomst 2005-2007 voor. De tekst werd op het einde van de vorige regeerperiode goedgekeurd. In de voorgelegde ontwerpen zijn enkele, zij het bescheiden vereenvoudigingen terug te vinden, maar de vrees bestaat terecht dat opnieuw gemeenten zullen afhaken. De zware administratieve verplichtingen, de complexiteit van de samenwerkingsovereenkomst en de grote papieren ballast doen veel lokale overheden huiveren. Te ingewikkeld en te weinig tijd zijn redenen om af te haken. Dat zou op te lossen zijn met extra personeel, maar daarvoor zijn er geen centen. Milieudiensten die nauwelijks tien jaar geleden werden opgericht, ten bate en ter ere van de burgers en het milieu, gaan dan ook gebukt onder een lumbago van de zware druk van het papier.

Er is hier al gesproken over de mogelijkheid om de samenwerkingsovereenkomst inzake milieu uit te breiden tot een samenwerkingsovereenkomst met een rubriek duurzame ontwikkeling. Dat is al gedeeltelijk zo, maar we moeten er vooral voor zorgen dat de papierproductie voor de lokale overheden stopt.

Mijnheer de minister, zoals u al hebt bevestigd, is het genoeg geweest. Ik hoop dat u erin zult slagen de administratieve lasten tot een minimum te beperken. U kondigde dat ook aan in uw beleidsnota. Lokale overheden moesten de voorbije maanden werken aan de opmaak van DuLo-waterplannen, reductieplannen inzake de aanwending van bestrijdingsmiddelen, rapportering inzake afval, milieujaarprogramma's, milieubeleidsplannen, en aan de actualisatie van gemeentelijke natuur- en ontwikkelingsplannen en van bosbeheersplannen. Daarnaast moeten ze nog de samenwerkingsovereen-

komst correct uitvoeren, want als er foutjes worden gemaakt, dan komen er van de administratie systematisch papiertjes over wat er fout is.

Of met al deze plannen het draagvlak voor het milieubeleid vergroot wordt, durf ik te betwijfelen. Nochtans wordt inspraak gegarandeerd via allerhande decretale en andere verplichtingen in de vorm van hoorzittingen, bezwaarmogelijkheden, enzovoort. Maar die verplichtingen leiden tot weinig of niets. Op hoorzittingen omtrent milieubeleidsplannen komt nauwelijks volk af. Individuele burgers maken weinig tot geen opmerkingen over opgemaakte plannen. Hoe zouden ze ook kunnen? De groene realiteit is immers ingewikkeld en complex.

Studiebureaus worden door lokale overheden ingeschakeld voor de opmaak van milieubeleidsplannen, die door ambtenaren worden gecontroleerd. De door de besturen ontvangen opmerkingen komen zonder uitzondering van specialisten, van hogere overheden en van administraties. Alle inspanningen ten spijt wordt het steeds moeilijker om gemotiveerde vrijwilligers te laten zetelen in milieuraden. Het milieubeleid wordt een business voor professionelen.

Mijnheer de minister, het verheugt me dat u in uw beleidsnota zeer nadrukkelijk stelt dat de plannen moeten verminderen. Ik weet dat ook de minister-president en wellicht al uw collega's in de regering achter dat principe staan. In een motie die door de meerderheid deze namiddag wordt voorgelegd, wordt uitdrukkelijk aandacht gevraagd voor deze administratieve vereenvoudiging.

Bovendien formuleert u in uw beleidsnota inzake participatie een aantal lovenswaardige doelstellingen. In een goed beleid moet vertrouwen worden gegeven aan de spelers op het veld en moet hun de kans worden geboden zelf verantwoordelijkheid te nemen. Aan dat vertrouwen zal in de komende jaren gewerkt moeten worden. Het bestaan van diverse elkaar soms overlappende of tegenwerken- de instrumenten doet verwarring ontstaan op het veld. Terecht kondigt u ook op dit punt een evaluatie aan met als doel vereenvoudiging en grotere participatie.

Het aantrekkelijk maken van bosbezit en bosbehoud voor eigenaars is een belangrijke operationele doelstelling in uw beleidsnota. Een verhoging van

Crevits

de biodiversiteit in privé-bossen draagt onmiskenbaar bij tot de algemene kwaliteit van ons leefmilieu. Bossen en leefmilieu in het algemeen kunnen er alleen maar wel bij varen als privé-boseigenaars zich meer betrokken voelen bij het bos- en milieubeleid. Vandaar dat de oprichting en het stimuleren van bosgroepen door u terecht wordt beschouwd als een toekomstig speerpunt van het bosbeleid. De wil om meer natuur en meer bos toegankelijk te maken voor meer mensen, moet een duidelijke impuls geven aan de uitbreiding van het maatschappelijk draagvlak voor bos- en natuurbehoud.

Daarnaast zijn tienduizenden vrijwilligers actief in de sector van het milieu- en natuurbeleid. Zij vormen de vrijwillige werking van de compostmeesters en zijn al dan niet aangesloten bij milieu- en natuurverenigingen. Zo brengen zij de zorg voor milieu en natuur binnen in de vele Vlaamse huiskamers. Tijdens de besprekingen in de commissie hebt u uitdrukkelijk uw appreciatie voor het vrijwilligerswerk bevestigd. Het past om dit even te beklemtonen in deze Week van de Vrijwilliger. Communicatie met en ondersteuning van deze groepen blijft voor de toekomst een noodzaak.

Mijnheer de minister, u zult in de komende periode verder intensief aandacht moeten besteden aan milieu- en natuureducatie. Dat gaat over veel meer dan over natuurstudie of -opvoeding. Het staat voor het prikkelen en het laten groeien van het bewustzijn dat het dagelijkse gedrag van mensen wel degelijk een bijdrage levert aan en een impact heeft op de kwaliteit van milieu en natuur.

Ik verwijs naar het Natuurrapport 2003 van het Instituut voor Natuurbehoud waarin een aantal bijzonder relevante knelpunten inzake natuur- en milieu-educatie worden omschreven. Aan de basis, mijnheer de minister, zitten we blijkbaar goed. Het tijdschrift Klasse komt tot de vaststelling dat jonge kinderen perfect sorteren, doch deze reflex verliezen naarmate ze ouder worden. Leren is een levenslang en levensbreed proces dat niet langer exclusief tot het domein van de school behoort, maar dat daarentegen deel uitmaakt van het informele, alledaagse leven op alle leeftijden. Er is nog heel wat werk aan de winkel.

Mijnheer de minister, u wilt de komende jaren werk maken van een groeiend partnerschap tussen

de Vlaamse overheid en alle andere betrokkenen, zoals de lagere overheden, de burgers en de verenigingen. Waar mensen en organisaties zelf verantwoordelijkheid nemen, is de kans op een draagvlak het grootst. De CD&V-fractie ondersteunt u in deze zienswijze en wenst u bij het vervullen van uw belangrijke opdracht, veel succes. (*Applaus van de meerderheid*)

De voorzitter: De heer Lachaert heeft het woord.

De heer Patrick Lachaert (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, heren ministers, collega's, de voorstelling van de beleidsnota is zowat de eerste toets om na te gaan of de regering het gemaakte regeerakkoord terzake volgt en respecteert. Daarnaast is de beleidsnota een voorafspiegeling van de agenda van de commissie voor de komende jaren.

Mijnheer de minister, uw beleidsnota is wat ons betreft een vrij nauwkeurige vertaling van het regeerakkoord. In vergelijking met de vorige beleidsnota's is het zelfs een zeer concrete nota met een aantal praktische doelstellingen.

Mijnheer Matthijs, ik kan u niet altijd gelijk geven in uw benadering van het verleden, want u bent nogal sterk in het leveren van kritiek op het vorige bestuur. U mag geen sofistieke redenering maken over het milieubeleid. Het vorige bestuur hield zich vooral bezig met de verplichte omzetting van Europese richtlijnen, die bij de start van dat bestuur eigenlijk al lang omgezet hadden moeten zijn. We konden dus niet anders. Misschien heeft hier en daar iets aan de uitvoering van het milieubeleid geschort, maar u weet dat een milieubeleid en de resultaten ervan niet worden afgerekend na vijf jaar. Sommigen in uw fractie hebben het over tien jaar, maar tegen die tijd zal er al een andere coalitie zijn. Het is moeilijk om met u over deze zaken te praten, want u houdt er een sofistieke redenering op na. Het verleden heeft altijd voor- en nadelen. Het is te snel om de afrekening van het milieubeleid na vijf jaar al te maken.

Een aantal liberale principes worden gerealiseerd, zoals de invoering van verhandelbare emissierechten, het meer toepassen van MBO's, het accentueren van regulerende heffingen, het verminderen van het aankoopbeleid en het benadrukken van het beheer van bossen, de vernieuwde aanpak van het waterbeleid, een nieuw MAP en het afstemmen van ecologie op economie. Uw beleidsnota

Lachaert

kan dus op een gunstig onthaal rekenen bij onze fractie. Het is voor onze fractie duidelijk dat ze afkomstig is van een minister met ervaring op het economische vlak, die zijn bevoegdheden vanuit die optiek bekijkt, zonder daarbij de ecologische doelstellingen te verwaarlozen.

De Europese normering terzake is duidelijk het streefdoel, zonder nodeloos heiliger dan de paus te willen zijn. Een aantal beleidsterreinen zijn voor onze fractie essentieel. Eerst en vooral is er de versnelde uitvoering van het decreet integraal waterbeleid en het in goede banen leiden van de recent goedgekeurde hervormingen.

Het is in dit dossier duidelijk dat de grote inhaaloperatie vanuit de gemeenten zal moeten komen. De financiering van de gemeentelijke rioleringen is hierbij het belangrijkste probleem. Immers, de extra impuls van 50 miljoen euro die in 2005 is gepland, is eenmalig. Indien de uitbetaling van de reguliere tussenkomsten stopt wegens problemen bij de gemeenten zelf, dan is de rekening gauw gemaakt.

Naast de financiering is de benutting van de reeds uitgevoerde gewestelijke infrastructuur van belang. Voor onze fractie blijft de uitbouw van de zogenaamde benedenbouw van ons rioleringsnet een voortdurend probleem. De realisatie van de Europese watterichtlijn komt hierdoor steeds meer in het gedrang. Het opzetten van een gemeentelijk waterbeleid waarbij de investeringen gebeuren waar ze een maximaal zuiveringsrendement garanderen, is dus een noodzaak. Het invoeren van een watertoets en een verplichte hydronautstudie alvorens subsidies te verlenen, zijn daarom sleutelementen. Sommige gemeenten moeten voor hun verantwoordelijkheid worden gesteld en de goede leerlingen moeten een beloning ontvangen.

Een tweede prioriteit is het dossier van de bodemsanering. Het is duidelijk dat de financiële inspanningen die in het verleden zijn gebeurd om de ambtshalve bodemsaneringen te realiseren, niet voldoende zijn geweest. Integendeel, de achterstand die dit dossier oploopt, wordt steeds groter. Dit verontrust ons des te meer aangezien het uw bedoeling is bijzondere aandacht te besteden aan de sanering van de brownfields ten behoeve van het vergroten van de hoeveelheid KMO- en bedrijven-

zones die broodnodig zijn voor onze economische draagkracht.

Uiteraard moet de eerste aandacht gericht zijn op het voorkomen van nieuwe verontreiniging of van verslechtering van bestaande toestanden, maar het is duidelijk dat er te weinig middelen beschikbaar zullen zijn om alle achterstand op een aanvaardbare termijn weg te werken. We zullen dus prioriteiten moeten stellen. Voor onze fractie liggen ze daar waar de volksgezondheid onmiddellijk wordt bedreigd en waar een maximale rendabilisatie van de gesaneerde gronden kan worden verkregen. Een alternatieve financiering in samenwerking met de privé-sector is dan ook broodnodig op korte termijn. Mijnheer de minister, onze fractie dringt erop aan dat u hiervoor snel een oplossing vindt.

De recente Europese gebeurtenissen rond het mestbeleid nopen ons tot snel ingrijpen. De advocaat-generaal bij het Europees Hof van Justitie heeft dat ook gezegd. Vlaanderen is klein en telt veel inwoners, veel industrie en veel landbouw. Daarmee moeten we voortboeren.

Uiteraard is de toestand waar Europa naar verwijst, reeds achterhaald. Sindsdien zijn immers bijzonder veel inspanningen geleverd en is de situatie te velde fel verbeterd. De recente resultaten van de metingen bij de diverse meetpunten tonen een beduidende verbetering. We zijn er echter nog lang niet. Onze fractie dringt dan ook aan op de snelle uittekening van een nieuw MAP dat inspeelt op de gewijzigde situatie te velde en meer aandacht besteedt aan de mestverwerking onder realistische en haalbare voorwaarden. Immers, niet de hoeveelheid mest is een probleem maar wel het feit dat die mest nog in een te grote hoeveelheid op het land terecht komt. We moeten ons bewust zijn van dat onderscheid want daar ligt de sleutel tot een rendabel landbouwbeleid. We dringen aan op een vereenvoudiging van het MAP, met doorzichtige procedures en regels voor de landbouw, met kansen op herlokalisatie en uitbouw van de productie onder strikte voorwaarden en een verdere aanmoediging van de mestverwerking.

De Kyoto-doelstellingen vormen voor Vlaanderen een enorme uitdaging. Zij zijn de vierde prioriteit voor de VLD-fractie. Het Vlaams klimaatbeleidplan vormt de start ervan maar is zeker niet voldoende om het einddoel te halen zonder terecht te

Lachaert

komen op een economisch kerkhof. Onze regio is immers bijzonder kwetsbaar voor ondoordachte maatregelen op dit vlak aangezien de marginale kost voor onze bedrijven om de uitstoot nog verder te verminderen bijzonder hoog ligt, zoniet onhaalbaar is voor sommige sectoren. Onze fractie dringt dan ook aan op de maximale implementatie van de flexibele mechanismen waarin het verdrag overigens voorziet. Ik heb het dan over de invoering van verhandelbare emissierechten en de aankoop van rechten in het buitenland.

Er moeten maximale resultaten worden geboekt tegen een minimale kost. De mogelijkheden van het klimaatverdrag moeten dan ook in deze optiek maximaal worden benut. Milieuregels hoeven immers geen beperking te zijn. Als ze doordacht worden opgesteld, kunnen ze de aanzet zijn voor innovatie met een grote economische meerwaarde.

Mijnheer de minister, de VLD-fractie reageert positief maar ook waakzaam op uw beleidsnota. Een dergelijk beleid kan pas slagen als het ook nog betaalbaar blijft. Wij kijken dan ook uit naar uw voorstellen die moeten leiden tot een optimalere instrumentenmix en waarmee we dezelfde beleids-opties kunnen halen op een kostenefficiëntere en doelmatigere manier. Vervolgens kan een structurele oplossing worden gevonden voor de financiering van het leefmilieu waar onze fractie al meer dan 10 jaar om vraagt. U zult in onze fractie een loyale, constructieve maar ook kritische partner vinden bij de uitvoering van uw beleid. Daarbij zal het regeerakkoord onze toetssteen zijn. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Kris Peeters *(Op de tribune)*: Ik dank alle sprekers voor hun bijdrage en hun waakzaamheid.

Leefmilieu is een ernstig dossier dat ons allemaal aangaat. Er is een ruime discussie geweest in de commissie. Ik zal me dan ook beperken tot de essentie.

De doelstelling van deze regering is een hoog niveau van bescherming van milieu en van gezondheid te garanderen binnen de context van een duurzame ontwikkeling. Dat is een vrij ambitieus uitgangs-

punt. De uitdaging is dit ook in de praktijk te realiseren.

Het is evident dat deze doelstelling aansluit bij het milieubeleidsplan 2003-2007. De periode van een milieubeleidsplan moet in de toekomst, na 2007, samenvallen met een legislatuur. We moeten de volgende regering en de volgende minister van Leefmilieu de mogelijkheid geven dat plan mee sturen en de beleidsnota daarop te enten.

Naast dat Vlaams milieubeleidsplan zijn ook de doelstellingen op Europees en internationaal niveau duidelijk geformuleerd. Niemand twijfelt eraan dat die doelstellingen gehaald moeten worden.

Wanneer we verder moeten gaan dan die doelstellingen, is een interessant punt, mijnheer Martens. Het regeerakkoord verwijst daarnaar en brengt een reeks genuanceerde elementen aan. Om welke redenen moeten we verder gaan dan die doelstellingen? Het regeerakkoord geeft hierop een duidelijk antwoord. Natuurlijk moeten we in dat kader een efficiënt en effectief milieubeleid voeren. De middelen zijn beperkt, niet alleen voor Leefmilieu maar voor heel het Vlaams beleid. De begroting 2005 bedraagt 690 miljoen euro, mijnheer Daems. U beweert dat er gesaneerd is, maar er is een stijging met 9,7 miljoen euro. De lokale overheden krijgen 14 miljoen euro extra.

Ik wil het nog even hebben over het ECO-beleid. Dat staat voor efficiënt, coherent en overlegd. Dat is de toetssteen waar we de komende maanden en jaren alle beleidsmaatregelen aan zullen onderwerpen. Mevrouw Crevits haalde terecht aan dat het niet de bedoeling is om overvloedige en overbodige regels te formuleren, maar wel om meer milieuresultaat te boeken. Ze gaf een mooi voorbeeld. Zeker op lokaal niveau kunnen we met de planlasten meer resultaat halen.

Het overleg moet een hoofdrol spelen, niet alleen met de traditionele adviesorganen maar ook met de milieuverenigingen. Ik heb deze laatste vorige week ontvangen. We hebben de nodige afspraken gemaakt over het MAP. We zullen daar nog over praten.

In de vorige legislatuur werden vijf nieuwe milieuverenigingen erkend, mijnheer Daems. Ze hebben niet direct de nodige middelen gekregen. We

Peeters

moeten nog uitzoeken hoe we dat op de beste manier kunnen regelen. De erkenning op zich creëert natuurlijk al verwachtingen. Zo'n vereniging neemt dan initiatieven en doet rapporteringen. We moeten duidelijk communiceren over de verdere ontwikkeling van die subsidies.

Het huidige plan huishoudelijk afval, dat loopt tot 2007, wordt behouden. We moeten onderzoeken en hier bespreken hoe het nieuwe plan 2008-2012 er moet uitzien en welke bijkomende verbeteringen we kunnen aanbrengen om een meer milieugericht resultaat te bekomen.

De heren Matthijs en Lachaert hadden het over de waterzuivering, die inderdaad onze volledige aandacht verdient. Er is verwezen naar het Aquafindossier. We hebben nog heel wat werk voor de boeg. We moeten er alles aan doen om samen met alle betrokkenen maatregelen te treffen en resultaten te boeken.

Zowel de heer Martens als de heer Lachaert hebben reeds verwezen naar het MAP en ook naar het rapport van de advocaat-generaal, dat ik zeer aandachtig heb gelezen. Hij spreekt zich uit over de situatie van 1999 en 2000. We kunnen daar op een ander moment nog eens even op terugkomen. Ik denk dat we hier, op basis van het regeerakkoord, zeer duidelijk moeten komen tot een vereenvoudiging en een transparantie van dat MAP.

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Mijnheer de minister, ik denk wel dat, zoals de minister-president ook al aanhaalde, het foutief is om te stellen dat de procedure van ingebrekestelling teruggaat tot het MAP van 1999 of 2000. Het is wel degelijk zo dat het Vlaamse Gewest in de loop van de ingebrekestellingsprocedure verschillende keren aanvullende informatie heeft verstrekt. Ook de decreetswijzigingen die nog gevolgd zijn op dat decreet, zijn allemaal overgemaakt aan de Europese Commissie, inclusief het uitvoeringsbesluit en de kaart van de kwetsbare gebieden van 46 percent. De Europese Commissie had dus wel degelijk alle informatie in handen en heeft op basis van al die informatie, dus niet alleen op basis van het decreet van 1999-2000, de aanmaning opgesteld aan het Europees Hof van Justitie. In de argumentatie van de advo-

caat-generaal worden dus al die bijkomende elementen die Vlaanderen heeft aangedragen ter verdediging meegenomen. Ik denk dus niet dat u kunt stellen dat wat momenteel voor het Europees Hof van Justitie gebeurt, een achterhoedegevecht is en een debat over het verouderde MAP. Het gaat wel degelijk over de status quaestionis van het mestbeleid in Vlaanderen anno 2005 of 2004.

Minister Kris Peeters: Mijnheer Martens, het klopt dat er nadien ook nog informatie is verstrekt aan de Europese Commissie. Ik heb het rapport hier niet bij de hand, maar ik had begrepen dat de advocaat-generaal de Europese Commissie er even op attent maakt dat die uitspraak enkel kan handelen over die periode. Dat wil echter niet zeggen dat dat arrest niet belangrijk zal zijn voor de toekomst en voor de manier waarop we dat nieuwe MAP creëren, want ook de Europese Commissie, die al die informatie heeft gekregen, zal hier zeer nauwlettend op toezien.

We hebben reeds de nodige initiatieven genomen om met de Europese Commissie na te gaan wat we in Vlaanderen moeten doen om bij een nieuw MAP niet in een gelijkaardige situatie als de huidige terecht te komen, waarin de Europese Commissie de maatregelen niet voldoende acht. Dit gezegd zijnde, denk ik dat de nitraatrichtlijn ook hier de doelstelling is die moet worden gehaald. Daarover bestaat geen discussie.

Ik wou nog even opmerken dat een vereenvoudiging natuurlijk haaks staat op een aantal zeer specifieke dingen, zoals afwijkingen en dies meer. Ook de landbouworganisaties moeten in alle duidelijkheid weten dat, als er een vereenvoudiging en meer transparantie komt, we niet voor elk deelaspect een bepaalde maatregel of een oplossing in een MAP kunnen vragen.

Mijnheer Daems, u had het over de milieuverenigingen. Ik heb dat bewuste artikel ook gelezen, die krant heeft me er zelfs nog over gebeld. Ik heb toen gezegd dat er een onderhoud is geweest, maar ik kan ook niet verhinderen dat men schrijft wat men meent te moeten schrijven.

Wat het natuurbeleid betreft, is het regeerakkoord ook zeer duidelijk over die 38.000 en 10.000 hectare. Ik denk dat hier de grote uitdaging is om dat ook in de praktijk te realiseren, met alle middelen die we hebben. We moeten daarvoor eerst een

Peeters

objectieve evaluatie maken van de instrumenten en de wijze waarop we die kunnen verbeteren. Het is evident dat sommigen er een beetje een karikatuur van hebben gemaakt. Voor alle duidelijkheid: er worden nog altijd bossen aangekocht. Het debat gaat over welke bossen er worden aangekocht tegen welke prijs, en wat daarbij de ideale mix is. Op dat vlak wordt het beleid op een goede manier verder ontwikkeld, vind ik zelf, met onder andere de bosgroepen. Ik heb 14 dagen geleden de bosgroepen in de verschillende provincies nog bijkomende ondersteuning gegeven. Ik denk dat we op deze manier verder kunnen werken aan deze belangrijke en zeer ambitieuze uitdaging, namelijk het creëren van 10.000 hectare extra bossen en die 38.000 hectare extra natuurgebied.

Dan wil ik even ingaan op het dossier van de bodemsanering, mevrouw Van den Eynde en mijnheer Lachaert. In de huidige situatie, waarbij in Vlaanderen 80 of zelfs meer van onze bodems verontreinigd zijn, moeten we natuurlijk met een realistische kijk de middelen die we hebben, inzetten. Enerzijds gaat het om ambtshalve sanering voor wat de OVAM betreft, anderzijds om de brownfields, de PPS, enzovoort. In de beleidsnota heb ik uitdrukkelijk naar sectorfondsen en andere instrumenten verwezen. We zijn daar volop mee bezig om op het terrein effectief resultaten te boeken. Mijnheer Daems, we zullen onder andere bij de begrotingsbesprekingen nagaan hoe we de ambtshalve sanering kunnen optrekken. Plaatsen die een bedreiging vormen voor de volksgezondheid of die al te lang wachten op een sanering, moeten in de volgende periode worden aangepakt.

Kyoto is natuurlijk een zeer belangrijke uitdaging. Het debat kan zeker worden gevoerd op de Vlaamse Klimaatconferentie, die ik nog voor deze zomer zal organiseren. Ik ga ervan uit dat alle elementen die in het parlement en daarbuiten kunnen worden ingebracht om ervoor te zorgen dat de CO₂-uitstoot in het post-Kyototijdperk vermindert, aan bod zullen komen.

Mijnheer Demesmaeker, wat de groene Rand betreft, hebt u gelijk dat niet alleen het leefmilieu maar ook andere aspecten heel belangrijk zijn. Het klopt dat de middelen realistisch en efficiënt moeten worden ingezet zodat we resultaten bereiken.

Mijnheer de voorzitter, dames en heren, ik heb hier de belangrijkste elementen nog eens weergegeven. De beleidsnota en het beleid inzake leefmilieu stellen de verbetering van het leefmilieu als prioriteit. We moeten daar allemaal samen aan werken. Het verheugt me dat daarover in het parlement geen of weinig discussie bestaat. Het enige debat dat we de volgende periode zullen voeren, zal gaan over hoe we dit beleid concreet kunnen realiseren. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De bespreking is gesloten.

Wij zullen om 16 uur de hoofdelijke stemmingen over de met redenen omklede moties houden.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor deze voormiddag.

Wij komen om 14.30 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 13.28 uur.*
